

Onsdag den 9. april 2025 (D)

1

79. møde

Onsdag den 9. april 2025 kl. 13.00

Dagsorden

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid). (Se nedenfor).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af ejendomsskattebogen, ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love. (Alternativer til anvendelse af ejendomsværdier til beskatningsformål for landbrugs- og skovejendomme samt erhvervsejendomme, grundskyld og dækningsafgift i visse udstykningstilfælde m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 26.03.2025).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, boafgiftsloven og forskellige andre love. (Udmøntning af skatteinitiativerne i regeringens landdistriktsudspil og regeringens udspil om familier i alle regnbuens farver m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 26.03.2025).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om udbygning af rute 9 ved Nørreballe og etablering af tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 26.03.2025).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 161:

Forslag til folketingsbeslutning om at fremme legen på vejen.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).

(Fremsættelse 28.02.2025).

1) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peder Hvelplund (EL)

Hvad mener ministeren at Danmark bør gøre for at kompensere for det videnshul, som meldingerne fra den amerikanske regering vedrørende forskning i bl.a. kvinders sundhed efterlader på globalt plan, herunder om ministeren mener, at det øger behovet for, at Danmark får en national handleplan for kvinders sundhed, inklusive forskningsmidler øremærket til forskning i kvinders sundhed? (Spm. nr. S 889, skr. begr.).

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peter Kofod (DF)

Er ministeren enig i, at vi har brug for et opgør med de meget lukrative direktøraftaler, hvor f.eks. direktøren for Sygehus Sønderjylland får 20 måneders løn i fratrædelse – altså over 2 mio. kr.?

(Spm. nr. S 894, skr. begr. (omtrykt)).

3) Til justitsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT)

Mener ministeren, at det er i orden, at politiet bruger ansigtsgenkendelse, selv om Institut for Menneskerettigheder vurderer, at der mangler klar lovhjemmel?

(Spm. nr. S 917).

4) Til justitsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT)

Hvad er ministerens holdning til den kritik, som både Institut for Menneskerettigheder og Justitia har rejst af regeringens forslag om øgede beføjelser til PET, herunder bekymringen for, at forslaget vil føre til omfattende og uforholdsmæssig masseovervågning, som vil medføre selvcensur og true journalisters kildebeskyttelse?

(Spm. nr. S 918).

5) Til miljøministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL)

Mener ministeren, at der bør indføres et nationalt forbud mod at sprøjte i de boringsnære beskyttelsesområder, som det blev aftalt politisk i 2019 nu, hvor en lang række kommuner ikke har udstedt påbud inden for tidsfristen?

(Spm. nr. S 920).

6) Til børne- og undervisningsministeren af:

Helena Artmann Andresen (LA)

Kan ministeren acceptere, at der er opstået en kultur, hvor kommunalforvaltninger presser og truer folkeskolelærere til tavshed, og mener ministeren, at volden i folkeskolen bekæmpes ved at lukke munden på de modige lærere, der tør stå frem med deres ubehagelige oplevelser?

(Spm. nr. S 899, skr. begr.).

7) Til ministeren for grøn trepart af:

Kristian Bøgsted (DD)

Er ministeren enig i biolog Kent Olsens udtalelser om, at der er plads til omkring 200 ulve i Jylland?

(Spm. nr. S 906, skr. begr.).

8) Til skatteministeren af:

Hans Kristian Skibby (DD)

Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen har lavet en ny tolkning af regler om dieselaftgift, der betyder, at maskinstationer ikke længere kan få refusion af diesel anvendt til kørsel til og fra marken, hvor der udføres markarbejde?

(Spm. nr. S 919, skr. begr.).

Meddelelser fra formanden

Formanden (Søren Gade):
Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):

Lovforslag nr. L 190 (Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmiljø. (Ophævelse af Arbejdstilsynets særlige tavshedspligt ved samtykke)).

Erhvervsministeren (Morten Bødskov):

Lovforslag nr. L 191 (Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om kapitalkrav og tilsynsmæssige krav for kreditinstitutter og investeringsselskaber. (Gennemførelse for Færøerne af ændringsforordning til forordning (EU) nr. 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber)),

Lovforslag nr. L 192 (Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Virksomhedsregister, selskabsloven og forskellige andre love. (Begrænsning af adgangen til oplysninger om reelle ejere som følge af 6. hvidvaskdirektiv)) og

Lovforslag nr. L 193 (Forslag til lov om ændring af lov om finansiel virksomhed, lov om forvaltere af alternative investeringsfonde m.v., lov om investeringsforeninger, hvidvaskloven og forskellige andre love. (Håndtering af kryptoeksponeringer, udarbejdelse af ESG-omstillingsplaner, nye dokumentationskrav for institutternes ledelsesstruktur, ansvarsfordeling og rapporteringslinjer, tydeligere regler for tilladelse til kreditinstitutter fra lande uden for EU/EØS (tredjelande), ny tilsynsbeføjelse til Finanstilsynet om godkendelse af væsentlige erhvervser af kapitalandele i andre selskaber, strafbelæggelse af disclosureforordningen, modernisering af reglerne i FAIF-UCITS II-direktivet, styrkelse af reglerne om bekæmpelsen af national og international hvidvask og oprettelse af et fælleseuropæisk adgangspunkt (ESAP) til indsendelse af en række offentliggjorte oplysninger m.v.)).

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Lovforslag nr. L 194 (Forslag til lov om ændring af minimumsbeskatningsloven, selskabsskatteloven, skattekontrolloven og forskellige andre love. (Tilpasning til administrative retningslinjer om minimumsbeskatningsreglerne, lempelse af reglerne om transfer pricing dokumentation, aflønning af kvalificerede distributører i visse lande, og justering af reglerne om omkvalifikation af transparente enheder, begrænset skattepligt af renter og indeholdelse af renteskat og royaltyskat, international sambeskatning og oplysningspligt m.v.)) og

Lovforslag nr. L 195 (Forslag til lov om ændring af afskrivningsloven og pensionsafkastbeskatningsloven. (Midlertidig forhøjelse af afskrivningsgrundlaget for nye driftsmidler)).

Victoria Velasquez (EL), Karina Adsøl (DD), Charlotte Broman Mølbæk (SF), Katrine Dugaard (LA), Birgitte Bergman (KF), Mette Thiesen (DF), Lotte Rod (RV), Helene Brydensholt (ALT), Lars Boje Mathiesen (BP), Mike Villa Fonseca (UFG), Theresa Scavenius (UFG), Jon Stephensen (UFG) og Jeppe Søb (UFG):

Kl. 13:00

Forespørgsel nr. F 24 (Vil ministeren redegøre for Danmarks rolle i adoptionssager, der henvises til i en ny kommissionsrapport fra Sydkorea, som konkluderer, at der i samtlige undersøgte sager om adoption til Danmark er sket brud på menneskerettighederne, herunder hvilke konsekvenser rapportens indhold får, vil ministeren iværksætte en undersøgelse af, hvorvidt adaptionerne er foregået i overensstemmelse med dansk lovgivning og internationale konventioner, og om danske myndigheder og bureauer har levet op til deres ansvar, og vil ministeren samtidig svare på, om rapporten giver anledning til, at man fra dansk side tager initiativ til at hjælpe de adopterede med at etablere kontakt til deres biologiske forældre eller gennem PAS-rådgivning til adoptivfamilier og adopterede at indlede et samarbejde med de sydkoreanske myndigheder om denne indsats?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Jeg skal meddele, at spørgsmål nr. 2 af Peter Kofod (DF) til indenrigs- og sundhedsministeren (spm. nr. S 894) udgår af dagens dagsorden.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).
Kl. 13:01

Formanden (Søren Gade):

Jeg byder velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren og velkommen til hr. Peder Hvelplund, Enhedslisten, som stiller det første spørgsmål.

Kl. 13:01

Spm. nr. S 889

1) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peder Hvelplund (EL):

Hvad mener ministeren at Danmark bør gøre for at kompensere for det videnshul, som meldingerne fra den amerikanske regering vedrørende forskning i bl.a. kvinders sundhed efterlader på globalt plan, herunder om ministeren mener, at det øger behovet for, at Danmark får en national handleplan for kvinders sundhed, inklusive forskningsmidler øremærket til forskning i kvinders sundhed?

Skriftlig begrundelse

Spørgeren henviser til artiklen »Forsker: USA forbyder ordet »biologisk hunkøn« i forskning« bragt i Politiken den 20. marts 2025.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:01

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, formand. Hvad mener ministeren at Danmark bør gøre for at kompensere for det videnshul, som meldingerne fra den amerikanske regering vedrørende forskning i bl.a. kvinders sundhed efterlader på globalt plan, herunder om ministeren mener, at det øger behovet for, at Danmark får en national handleplan for kvinders sundhed, inklusive forskningsmidler øremærket til forskning i kvinders sundhed?

Kl. 13:02

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:02

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Jeg er glad for, at der i de senere år i Danmark er kommet et større fokus på kvinders sundhed. For kvinders sundhed skal hverken være underbelyst eller underprioriteret i forskningen og behandlingen, og det bør og skal være et løbende fokus i vores sundhedsvæsen. Derfor deler jeg også ambitionen om, at vi skal have mere viden om og fokus på kvinders sundhed, og det har jeg i øvrigt også tidligere tilkendegivet her i Folketingssalen.

Så jeg er enig i, at det her er et vigtigt område, og det er ærgerligt, hvis USA vælger at gå en anden vej. Nu er jeg engang minister i Danmark, og jeg er som sagt åben for at drøfte, om vi i Danmark har behov for yderligere tiltag om kvinders sundhed som led i de generelle prioriteringsdrøftelser.

Kl. 13:02

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 13:02

Peder Hvelplund (EL):

Tak for det, og tak til ministeren for besvarelsen. Baggrunden for spørgsmålet er jo, som det bl.a. er blevet beskrevet, et debatindlæg i Politiken den 20. marts her i år af Sally Khallash, som er en forsker bosiddende i Danmark, men som beskriver problemstillingen i USA, hvor man, efter at Trumpadministrationen er kommet til, har indført kriterier, hvor man forbyder forskning i lighed, i forskellighed og i køn, altså netop med baggrund i, at man ønsker en mindre divers tilgang. Så det betyder jo, at det er sværere at få forskningsmidler, og bl.a. siger dr. Melissa Simon, der er professor i klinisk forskning ved Northwestern University:

»Jeg blev bedt om at rense mine hjemmesider for bestemte ord for at undgå straf. To årtiers arbejde bliver undermineret af en liste med forbudte ord«.

Det er også fuldstændig rigtigt, at ministeren er minister i Danmark, men man kan jo næsten beklage, at ministeren ikke er minister i USA, for der vil jo være brug for at have en helt anden tilgang til det. Men det ændrer jo ikke på, at det her også er noget, der har konsekvenser for den tilgang, vi har i Danmark. For dels er der jo et efterslæb, dels gør det, at man i USA efterlader et så stort et hul i forhold til forskningen i kvinders sundhed, jo, at der påhviler både Danmark og også Europa et større ansvar for at løfte den byrde, og der har vi jo i Danmark en problemstilling. For der er f.eks. et norsk studie, der viser, at den standardbehandling, man bruger mod blodprop i hjertet, ikke virker på 20 pct. af kvinderne, fordi blodproppen ikke skyldes forkalkede blodårer, men derimod et for højt blodtryk.

Så der er jo i forskningen i dag en række områder, som er underbelyst, og derfor er spørgsmålet til ministeren, om regeringen er villig til at afsætte yderligere midler, bl.a. til en national handleplan til kvinders sundhed, men også øremærkede midler til forskning i særlig kvindesygdomme.

Kl. 13:04

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Tak for kommentarerne og spørgsmålene. For så vidt angår det sidste, glæder det mig jo først og fremmest også, at det i forbindelse med de seneste par års aftaler i regi af forskningsreserven bl.a. sammen med et bredt flertal her i Folketinget er lykkedes at afsætte et større millionbeløb på forskningsreserven til mere viden om kvinders sundhed, både sidste år og i år, hvor der er afsat midler til forskning i kvindesygdomme og ulighed i sundhed mellem mænd og kvinder. Der blev fra forskningsreserven for i år øremærket et millionbeløb til forskning i mænd og kvinders fertilitet, og derudover har vi i tidligere omgange også afsat midler på andre områder.

Jeg er sådan set, som jeg startede med at sige, åben over for at drøfte, om vi har behov for yderligere tiltag, for så vidt angår kvinders sundhed, men det bør og skal selvfølgelig også ske som led i de samlede prioriteringsdrøftelser.

Kl. 13:05

Formanden (Søren Gade):
Hr. Peder Hvelplund.

Kl. 13:05

Peder Hvelplund (EL):

Det er jo rigtigt, at der er blevet afsat midler i forskningsreserven i forbindelse med forhandlingerne, men de har jo været, fordi Enhedslisten har rejst det og har presset på for at få det gennemført, og der kunne det jo være rart at høre, om den positive tilkendegivelse, der kommer fra ministeren, så også betyder, at det her er et område, som regeringen vil rejse i forbindelse med udmøntningen af de midler, der ligger i forskningsreserven. For vi kan jo se, at der er afløb, men at der også er behov for, at det er en længerevarende bevilling, fordi vi ellers risikerer, at det primært retter sig mod de sygdomme, der i forvejen bliver forsket i.

Så kan jeg høre det her som en tilkendegivelse af, at regeringen også er villig til at løfte det i forbindelse med forhandlingerne omkring forskningsreserven?

Kl. 13:06

Formanden (Søren Gade):
Sundhedsministeren.

Kl. 13:06

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Nu skal man være varsom med i Folketingssalen at tale på vegne af andre partier, men jeg tror godt, jeg tør gå så langt som at afkræfte, at Enhedslisten skulle være det eneste parti, der i regi af forskningsreserven er optaget af spørgsmålet om kvinders sundhed og herunder forskningen i det. Det er der også andre partier i Folketinget der er, og det er også en vigtig prioritet for os i regeringen, at vi skal have mere viden om og fokus på kvinders sundhed, og det er jo også et emne, det er oplagt at drøfte videre i forbindelse med de næste drøftelser om forskningsreserven.

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):

Hr. Peder Hvelplund med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:07

Peder Hvelplund (EL):

Det er jo ikke, fordi vi skal stå og diskutere, hvem der har bragt det op. Jeg kan bare konstatere, at det er noget, vi har skullet kæmpe for i forskningsforhandlingerne.

Men mit afsluttende spørgsmål vil så egentlig være om den debat, der nu er i forhold til at få lavet en national handleplan for kvinders sundhed, og om regeringen er villig til at indkalde til for-

handlinger om det, som kunne sikre øremærkede midler til forskning i kvindesygdomme, en kortlægning af kønsuligheden i det danske sundhedsvæsen og en øget kapacitet til udredning og behandling af kvindesygdomme. Det ville jo være et konkret skridt, man kunne tage, og hvis ministeren er åben over for det, kunne regeringen jo starte med at indkalde til forhandlinger med henblik på en handleplan, der kunne løse præcis de problemstillinger.

Kl. 13:09

Kl. 13:07

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:07

Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):

Som jeg nævnte tidligere, har vi sammen med et bredt flertal i Folketinget været med til at afsætte midler på det her område og dermed også været med til at løfte dagsordenen om kvinders sundhed i forskningsreserven, men også i regi af andre forhandlinger, og det glæder mig, at der er flere partier, der er optagede af det her. Jeg erindrer også, at vi her i Folketinget på et tidspunkt havde en forespørgselsdebat, og at buddet, da jeg sådan gik Enhedslisten på klingen omkring, hvad det så er, der skal til, for at vi virkelig løfter det her område med en handleplan, var, at vi skulle afsætte 2 mio. kr.

Altså, undskyld mig meget, det er jo useriøst at slå ud med armene og sige, at vi nu virkelig skal prioritere kvinders sundhed, når det åbenbart er 2 mio. kr., der er svaret fra Enhedslisten, når det handler om at finansiere en handleplan. Jeg tror, vi skal se bredere og dybere på det her. Det griber ind i rigtig mange vigtige områder, både når det handler om, hvordan vi indretter vores sundhedsvæsen, og hvordan vi sikrer en adgang til diagnostik, behandling og andet, men det vedrører nok så væsentligt også forskningen i Danmark.

Kl. 13:08

Formanden (Søren Gade):

Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til indenrigs- og sundhedsministeren og tak til hr. Peder Hvelplund fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til justitsministeren og til fru Helene Brydensholt fra Alternativet, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:08

Spm. nr. S 894 (omtrykt)

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

Peter Kofod (DF):

Er ministeren enig i, at vi har brug for et opgør med de meget lukrative direktøraftaler, hvor f.eks. direktøren for Sygehus Sønderjylland får 20 måneders løn i fratrædelse – altså over 2 mio. kr.?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Sygehus-boss bliver forgyldt efter exit: Får millionbeløb og fuld årsløn med ud ad døren« fra JydskeVestkysten den 27. marts 2025.

(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 13:08

Spm. nr. S 917

3) Til justitsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT):

Mener ministeren, at det er i orden, at politiet bruger ansigtsgenkendelse, selv om Institut for Menneskerettigheder vurderer, at der mangler klar lovhjemmel?

Formanden (Søren Gade):

Værsø.

Helene Brydensholt (ALT):

Tak. Mener ministeren, at det er i orden, at politiet bruger ansigtsgenkendelse, selv om Institut for Menneskerettigheder vurderer, at der mangler klar lovhjemmel?

Kl. 13:09

Formanden (Søren Gade):

Justitsministeren.

Kl. 13:09

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Mange tak til fru Helene Brydensholt for spørgsmålet. Som jeg flere gange har tilkendegivet, dækker brug af ansigtsgenkendelsesteknologi meget bredt. Der er tale om en teknologi, som kan benyttes på mange forskellige måder. Ansigtsgenkendelse strækker sig jo lige fra simple sikkerhedsfunktioner såsom at låse sin iPhone op til udbygget og også avanceret overvågning af det offentlige rum. Der er ingen tvivl om, at brugen af ansigtsgenkendelsesteknologi har et stort og også værdifuldt potentiale for politiet, og at den vil kunne understøtte og hjælpe politiet i deres arbejde, bl.a. i efterforskning, på forskellig vis. Ansigtsgenkendelse som efterforskningsværktøj kan jo f.eks. bruges til at gennemgå og analysere store mængder af indsamlet videomateriale i efterforskningen af konkrete sager. Jeg kan i den forbindelse nævne, at regeringen sammen med i øvrigt et bredt flertal i Folketinget har givet Københavns Politi grønt lys til at anvende ansigtsgenkendelsesteknologi i efterforskningen af alvorlig personfarlig kriminalitet som f.eks. drab, drabsforsøg, grov vold og voldtægt, altså sager af betydning for statens sikkerhed og i særlige operative situationer.

Når det kommer til spørgsmålet om regulering, vil jeg igen gerne understrege, at det naturligvis ikke er sådan, at der ikke er regler for, hvordan politiet må bruge ansigtsgenkendelse. Politiets behandling af personoplysninger, herunder ved anvendelse af ansigtsgenkendelsesteknologi, er underlagt de generelle regler i retshåndhævelsesloven. Det indebærer bl.a., at myndighederne er underlagt en streng nødvendighedsvurdering, og at anvendelse af ansigtsgenkendelsesteknologi vil skulle vurderes og leve op til de grundlæggende principper om bl.a. god databehandlingsskik og også proportionalitet. Der er altså en retlig ramme omkring brugen af ansigtsgenkendelsesteknologi i dansk ret. Politiet bruger i dag ansigtsgenkendelse i begrænset omfang, og regeringen har derfor ikke på nuværende tidspunkt planer om at justere den retlige ramme for det. Men det er klart, at hvis politiet fremover vil anvende ansigtsgenkendelse mere systematisk eller omfattende, forudsætter det selvfølgelig, at vi gør os de relevante juridiske, praktiske og også principielle overvejelser om det. Tak for ordet.

Kl. 13:11

Formanden (Søren Gade):

Fru Helene Brydensholt.

Kl. 13:11

Helene Brydensholt (ALT):

Tak til ministeren for svaret. Grunden til, at jeg stiller det her spørgsmål nu – det har jo været debatteret før – er, at Institut for Menneskerettigheder udgav en rapport i sidste uge, hvor de endnu en gang fremførte den her kritik af den manglende lovhjemmel. De mener, at der mangler klare rammer og præcise grænser for brugen af ansigtsgenkendelse.

Så når der nu er så meget uenighed om, hvorvidt der mangler klar og præcis lovhjemmel, vil det så ikke være tryggest for ministeren som ansvarlig minister for området og for borgernes retssikkerhed,

at det her spørgsmål bliver afklaret af nogle uvildige jurister? Det kunne jo f.eks. være en hurtigtarbejdende ekspertgruppe.

Kl. 13:14

Kl. 13:12

Formanden (Søren Gade):
Justitsministeren.

Kl. 13:12

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg noterer mig, at Institut for Menneskerettigheder vurderer, at der bør indføres en udtrykkelig lovhjemmel i politiloven eller retsplejeloven, og at brugen af ansigtsgenkendelse til kriminalitetsbekæmpelse på offentlige steder bør begrænses til situationer, hvor det er strengt nødvendigt og også står mål med kriminalitetens alvor.

Som jeg allerede har tilkendegivet, er politiet underlagt de generelle regler i retshåndhævelsesloven, og det betyder bl.a., at politiet skal foretage en streng nødvendighedsvurdering, og at anvendelsen af ansigtsgenkendelsesteknologi skal leve op til de grundlæggende principper om bl.a. god databehandlingsskik og også proportionalitet. Og som jeg også tidligere har tilkendegivet – og som jeg også sagde lige før – skal der, hvis man vil udvide det her og bruge det mere systematisk, gøres relevante juridiske, praktiske og også principielle overvejelser omkring det.

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:13

Helene Brydensholt (ALT):

Men nu er der jo bare forskellige holdninger til, om der mangler lovhjemmel eller ej. Jeg kan så høre på ministeren, at ministeren ikke mener, at der mangler lovhjemmel. Ministeren er så klar til at kigge på det, hvis det bliver nødvendigt på et tidspunkt, altså hvis politiet, som jeg hører det, begynder at bruge det i videre omfang. Men vil det ikke være mere rettidig omhu, hvis man nu gik i gang med at kigge på at lave en klar og præcis lovhjemmel, så man var helt sikker på, hvad grænserne er, og hvordan vi overholder proportionaliteten, altså alle de her ting, som der jo bliver rejst kritik af?

Kl. 13:13

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:13

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg tror, det er meget vigtigt lige at holde sig for øje, hvad det er for et værktøj, vi nu i en forsøgsperiode har givet Københavns Politimulighed for at anvende. Det er et værktøj, der – og jeg beklager, at jeg udtrykker det på engelsk – kan crunch store mængder billeder og videomateriale med henblik på at ansigts- og objektgenkende i eftersøgningen af mistænkte osv. Det erstatter det, at der sidder mange politibetjente og går det igennem manuelt. Det vil sige, at der i forhold til at indhente videomaterialet allerede er klare juridiske rammer omkring det. Der er ikke tale om ansigtsgenkendelse i realtid. Der er udelukkende tale om et værktøj, hvor man kan lægge det ned over, så man hurtigere kan gennemgå videomaterialet, som jo er meget relevant, når man er på jagt efter en drabsmand eller en, der har forsøgt at begå drab.

Kl. 13:14

Formanden (Søren Gade):
Fru Helene Brydensholt med et afsluttende spørgsmål.

Helene Brydensholt (ALT):

Så ministeren mener, at Institut for Menneskerettigheder tager fejl i deres kritik og i deres bekymring over den manglende lovhjemmel? Er det det, jeg hører ministeren sige? Mener ministeren ikke – det spurgte jeg også om i mit første opfølgende spørgsmål – at det ville være mest rigtigt og tryggest for både ministeren og for os borgere, at man ligesom får undersøgt, om den her kritik er berettiget, altså at der mangler den her lovhjemmel?

Kl. 13:15

Formanden (Søren Gade):
Justitsministeren.

Kl. 13:15

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Det er hverken min eller Justitsministeriets vurdering, at der i dag mangler lovhjemmel til det begrænsede omfang af anvendelse af ansigtsgenkendelsesteknologi i politiet, men det er klart, og her vil jeg gerne komme fru Helene Brydensholt i møde, at hvis vi når til et sted – og den diskussion tror jeg jo venter forude, fordi teknologien bliver ved med at forbedres, og den bliver ved med at blive oversat til værktøjer, som politiet så kan anvende i sin efterforskning – at man vil udvide og bruge det mere systematisk, så synes jeg, det giver rigtig god mening, som fru Helene Brydensholt foreslår, nemlig at have praktiske, juridiske og mere principielle overvejelser om brugen af ansigtsgenkendelsesværktøjer.

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet.

Den næste spørgsmål er også til justitsministeren og bliver igen stillet af fru Helene Brydensholt fra Alternativet.

Kl. 13:16

Spm. nr. S 918

4) Til justitsministeren af:

Helene Brydensholt (ALT):

Hvad er ministerens holdning til den kritik, som både Institut for Menneskerettigheder og Justitia har rejst af regeringens forslag om øgede beføjelser til PET, herunder bekymringen for, at forslaget vil føre til omfattende og uforholdsmæssig masseovervågning, som vil medføre selvcensur og true journalisters kildebeskyttelse?

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:16

Helene Brydensholt (ALT):

Tak. Hvad er ministerens holdning til den kritik, som både Institut for Menneskerettigheder og Justitia har rejst af regeringens forslag om øgede beføjelser til PET, herunder bekymringen for, at forslaget vil føre til omfattende og uforholdsmæssig masseovervågning, som vil medføre selvcensur og true journalisters kildebeskyttelse?

Kl. 13:16

Formanden (Søren Gade):
Justitsministeren.

Kl. 13:16

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Tak for ordet, og tak endnu en gang til spørgeren for spørgsmålet. PET har til opgave at forebygge, efterforske og modvirke forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed. Det indebærer at imø-

degå den alvorlige terrortrussel, der er imod Danmark, efterforskning af terror og håndteringen af en stigende trussel fra spionage, sabotage og påvirkningsvirksomhed fra statslige aktører. Den teknologiske og samfundsmæssige udvikling påvirker PET's arbejdsbetin- gelser. Det medfører et behov for, at vi løbende ser på, om PET har de *rigtige* arbejdsredskaber. Det gjorde vi med evalueringen af PET i 2022. En af de ting, der blev peget på i alt vil evalueringen, var et behov for, at lovgivningen har defornødne muligheder og rammer for, at PET kan arbejde data- og analysebaseret.

Det lovforslag, der blev sendt i høring i februar, har bl.a. til formål at rette op på det og sikre, at der er klare retlige rammer for PET's muligheder for at arbejde med større mængder data. Lov- forslaget skal ses i tæt sammenhæng med den væsentlige styrkelse af tilsynet med efterretningstjenesterne, der var første led i implemen- teringen af evalueringen af PET-loven, og som Folketinget vedtog sidste år. For det er klart, at det er helt centralt, at vores efterret- ningstjenester har de rigtige arbejdsredskaber. Men det er jo mindst lige så centralt, at de juridiske rammer omkring arbejdsredskaberne og ikke mindst også tilsynet med PET er tilstrækkelig robust, og at der selvfølgelig også er den rigtige balance. Det mener jeg faktisk er tilfældet, både med det lovforslag, der er sendt i høring., og med den styrkelse af tilsynet med PET, som vi vedtog sidste år. Jeg ser frem til den videre debat om lovforslaget her i Folketinget, når det bliver fremsat inden længe. Tak for ordet

Kl. 13:18

Formanden (Søren Gade):
Fru Helene Brydensholt.

Kl. 13:18

Helene Brydensholt (ALT):

Det er jo nok den balance, vi er lidt uenige om, justitsministeren, jeg og Alternativet. I Alternativet mener vi, at lovforslaget rejser en række bekymringer, bl.a. i forhold til den tendens til mere og mere overvågning, vi ser, og den er jo muliggjort af digitalisering og teknologiens udvikling.

Jeg vil egentlig gerne her til en start gå længere ned ad det mere konkrete spor, der handler om pressefrihed og kildebeskyttelse. Hvis PET kan få adgang til data fra f.eks. sundhedsvæsenet, skattemyn- dighederne og sociale systemer alene med henvisning til forebyggel- se, kan det jo også inkludere personer, der kontakter journalister. Det er whistleblowere og embedsfolk, altså kilder med alvorlige oplysninger om f.eks. magtmisbrug. Institut for Menneskerettighe- der har advaret om, at netop denne her brede adgang kan skabe en såkaldt chillingeffekt, hvor folk simpelt hen lader være med at kontakte pressen i frygt for overvågning. Det truer jo ikke bare kilderne, men det turde jo også den kritiske demokratiske samtale og ytringsfriheden som et generelt begreb. Så mit spørgsmål er: Mener ministeren, at man med det her lovforslag har sikret stærk nok beskyttelse af journalisters kilder og ytringsfriheden, og hvorfor har man ikke som i andre lande skrevet eksplicitte undtagelser for presse- og kildebeskyttelse ind i i loven?

Kl. 13:19

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:19

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg er meget enige med de høringsparter, som har skrevet og un- derstreget vigtigheden af at beskytte oplysninger, der kan afsløre journalisters kilder, for de er et meget, meget vigtigt element i vores demokrati. Derfor indeholder lovforslaget en særlig beskyttelse af journalisters kommunikation med kilder. Når den beskyttelse ikke er absolut rum, hvilket den i øvrigt heller ikke er efter retsplejelovens

regler i dag, er det, fordi. Tungtvejende hensyn i få tilfælde vil kunne kan begrunde en fravigelse fra dem. Det vil eksempelvis kunne være en situation, hvor en journalist kilde planlægger at udføre en terrorhandling, hvor det må antages, at PET er ved at indhente og behandle kommunikation mellem journalisten og kilden vil kunne få oplysninger om planerne for angrebet og dermed også mulighed for at forhindre det.

Kl. 13:20

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:20

Helene Brydensholt (ALT):

Okay. Så jeg kan høre på ministeren, at ministeren mener, at der ligesom er skrevet nok ind i det her lovforslag, der beskytter kilder og pressefriheden. Vil ministeren måske sætte lidt flere ord på, om ministeren ikke også i forhold til de høringssvar, der er kommet indtil videre, vil kigge lidt nærmere på, om man kan gøre det endnu bedre i forhold til den her beskyttelse?

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:21

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jo, det vil jeg sådan set gerne. Jeg tror, at det mere var bare for at sige, at allerede i dag er beskyttelsen jo i retsplejeloven ikke absolut, fordi tungtvejende hensyn kan tale for at bryde den beskyttelse. Men når det er sagt, er det klart, at der er del af de her høringssvar, der handler om den nærmere tekniske udformning og også formulering af bestemmelserne om kildebeskyttelse, og det er vi i gang med at nærlæse og er heller ikke afvisende over for at komme nogle af høringsparterne i møde.

Kl. 13:21

Formanden (Søren Gade):

Fru Helene Brydensholt med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:21

Helene Brydensholt (ALT):

Tak for det svar. Så vil jeg egentlig gerne bruge mit sidste spørgsmål på at tale lidt mere om masseovervågning, som jo er den anden store bekymring, som vi har i Alternativet i forhold til lovforslaget. Når PET over en bred kam skal have adgang til borgernes data fra hospi- taler, psykiatri, skadestuer og skat m.v. – og det er altså om borgere, som ikke nødvendigvis er mistænkt for noget – vil ministeren så ikke mene, at der er tale om masseovervågning fra statens side?

Kl. 13:22

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:22

Justitsministeren (Peter Hummelgaard):

Jeg har ikke noget ønske om at indføre masseovervågning. Det her handler om at give PET muligheder for at arbejde databaseret og analysebaseret i en samfundstid, hvor mere og mere af vores aktivi- tet og i øvrigt radikaliserende, planlægning af sabotage, spionage ikke nødvendigvis foregår ved fysiske aktiviteter ude i virkeligheden, men jo foregår databaseret.

Det er jo grundlæggende de her værktøjer, vi vil give PET mulig- hed for at have, men det er klart, at man altid skal afveje de forskel- lige hensyn og sørge for, at der er de rigtige balancer. Det synes jeg egentlig nok også der er i lovforslaget, men vi lytter selvfølgelig

også til de høringssvar, der er kommet, og er i gang med aktuelt at se på, hvad det så giver anledning til af justeringer.

Kl. 13:25

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til justitsministeren og tak til fru Helene Brydensholt fra Alternativet.

Jeg byder nu velkommen til miljøministeren og til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:23

Spm. nr. S 920

5) Til miljøministeren af:

Søren Egge Rasmussen (EL):

Mener ministeren, at der bør indføres et nationalt forbud mod at sprøjte i de boringsnære beskyttelsesområder, som det blev aftalt politisk i 2019 nu, hvor en lang række kommuner ikke har udstedt påbud inden for tidsfristen?

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:23

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak. Mener ministeren, at der bør indføres et nationalt forbud mod at sprøjte i de boringsnære beskyttelsesområder, som det blev aftalt politisk i 2019, nu, hvor en lang række kommuner ikke har udstedt påbud inden for tidsfristen?

Kl. 13:23

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:23

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det er kommunerne, der har ansvaret for drikkevandsbeskyttelsen, og det har de haft siden 2007. Det er rigtigt, at der blev lavet en aftale i 2019, som hr. Søren Egge Rasmussen refererer til, der netop gav kommunerne opgaven at risikovurdere konkrete boringsnære beskyttelsesområder, altså drikkevandsboringerne, hvorefter områderne så skulle beskyttes. Det var i 2019, og derfor er det dybt skuffende, at alt for mange kommuner stadig væk ikke er i mål med det arbejde. Det er også grunden til, at Folketinget jo har vedtaget en lov, der indfører helt konkrete tidsfrister, som jo nu er overskredet.

En af betingelserne i tillægsaftalen fra 2019, som hr. Søren Egge Rasmussen refererer til, er jo, at en lodsejer, der ejer det jord, hvor der skal være sprøjteforbud, skal have fuldstændig erstatning, uden at det er i strid med statsstøttere reglerne. Det er præcis det, som de gældende regler – dem, som vi vedtog i Folketinget sidste år – tager højde for, og hvis man lavede det, som hr. Søren Egge Rasmussen foreslår, så ville man ikke kunne løse det på den måde, hvor der er erstatning, og hvor det ikke er i strid med statsstøttere reglerne.

Derudover er den valgte model præcis den, som blev foreslået af både DANVA og Danske Vandværker, som har som eneste formål at sikre rent drikkevand til danskerne. Det ændrer ikke på, at det ikke er tilfredsstillende, at den lov, vi har vedtaget i Folketinget, ikke blev overholdt af alle kommuner. De fleste kæmper med det, og de har fået en klar besked fra Miljøministeriet om, at de skal i mål, og vi har desværre også været nødt til at melde en række kommuner til Ankestyrelsen, netop fordi man nogle steder er alt for langt fra målet.

Kl. 13:25

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Søren Egge Rasmussen (EL):

Vi står jo i en helt vildt alvorlig situation, hvor der i 2023 er blevet fundet pesticider i godt 51 pct. af de aktive vandværksboringer. Det er en utrolig trist og foruroligende rekord. Grænseværdierne for, hvad der er sikkert for mennesker, var overskredet med 12 pct. i boringerne. Kigger vi i de øvre grundvand – det er jo fremtidens drikkevand – ser det endnu værre ud. Der er i 2022 og 2023 fundet pesticider i ca. 80 pct. af prøverne og i 40 pct. af prøverne er det over grænseværdierne.

Vi kigger ind i noget, hvor fremtidens drikkevand bliver endnu mere forurenet med pesticider, og derfor må man jo sige, at opgaven er blevet svigtet politisk. De her frivillige aftaler har jo ikke virket, og kigger man ind i endnu mere frivillighed, har vi den her såkaldt grønne trepart, men den har jo ikke løst opgaven med at redde vores drikkevand; det var egentlig en del af kommissoriet. Så vi står i en situation, hvor man kan håbe, at der er nogle af de lokale grønne trepartier – det er i hvert fald, hvad jeg har hørt – der tager med ind i deres arbejde at komme frem til løsninger, som kan være med til at sikre rent drikkevand, og det kunne være ved at prioritere økologi i de områder, hvor vores drikkevand dannes, og at sikre, at der kommer mere natur og skov i de områder. Men den løsning er jo sådan noget, som det er overladt til nogle repræsentanter udpeget af kommuner at komme frem til. Der må jeg nok sige, at der har Folketinget svigtet.

Det er jo korrekt, at med det, der vedtaget i Folketinget, er opgaven overladt til kommunerne, men vi kan jo nå at gribe ind. Altså, der er nogen, der tror, at kommunerne kommer i mål, men det er jo ikke sikkert. Vi kan også vælge, at der indføres et nationalt forbud fra den 1. januar 2026, for at lægge pres på, at man kommer i mål med opgaven. Så jeg vil gerne høre, om ministeren går ind for, at vi her i år fik vedtaget en lov, som sikrede et nationalt forbud mod sprøjtning i BNBO-områderne den 1. januar 2026.

Kl. 13:27

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:27

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Jeg må erklære mig helt enig med hr. Søren Egge Rasmussen i analysen af den alt for naive tilgang, der var, til, at man med frivillige aftaler skulle komme i mål her, for det lykkedes jo slet ikke. Vi nåede jo i mål med hvad? Den seneste status, jeg fik oplyst, før vi var nødt til at gribe ind med lovgivning, var 7, 8, 9 pct. Så lovgivningen var nødvendig her, og den lovgivning betyder så, at kommunerne *skal* levere det her. Hvis man i stedet for lod staten overtage opgaven, ville man forsinke opgaven yderligere, og det har vi ikke interesse i.

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:28

Søren Egge Rasmussen (EL):

Så ministeren vil ikke støtte, at der kommer et forbud den 1. januar 2026. Så vi er i en situation, hvor man bare sådan overlader en svær opgave til kommunerne. Der er jo en del borgmestre, som synes, at det her er en træls opgave at skulle forsøge at komme i mål med, og man har svært ved at gøre det med de her frivillige aftaler, der er.

Når nu ministeren ikke går ind for, at vi laver det her forbud, hvad tror ministeren så kunne sætte skub i det? Det er jo så nemt

at sige, at det er kommunernes ansvar, fordi man har vedtaget det i Folketinget. Hvad skal der til for at komme i mål?

Kl. 13:28

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:28

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det kan godt være, at der er nogle borgmestre, der synes, at det er en træls opgave. Det handler om danskernes drikkevand, så det er en *bunden* opgave at beskytte vores drikkevand.

Frivilligheden er jo slut. Det har vi jo selv vedtaget i Folketinget; det her med frivillige aftaler kan man ikke stole hundrede procent på, og slet ikke her, og derfor er vi nødt til at have påbud og konkrete sprøjteforbud. Det er præcis det, der skal ske nu. Dem, man mangler, skal man lave sprøjteforbud på. Jeg konstaterer også i forhold til de borgmestre og byråd, som er vrangvillige her, at der masser af steder, hvor det kan lade sig gøre. Nu skal vi have de sidste i mål.

Kl. 13:29

Formanden (Søren Gade):
Hr. Søren Egge Rasmussen med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:29

Søren Egge Rasmussen (EL):

Men hvad nu, hvis det viser sig i løbet af 2025, at der er en del kommuner, der ikke er kommet i mål? Hvad vil ministeren så gøre ved det? Jeg savner lidt, at der tages et politisk ansvar fra regeringens side. Det er så nemt at vedtage et eller andet: Nu har kommunen opgaven, nu skal I lige løse den for os. Det ser ikke ud til at ske. Hvad nu, hvis der er en lang række kommuner, der ikke er kommet i mål, når vi kommer frem til efteråret, og det ikke er lykkedes for dem? Er det så ikke på tide, at vi griber ind og tager politisk ansvar fra Folketingets side?

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:30

Miljøministeren (Magnus Heunicke):

Det var præcis derfor, at jeg har været nødsaget til at anmelde situationen til Ankestyrelsen med 25 konkrete kommuner, og det er Ankestyrelsen nu ved at behandle. Det er jo det, jeg kan som minister.

Jeg er nødt til også at understrege, at hvis man her tror, at det ville være hurtigere eller bedre, hvis vi vedtog en lov her i Folketinget, som så krævede, at Miljøstyrelsen overtog opgaven, så skulle Miljøstyrelsen lave det arbejde, som kommunerne har lavet en gang, og det ville forsinke processen yderligere. Vi har ikke brug for forsinkelser, og det er vi jo så enige om. Vi har brug for hurtig handling, så vi får stoppet sprøjtningen de steder, hvor vi borer efter drikkevand.

Kl. 13:30

Formanden (Søren Gade):
Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til miljøministeren og tak til hr. Søren Egge Rasmussen fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til børne- og undervisningsministeren og til fru Helena Artmann Andresen Liberal Alliance, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:30

Spm. nr. S 899

6) Til børne- og undervisningsministeren af:

Helena Artmann Andresen (LA):

Kan ministeren acceptere, at der er opstået en kultur, hvor kommunalforvaltninger presser og truer folkeskolelærere til tavshed, og mener ministeren, at volden i folkeskolen bekæmpes ved at lukke munden på de modige lærere, der tør stå frem med deres ubehagelige oplevelser?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Flere lærere og skoleleder angriber kommune for at skjule problemer: »Man ryger under lup, hvis man siger noget kritisk« fra Berlingske den 27. marts 2025.

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:30

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Kan ministeren acceptere, at der er opstået en kultur, hvor kommunalforvaltninger presser og truer folkeskolelærere til tavshed, og mener ministeren, at volden i folkeskolen bekæmpes ved at lukke munden på de modige lærere, der tør stå frem med deres ubehagelige oplevelser?

Kl. 13:31

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:31

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til spørgeren og Liberal Alliance for spørgsmålet. Det korte svar på spørgsmålet er: Nej, det kan selvfølgelig ikke accepteres. Og jeg mener ikke, at tavshed er en løsning på noget som helst, heller ikke i folkeskolen. Som jeg også nævnte på samrådet, der blev afholdt i forrige uge, skal lærere og pædagoger selvfølgelig kunne deltage i den offentlige debat på lige fod med andre offentligt ansatte. Der vil selvfølgelig være konkrete situationer, som vil være omfattet af tavshedspligten, men det har jeg fuld tillid til at de som professionelle godt kan håndtere. Skolens ansatte skal naturligvis kunne udtale sig om en generel udvikling på deres arbejdsplads. Det er faktisk ikke bare noget, som de har ret til. Det mener jeg også er nødvendigt, for at vi kan få en kvalificeret politisk diskussion af forholdene på landets folkeskoler. Derfor er jeg også glad for at kunne læse i Berlingske, at den konkrete kommune, Københavns Kommune, har indskærpet, at selvfølgelig har de ansatte i det københavnske skolevæsen ret til at udtale sig offentligt.

Samtidig vil jeg også godt slå fast, at langt de fleste forældre jo sender deres børn i folkeskolen, og at vi har en rigtig god folkeskole i Danmark, men også, at hvis vi skal kunne fastholde den situation, har vi et behov for at kunne turde diskutere de steder, hvor der er problemer. I øvrigt mener jeg, det er en ganske udmærket og dansk kultur, at vi tør have en samtale om de svære situationer. Selv hvis det går godt mange steder, skal vi kunne snakke om de andre steder, hvor det går dårligt. Tak for ordet.

Kl. 13:32

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:32

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. At lærere kan ytre sig, er jo fundamentet for den demokratiske folkeskole. Lærere skal kunne fortælle åbent om vold i klasselokalet, uden at de skal frygte konsekvenser. Men lærere, der

fortæller offentligt om volden, risikerer altså i dag at komme under pres fra den kommunale forvaltning og deres egen ledelse. Nogle steder i tysser man volden ned, og andre steder kaldes lærere til orden, hvis de udtaler sig offentligt om volden på deres skole. Det er naturligvis helt uacceptabelt. Vi kan ikke bekæmpe vold, hvis vi ikke frit kan tale om den.

Jeg savner, at ministeren tager lidt mere fat om det her problem, i stedet for at det kommer til at lyde, som om det her omhandler triste enkeltsager. Der er flere og flere lærere, der står frem. Vi som parti bliver også kontaktet af flere og flere lærere, der ikke tør at stå frem i pressen, men som fortæller lignende historier. Og folkeskolelærer Geeti Amiri har udtalt, at »lærernes ytringsfrihed er en by i Rusland«. Er ministeren enig i den her udtalelse, og hvilket indtryk gør det på ministeren, når en folkeskolelærer udtaler sig sådan?

Kl. 13:33

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:33

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg synes, det er vigtigt at holde fast i, at folkeskolelærere ligesom andre offentligt ansatte selvfølgelig har udstrakt ytringsfrihed. Nu er offentligt ansattes ytringsfrihed ikke noget, der er reguleret på Børne- og Undervisningsministeriets område. Men jeg vil da godt sige, at jeg tror, det er vigtigt at holde fast i, at det ikke alene er en ret. Det er også forudsætningen for, at vi kan have en kvalificeret samtale om folkeskolen, at de mennesker, der arbejder i den, kan få lov til at blande sig i debatten, og det skal selvfølgelig ikke have nogle ansættelsesretlige konsekvenser, hverken direkte eller indirekte, så længe de overholder tavshedspligten og de øvrige regler, der er.

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):
Fru Helena Artmann Andresen.

Kl. 13:34

Helena Artmann Andresen (LA):

Den daværende formand for Skolelederforeningen, Claus Hjortdal, udtalte i september sidste år, at man svækker skoleledernes mulighed for at håndtere en krise, så snart den lægges ud i det åbne rum. Han mener ikke, at problemer med arbejdsmiljøet skal bringes i TV 2 Nyhederne eller lokalavisen, men at det skal håndteres på skolen. Hvad tænker ministeren om den udtalelse? Synes ministeren også, at udtalelsen er noget uheldig? Og kan man også se det som et forsøg på at lukke munden på lærerne?

Kl. 13:34

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:34

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Der er nok mange ledere, der ønsker sig, at de problemer, der er i en organisation eller på en arbejdsplads, bliver holdt internt. Men særlig i den offentlige sektor er det vigtigt at holde fast i, at offentligt ansatte også har ytringsfrihed. Det er klart, at man udtaler sig på egne vegne, og der har man udstrakt ytringsfrihed. Hvis man udtaler sig på myndighedens vegne, skal den ansatte selvfølgelig følge ledelsens beslutning om, hvem der må udtale sig om hvilke emner. Men jeg har også fuld tillid til, at de ansatte, og det er både pædagogerne og lærerne, er i stand til at adskille, hvornår de udtaler sig på myndighedens vegne, og hvornår de udtaler sig på egne vegne. De er også borgere i samfundet.

Kl. 13:35

Formanden (Søren Gade):

Fru Helena Artmann Andresen med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:35

Helena Artmann Andresen (LA):

I en rundspørge blandt Danmarks Lærerforening svarer 37 pct. af de adspurgte, at de inden for det seneste år har undladt at ytre sig kritisk offentligt om arbejdsrelaterede forhold, selv om de havde lyst til det. Heraf svarer 63 pct., at de frygtede negative reaktioner fra deres leder, 45 pct. svarer, at de frygtede negative reaktioner fra kommunen, mens 41 pct. svarer, at det skyldtes frygt for fremtidige jobmuligheder. Hvad vil ministeren gøre ved det her problem? Vil ministeren f.eks. sætte det her på dagsordenen til næste møde i Sammen om skolen?

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:36

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg synes faktisk, det kunne være relevant at diskutere med de organisationer og de parter, der er i Sammen om skolen-samarbejdet. Vi har jo etableret det for at kunne have de svære diskussioner med hinanden i et fortroligt, men også i et åbent rum. Så det synes jeg da ville være meget relevant, både for at vi som politikere kan høre, hvad f.eks. KL og Skolelederforeningen tænker omkring de her spørgsmål, men jo også for at vi kan få Lærerforeningens undersøgelse og deres relevante bekymringer ind på bordet. Så det ville jeg da synes var et naturligt emne at diskutere.

Kl. 13:36

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til børne- og undervisningsministeren og tak til fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Jeg byder nu velkommen til ministeren for grøn trepart og til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:37

Spm. nr. S 906

7) Til ministeren for grøn trepart af:

Kristian Bøgsted (DD):

Er ministeren enig i biolog Kent Olsens udtalelser om, at der er plads til omkring 200 ulve i Jylland?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen: »Er der for mange ulve i Danmark? Ulfveekspert siger nej« på tvmidtvest.dk den 1. april 2025.

Formanden (Søren Gade):

Værsgo.

Kl. 13:37

Kristian Bøgsted (DD):

Tak for det. Er ministeren enig i biolog Kent Olsens udtalelser om, at der er plads til omkring 200 ulve i Jylland?

Kl. 13:37

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:37

Kl. 13:40

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Mig bekendt har biolog Kent Olsen udtalt, at han vurderer, at den danske natur kan huse omkring 180-240 ulve. Jeg vil ikke kloge mig på, hvad bevæggrund biologen har for det, men det, jeg er optaget af, er jo, at vi finder en balance, hvor ulvene ikke skal løbe ind i de byer, hvor vi bor, og hvor vi passer bedre på de husdyr, vi har. Samtidig er ulven jo indvandret i Danmark, eller hvordan det nu er, og vi må så finde en balance i det.

Det er jo sådan, at i dag er ulven strengt beskyttet. Det vil sige, at selv hvis der var ulve nok til at reproducere sig selv, kunne vi stadig væk ikke regulere den. Det er jo det, vi arbejder for at vi ændrer, og det er vi i gang med på europæisk plan at ændre, så den går fra strengt beskyttet til beskyttet. Det betyder, at når den har en gunstig bevaringsstatus, kan vi så begynde at regulere. Hvor mange skal der så til det? Ja, det er det, som myndighederne skal tælle op her til sommer og give et bud på. Hvad det ender med at være, har jeg ikke nogen viden om, og derfor har jeg også lidt svært ved at erklære mig enig eller uenig i det, som Kent Olsen har udtalt.

Kl. 13:38

Formanden (Søren Gade):

Sporgeren.

Kristian Bøgsted (DD):

Det bliver vi jo så selvfølgelig ikke ret meget klogere af, og jeg synes jo egentlig, at det er fair nok, at ministeren ikke decideret skal tages til indtægt for en udtalelse fra en biolog. Men man kan med god grund spørge om det her, for jeg og Danmarksdemokraterne mener jo ikke, at vi skal have ulven, mens andre mener, at vi skal have den.

Jeg er med på, at ministeren lige nu forsøger at arbejde på at få ændret status omkring fredningen af ulven, så vi rent faktisk kan lave noget mere regulering ud over det, vi kan i dag, som kun vedrører problemulv, hvor vi har problemet med, hvem der definerer, hvad en problemulv er. Men man kan jo allerede nu godt begynde at gøre sig nogle tanker, og det håber jeg da egentlig at regeringen gør, for jeg har da en stærk forhåbning og en forventning om, at vi som minimum rent faktisk får ændret på fredningsstatus af ulven, så vi kan lave en regulering af bestanden.

Når man så skal have en regulering af bestanden, skal man jo også have taget stilling til, hvor mange ulve der så skal være. Nu har vi en biolog, der udtaler, at der er plads til op omkring 200 ulve – jeg siger i Jylland, fordi det er der, de er. Der er jo ikke lige udsigt til, at de er på vej til Sjælland lige nu. Det er Jylland, der skal have de her ulve. Når man fra regeringen og ministerens side er i gang med at kigge på, om vi kan få ændret på tilstanden, så vi kan gå ind og regulere den, så håber jeg, at man så faktisk også gør sig nogle tanker om, hvor mange ulve vi så har plads til. For 200 ulve er mange ulve – det synes jeg i hvert fald – der skal rende rundt og skabe de problemer, vi ser i dag.

Sverige, der er et meget større land end os, har taget stilling til, hvor mange ulve de gerne vil have derovre og regulere ned efter det. Så regeringen og ministeren gør sig vel nogle tanker om, hvad man fra regeringens side mener er en acceptabel bestand af ulve.

Kl. 13:40

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Ja, jeg arbejder ret intensivt med at finde en måde at løse nogle af de problemer, som ulven giver os.

For det første arbejder jeg på, som vi lige har været inde på, at ændre beskyttelsesstatus på europæisk plan, så det overhovedet bliver muligt at regulere ulven. For det andet er jeg i gang med at finde ud af, om vi kan ændre den definition af problemulv i Danmark, som også er strengt bundet af, hvad vi kan i forhold til europæiske regler, så vi får nogle flere muligheder for at bortskræmme og regulere ulven, også der, hvor den løber ind i byen. For det tredje vi kigger på, hvordan det er, vi arbejder med ulvesikrede hegn og med at beskytte de får, vi har, og de husdyr, vi har, og det er jeg i dialog med fåreavlerne omkring. For det fjerde er jeg i dialog med vildtforvaltningen. I går aftes satte vi de sidste rævelys op rundt omkring Oksbøl for at finde ud af at bruge forskellige metoder til at bortskafe ulven.

Så jeg har arbejdet intensivt på rigtig mange parametre for at sørge for, at ulven ikke volder problemer der, hvor mennesker bor.

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 13:38

Kl. 13:41

Kristian Bøgsted (DD):

Det er jo meget godt, og det er jo dejligt, at man arbejder med tingene og man prøver at gøre noget. Rævelygterne kan jeg have min tvivl om. For hvis jeg husker rigtigt, var der i hvert fald en fåravler, der havde sat dem op og stadig væk mistede får til ulven. Det synes jeg helt bestemt jeg kan huske jeg læste en artikel om for nylig, men det er ikke så meget det spørgsmål, går på.

Jeg har forstået, at man arbejder med at kigge på at ændre nogle regler her, men gør regeringen sig slet ikke nogen tanker om, hvor stor en bestand af ulve man mener der er acceptabel, når vi så kommer frem til, at vi må regulere på bestanden?

Kl. 13:41

Formanden (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:41

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Jo, men først er der jo nødt til at være en optælling. I øvrigt ændrede Aarhus Universitet den anden dag metode, uden at jeg i øvrigt havde bedt om det, og gik så ud og meldte det ud til pressen, og så forstår jeg godt, at man undrer sig over hvad fanden – undskyld, jeg bander – der foregår lige der. Det undrede jeg mig også selv over, må jeg være ærlig at sige, men det må jeg jo så få en redegørelse for. Den har jeg egentlig også tænkt mig at invitere Folketinget over til.

Så vi er nødt til at finde ud af, hvor mange ulve der er. Vi er også nødt til at finde ud af, hvor mange der så skal til, for at man har en gunstig bevaringsstatus, og det er jeg jo nødt til at få en eller anden faglig vurdering af, inden jeg står og slynger et tal ud.

Så er jeg også nødt til at sige, at jeg er nødt til at overholde de regler, der er. Jeg har også hørt jeres formand stå og sige, at jeg bare burde skyde alle ulve og bagefter se, hvad der så sker. Der er jeg som minister jo bare forpligtet til at sørge for at overholde loven.

Kl. 13:42

Formanden (Søren Gade):

Det var dejligt at høre ministeren korrekte sig selv, så slap jeg.

Vi mangler et afsluttende spørgsmål, og det får hr. Kristian Bøgsted lov til at stille nu. Værsgo.

Kl. 13:42

Kl. 13:44

Kristian Bøgsted (DD):

Først tak til ministeren for at komme og svare på spørgsmålet i dag. Jeg ser rigtig meget frem til at høre redegørelsen fra ministerens side om, hvad man tænker om bestanden af ulve, og hvad man fra regeringens side mener der er plads til.

Når ministeren nu selv bringer det på bane, synes jeg også, det er meget, meget mærkværdigt, at man i den her debat, som er blusset rigtig meget op, lige pludselig har ændret regnemethoden, og hovsa, så forsvandt halvdelen af det antal ulve, man sagde der var den anden dag. Så der er jeg jo bare enig med ministeren. Der skal selvfølgelig være styr på, hvor mange vi faktisk har derude.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:43

Ministeren for grøn trepart (Jeppe Bruus):

Det er bare lige igen til det der spørgsmål. Hvad vil du gerne have mig til at sige? Er det 50 ulve? Er det 75 ulve? Er det 100 ulve? Jeg synes også, at det er lidt usagligt, at jeg skal stå som minister og sige et tal. Jeg håber, at det står meget klart frem her, at jeg ønsker, at vi skal finde en balance. Det kræver, at der ikke er alt for mange ulve, og at vi kan regulere dem, og at vi kan finde den balance, og det er det, jeg arbejder for.

Kl. 13:43

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til ministeren for grøn trepart og tak til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til skatteministeren og til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne, som stiller spørgsmålet.

Kl. 13:43

Spm. nr. S 919

8) Til skatteministeren af:

Hans Kristian Skibby (DD):

Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen har lavet en ny tolkning af regler om diesellafgift, der betyder, at maskinstationer ikke længere kan få refusion af diesel anvendt til kørsel til og fra marken, hvor der udføres markarbejde?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Skattestyrelsens uansvarlige påfund med ny diesellafgift« fra Maskinbladet den 18. marts 2025.

Formanden (Søren Gade):
Værsgo.

Kl. 13:43

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, formand. Og tak, fordi skatteministeren har mulighed for at komme og svare på spørgsmålet i dag. Mit spørgsmål til skatteministeren lyder som sådan: Hvad er ministerens holdning til, at Skattestyrelsen har lavet en ny tolkning af regler om diesellafgift, der betyder, at maskinstationer ikke længere kan få refusion af diesel anvendt til kørsel til og fra marken, hvor der udføres markarbejde?

Kl. 13:44

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.**Skatteministeren (Rasmus Stoklund):**

Tak til hr. Hans Kristian Skibby for spørgsmålet. Lad mig starte med at slå fast, at jeg ikke mener, at maskinstationer skal registrere, hver gang de kører f.eks. 200 m eller krydser en mindre vej for at komme fra en gård til en mark. Som jeg forstår Skattestyrelsen, er det heller ikke det, der er praksis i dag. Skattestyrelsen har tværtimod flere gange tilkendegivet, at det er vigtigt, at branchen ikke oplever, at Skattestyrelsen går i meget små sko. Når det er sagt, vidner det fokus, der har været i medierne på den problemstilling, som spørgsmålet vedrører, og de mange øvrige spørgsmål, jeg har fået og besvaret om samme emne, om, at der er behov for at få skabt klarhed over reglerne på området, og hvordan de administreres i praksis.

Som jeg forstår sagen, angår den en tvivl, der er opstået om, hvorvidt og i givet fald i hvilket omfang kørsel på offentlig vej berettiger til godtgørelse af diesellafgiften. Efter mineralolieafgiftslovens § 11, stk. 3 kan der ydes godtgørelse for motorbrændstof, der udelukkende anvendes til afgiftspligtig virksomhed efter mer-værdiafgiftsloven i forbindelse med f.eks. jordbrug. Om dette er tilfældet i en given situation, beror så på en konkret vurdering.

Jeg forstår, at der aktuelt pågår en dialog mellem branchen og Skattestyrelsen om, hvordan reglerne og praksis skal udlægges, og om der eventuelt er behov for at justere den juridiske vejledning, og det er jeg meget glad for.

Når der opstår usikkerhed om, hvad der gælder, og hvis administrationen af reglerne bliver oplevet som unødigt bureaukratisk, er det vigtigt, at der bliver taget hånd om det, og vores regerings ambition er, at administrationen skal være så enkel og forståelig som muligt og afspejle den virkelighed, som landmændene og maskinstationerne står i hver dag.

Tak for ordet.

Kl. 13:46

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 13:46

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak til ministeren. Jeg er sådan set ikke uenig i det, som ministeren siger. Der skal være ordentlighed, og der skal være overblik over, både hvordan de her regler bliver gennemført i praksis, og hvordan de skal forstås af dem, der skal agere efter dem, ud fra om de har en virksomhed, eksempelvis en maskinstation. Men det, der jo er skismaet, og det var ministeren jo også selv lidt inde på, er jo, at den logiske tilgang åbenbart ikke findes lige i øjeblikket i hvert fald, og ministeren siger, at der pågår en god dialog med Skattestyrelsen osv. Men det ændrer jo ikke på, at der er en lang række danske maskinstationsejere, som har fået underkendt deres kørselsregnskaber i forhold til afgiftsrefusion, tilmed med 3 års tilbagevirkende kraft. Det har ministeren jo også bevidnet i svaret på det spørgsmål, jeg har stillet – det, der hedder spørgsmål nr. 275 fra den 14. marts – hvor ministeren jo netop svarer på, hvad det egentlig er for en lovgivning, der gør sig gældende, siden Skattestyrelsen har kunnet ændre noget med tilbagevirkende kraft, og hvor maskinstationer ejerne jo har utrolig svært ved at forstå, hvordan de dog i deres kørselsregnskaber skal kunne finde ud af at differentiere mellem, om det er offentlige vejnet, eller det er private vejnet, tilmed 3 år bagud. Der siger ministeren jo, at det fremgår af skatteforvaltningsloven § 31, stk. 1, hvor man kan fastsætte eller ændre afgiftstilsvaret op til 3 år bagud.

Der er det, jeg for det første gerne vil spørge ministeren, når der nu står »kan« i den her paragraf: Er det så ikke noget, som ministeren har mulighed for at gøre noget ved allerede nu, når man

tænker på, at det faktisk er baseret på en bekendtgørelse tilbage fra den 20. september 2024? Bekendtgørelser er jo noget nemmere for en minister at se på. Tak.

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:48

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Jeg er bekendt med, at der er mindst to maskinstationer, som har oplevet at få tilbageholdt refusion af Skattestyrelsen, og det er altså refusion for afgift af landbrugsdiesel i forbindelse med den her kontrol, som finder sted. Jeg er så også blevet oplyst om, at Skattestyrelsen nu i vidt omfang har udbetalt de forventede refusionsbeløb i nogle af de sager, der har været omtalt. Der vil være tilfælde, hvor afbrydelse af udbetaling af et refusionsbeløb er nødvendigt for at undgå et afgiftstab, men samtidig har jeg selvfølgelig også stor forståelse for, at der er virksomheder, der bliver udfordret økonomisk, hvis et forventet refusionsbeløb ikke udbetales. Det er derfor, vi skal have så klare regler som muligt omkring det her, så man ikke er i tvivl om, hvad der gælder.

Kl. 13:48

Formanden (Søren Gade):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:48

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak for det. Men anerkender skatteministeren ikke også, at man måske har behov for at have lidt humor i overskud også som privat erhvervsdrivende, når man oplever de her lidt skøre meldinger fra noget så mondænt som den danske Skattestyrelse, som så går ud med 3 års tilbagevirkende kraft og laver sanktioner over for de her mere eller mindre sagesløse maskinstationsejere, som jo ikke har kunnet gøre andet end selvfølgelig at rette sig efter de regler, som der har været, og som ministeren selv siger sådan set har været der i årevis? Det må jeg lige minde om: Det er mange, mange år bagud, der har været den her praksis.

Kl. 13:49

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:49

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Jeg engagerede mig i den her sag, så snart jeg blev bekendt med den i dagspressen, for jeg er meget optaget af, at det ikke må være sådan, at man, når man skal køre sin traktor fra en gård og hen over nogle markveje til en mark eller andre korte strækninger, så oplever, at man skal føre en eller anden meget minutøs logbog for at kunne dokumentere, at man har kørt de her strækninger, som jo er helt nødvendige, for at man kan arbejde. Derfor er jeg også tilfreds med, at Skattestyrelsen har gjort det klart, at man indgår i en dialog med branchen, og at man opdaterer den her juridiske vejledning, så vi får skabt en klarhed, og at man finder en vej frem, som er til at håndtere for virksomhederne og landmændene.

Kl. 13:50

Formanden (Søren Gade):
Hr. Hans Kristian Skibby med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:50

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Men det er jo netop en opdatering, som er skyld i hele miseren. Altså, hvad er det for en besynderlig opdatering, man har lavet hos

de her embedsmænd ovre i Skattestyrelsen? Det er jo en opdatering, som for det første tilbageregulerer og som ovenikøbet vel gør op med op til 14-15 års gyldig praksis over for danske maskinstationer. Vi har jo også kunnet se, at det har været i forhold til sådan noget som at få afgiftsgodtgørelse for at klippe læhegn og spule markdræn. Mener ministeren, at de skal sidestilles, eller er det så stadig væk et sted, hvor der skal være en skattemæssig slåskamp?

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):
Ministeren.

Kl. 13:51

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Om en konkret aktivitet som f.eks. spuling af dræn kan henføres til det her, beror på konkrete vurderinger. Men det afgørende for mig er, at vi laver en opdatering nu, Skattestyrelsen laver en opdatering nu i kølvandet på den dialog, man har med branchen, som gør, at branchen – maskinstationer og landmænd – har en mulighed for at få klarhed over, hvad der gælder, og at det bliver enkelt at administrere, uden at man skal lave en eller anden meget minutøs logbog, fordi man kører fra sin gård og hen til en mark. Det er det, der er mit klare mål, og det arbejde er jeg tilfreds med at Skattestyrelsen siger man er godt i gang med.

Kl. 13:51

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til skatteministeren og tak til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Hermed er dagens spørgetid afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af ejendomsskattebogen, ejendoms-vurderingsloven og forskellige andre love. (Alternativer til anvendelse af ejendomsværdier til beskatningsformål for landbrugs- og skovejendomme samt erhvervsjendomme, grundskyld og dækningsafgift i visse udstykningstilfælde m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).

(Fremsættelse 26.03.2025).

Kl. 13:51

Forhandling

Formanden (Søren Gade):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører, jeg byder velkommen til, er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet.

Kl. 13:52

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tusind tak, formand. Et så spændende forslag havde jeg troet kunne samle flere personer her i Folketingssalen, men det er måske, fordi det er af meget teknisk karakter og svært, at det ikke kan det. Det er i virkeligheden, hvis vi skal blive lidt i det jyske sprog, en blanded landhandel, men ikke desto mindre en meget vigtig landhandel. Som det første gives der et retskrav på en ad hoc-vurdering ved salg af familieboliger i forhold til bo- og arveafgiften, hvilket er meget fornuftigt. Det næste, der kigges på i det her lovforslag, er en fremadrettet løsning på udstykningsproblematikken, hvor lovfor-slaget flytter skattepligten fra boligkøbere til den, der udstykker, i op

til 2 år efter udstykningen, således at skattepligten derfor typisk vil komme til at ligge på ejendomsudviklere, bygherrer og lignende.

Så har vi været udsat for nogle historier om, at alt det med eftergivelses- eller tilbagebetalingsordningen i forhold til grundskylden for perioden 2021-2023 kan volde lidt problemer. Det er jo ikke noget, den pågældende kan gøre for, hvis vedkommende dør. Det har ikke altid drejet sig om store beløb, men derfor er det selvfølgelig, sagt på godt jysk, enormt træls. Det har vi været inde at kigge på, og derfor bliver det også en del af det her lovforslag, at det foreslås, at i sådanne tilfælde skal man kunne ansøge Skatteforvaltningen om enten at få eftergivet eller tilbagebetalt grundskylden, hvilket, sådan som vi ser det i Socialdemokratiet, er meget fornuftigt.

Som det sidste er der justeringen af tilbagebetalingsordningen for perioden 2011-2020. Der er her simpelt hen tale om, at vi ønsker at give Vurderingsstyrelsen hjemmel til at rette fejl. Og hvis man lige bliver ved det punkt, kan man sige, at det modsatte jo ville være tudentosset, altså at der ikke blev givet hjemmel til at rette helt åbenlyse fejl.

Det er klart, at når der er tale om et teknisk lovforslag, plejer vi også bruge en del energi og tid på det i udvalgsbehandlingen og også stille spørgsmål til ministeren. Det vil Socialdemokratiet selvfølgelig også være fuldstændig åbne over for den her gang. Jeg har været lovforslaget på de her traditionen tro mange sider igennem. Jeg har ikke fundet nogen tidsler, der stikker, og som gør, at jeg tænker, at det kan vi ikke være med til. Men det kan jo være, at der er skarpe ordførere, der har fundet det, og hvis man har det, så vil jeg bare sige, at jeg er villig til at drøfte dem og eventuelt rydde dem ud af bunken. Men alt i alt er det et godt, solidt og fornuftigt forslag, og jeg synes også, at skatteministeren har lyttet til nogle af de problemstillinger, der er blevet rejst i dagspressen.

Kl. 13:55

Formanden (Søren Gade):

Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne, værsgo.

Kl. 13:55

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand. Jeg er som ordfører selvfølgelig også glad for, at vi langt om længe får luget lidt ud i en række af de her tidsler i forhold til en besynderlig praksis, hvor danske boligejere har stået mere eller mindre forpjukskede tilbage og uden en sikker retsstilling i forhold til bl.a. at overtage tidligere ejendommejerers eller grundejerers regninger.

Der vil jeg bare spørge ordføreren for Socialdemokraterne: Når vi nu kommer hen på den anden side af en tredje behandling af det her lovforslag og der så stadig væk skulle vise sig at være nogle, der er i klemme i forhold til tidligere regninger for ejendomme, hvor der ligger nogle ejendomsbeskatninger, som ligger forud for den tid, hvor de har ejet den pågældende bolig eller den pågældende grund, er det da Socialdemokraternes politik, at der fuldstændig og helt og aldeles skal nulstilles, og at de ikke så at sige skal arve andre folks regninger?

Kl. 13:56

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:56

Anders Kronborg (S):

Jeg håber jo, at vi får ryddet enormt mange tidsler ud med de her ændringer. Men hr. Hans Kristian Skibby ved jo også, selv om hr. Hans Kristian Skibbys parti ikke er med i aftalekredsen omkring det nye ejendomsvurderingssystem, at det har givet os nogle udfordringer undervejs. Det har skiftende skatteministre også været fuldstændig åbne og ærlige omkring. Jeg husker, at hr. Jeppe Bruus, da han var

skatteminister, over for Skatteudvalget kaldte det her et højrisikoprojekt. Derfor har de ansvarlige partier i aftalekredsen også, synes jeg, løbende drøftet mangler og forbedringer i forhold til hele systemet. Vi kan jo huske, allerede fra systemet blev offentliggjort, hvor høje nogle vurderinger var.

Jeg synes faktisk, at de skiftende skatteministre skal have ros for – og det skal den nuværende skatteminister i øvrigt også – at tage de problemstillinger meget seriøst og få kigget på dem. Det er jeg helt overbevist om at vi fortsat vil gøre. Jeg ved jo også, at selv om hr. Hans Kristian Skibby ikke er en del af aftalekredsen, er der altid kaffe på kanden, og jeg har også indtryk af, at hr. Hans Kristian Skibby føler sig godt behandlet i Skatteministeriet.

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Kl. 13:57

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg er sådan set enig i alt det, som ordføreren sagde, men ordføreren svarer ikke på mit spørgsmål. Spørgsmålet lød: Når den her lov nu er på plads og de her tidsler er luget ud og der så viser sig stadig væk at være mennesker, der f.eks. ender med 3 år bagud at arve tidligere grundejerers eller boligejerers regninger for ejendomsskatter eller grundskyld, er det så Socialdemokraternes klokkeklare politik, at de skal holdes skadesløse krone for krone – ja eller nej?

Kl. 13:57

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 13:57

Anders Kronborg (S):

Jeg er ked af det, hvis ordføreren opfatter det sådan, at jeg ikke svarer meget præcist. Jeg synes ellers, at jeg meget præcist siger, at vi altid er åbne for at kigge på tidslerne i det her. Vi ved jo også, at selve systemet har været udfordret undervejs, og vi synes ikke, at folk skal overtage andres gæld. Men hvis hr. Hans Kristian Skibby har helt konkrete eksempler, så lad os prøve at kigge på dem. Det er den slags gode praksis, jeg synes vi hidtil har haft i forhold til hele ejendomsvurderingssystemet, at vi er nødt til at få eksemplerne på bordet.

Kl. 13:58

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Jeg byder nu velkommen til hr. Jan E. Jørgensen fra Venstre.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Jan E. Jørgensen (V):

Tak for det. I dag behandler vi et lovforslag, som retter nogle uhen-sigtsmæssigheder i vores ejendomsvurderingssystem, og det er vi selvfølgelig rigtig, rigtig glade for i Venstre. Det er uhensigtsmæssigheder, der er kommet frem i dagspressen og lokal-tv osv., og det er godt og positivt, at vi som politikere reagerer, når vi hører om ting, der virker forkert. Lovforslaget her, L 177, kunne vi nærmest kalde lex Ghita, for en af de sager, det har handlet om, er den med Ghita fra Fyn, som havde købt en udstykket grund og så havde fået en regning for grundskyld, ikke bare for den del af grunden, som hun havde, men for hele det store grundstykke, som nu var udstykket, fordi hendes matrikelnummer var identisk med det matrikelnummer, der hørte til den gamle, kæmpestore grund. Og så fik hun en ret uheldig besked, må man sige, fra myndighederne om, at så skulle

hun gå rundt til sine naboer og forsøge med sådan en raslebøsse at indsamle pengene til at betale grundskylden, og det var selvfølgelig en helt forkert meddelelse at give hende.

Det laver vi nu om. Vi laver det om, sådan at det fremover er den, der udstykker grunden, altså developeren eller entreprenøren osv., som fremover hæfter for grundskylden for den samlede grund. Det er en rigtig, rigtig god ændring. Den, der udstykker en grund, vil altid være en professionel, som må antages at have bedre styr på tingene end en ganske almindelig køber af en grund. Så det problem får vi nu fjernet, og det er vi rigtig, rigtig glade for i Venstre.

Så har vi også den situation, hvor en køber bliver præsenteret for en regning for noget grundskyld, som vedrører en periode, hvor en tidligere ejer boede i ejendommen. Der kan man selvfølgelig sige, at det skulle man have afklaret i salgsaftalen, og det vil det som regel også være blevet. Man kan også sige: Jamen så må du gå til den tidligere ejere og præsenterer ham for regningen og sige, at det her altså er noget, som han skal betale. Men hvad gør man så, hvis den tidligere ejer er død? Så er det lidt svært at få fat på ham, og det er også svært at få genåbnet et bo. Det kan i praksis ikke lade sig gøre, og derfor laver vi nu en ændring, sådan at man kan få eftergivet den grundskyld, som altså hviler på en tidligere.

Om vi også skal udvide det, sådan at det også skal gælde for andre i samme situation – hvor der ikke er tale om, at den tidligere ejer er afgået ved døden, men hvor det kan være vanskeligt at få den tidligere ejer til at betale, fordi vedkommende er gået konkurs, eller hvad ved jeg – synes jeg vi skal drøfte. Men omvendt skal vi altså også være helt sikre på, at vi får udhulet de her aftaleretlige principper, som vi jo arbejder efter i så mange andre sager. Køber man eksempelvis et hus eller en lejlighed på et tidspunkt, hvor der er gået 11 måneder og der så en måned senere kommer en opkrævning for vand, varme, rottebekæmpelse eller renovation osv. for hele året, så er det jo også noget, man i aftalen ville have afklaret, altså at så skal sælger jo svare de her regninger for de 11 måneder, der er gået, og så skal man selv som køber kun betale for den ene måned, eller også må det afspejle sig i prisen. Det er i hvert fald noget, man skal tage stilling til. Der er jo en række af de her sager, for folk handler altså ikke kun med ejendomme den 1. januar.

Så er der også en ting i lovforslaget, der handler om at indføre permanente alternativer til de ansættelser af ejendomsværdier, som tidligere dannede grundlag for beskattningen af erhverv, landbrug og skovbrug. I stedet for dem bruger vi så fremover etagearealet. Det giver bedre forudsigelighed for både virksomheder og borgere.

Så alt i alt er vi glade for lovforslaget. Det får nok ikke helt så meget presseomtale, som de her uheldige sager fik oprindeligt. Men sådan er der jo så meget. Når problemerne opstår, er der meget snak om det; når problemerne bliver løst, hører man ikke så frygtelig meget. Men det er vilkårene ved at være med i politik.

Kl. 14:03

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:03

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, hr. formand, og tak for en god tale. Det er selvfølgelig rigtigt, som hr. Jan E. Jørgensen siger, at sådan er det jo, når tingene ser ud til at blive løst. Så er der ikke så meget kissejav med at få det ud på publickanaler osv. Det er der såmænd ikke så meget nyt i, men det er der lidt tragisk i sig selv.

Men jeg vil gerne spørge ordføreren ind til det her helt grundlæggende i, at der er danskere, der har arvet, modtaget, fået, fået overvæltet tidligere ejeres regninger – det kan være grundskyld, det kan være ejendomsskatter. Er det sådan ifølge Venstre, at hvis der – selv om vi får det her lovforslag vedtaget, hvad vi jo selvfølgelig

gør – skulle vise sig at være nogen, der stadig væk ender med at modtage tidligere ejeres regninger for en periode, hvor de ikke har ejet den pågældende ejendom eller den pågældende grund, vil Venstre også give en garanti for, at de naturligvis ikke er forpligtet til at betale andre folk regninger?

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:04

Jan E. Jørgensen (V):

Jeg er meget påpasselig med at give garantier. Det skal man være forsigtig med som politiker. Det eneste, jeg kan garantere, er, at vi gerne vil drøfte spørgsmålet i forligskredsen, og der er Dansk Folkeparti jo desværre ikke længere med, fordi man har forladt forliget. Det ærgrer mig personligt, men sådan er det.

Kl. 14:04

Formanden (Søren Gade):

Er Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Værsgo. (Jan E. Jørgensen (V): Nu sagde jeg noget dumt. Det var selvfølgelig ikke Danmarksdemokraterne. Undskyld.)

Kl. 14:04

Hans Kristian Skibby (DD):

Ja, vi er jo ikke med i forliget, fordi det er et forlig, der er indgået, både år og dag før partiet overhovedet blev stiftet. Så selv om vi har en stor grad af rettidig omhu, er det meget svært at leve livet flere år baglæns. Ikke desto mindre er det jo faktisk det, vi byder mange af grundejerne og boligejerne. De oplever jo egentlig sådan et deja-vu og har gjort det indtil nu i hvert fald, hvor man arver tidligere ejeres regninger, man arver afdøde tidligere ejeres regninger, man arver naboers regninger osv. Derfor spørger jeg så igen: Vil Venstre give et klart håndslag på, at man naturligvis ikke skal kunne arve regninger fra sine naboer?

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:05

Jan E. Jørgensen (V):

Lad mig starte med at give en uforbeholden undskyldning til hr. Hans Kristian Skibby for mit partiroderi. Det faktum, at forliget er indgået, for Danmarksdemokraterne overhovedet var stiftet, er en rigtig, rigtig god undskyldning for, at man ikke er med. Så jeg giver en uforbeholden undskyldning for det.

Med hensyn til det andet må jeg svare, som jeg gjorde, at det er noget, vi er villige til at drøfte i aftalekredsen for at se, om vi kan udvide den her beskyttelse yderligere.

Kl. 14:05

Formanden (Søren Gade):

Hr. Anders Kronborg, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:06

Anders Kronborg (S):

Det er bare ganske kort for lige at komme min gode kollega til undsætning. Det er jo rigtigt nok, at Danmarksdemokraterne ikke er med i forliget, men vi skal bare huske, at bl.a. før jeg sad i Folketinget, blev den her aftale blev indgået, og der sad hr. Hans Kristian Skibby jo på store dele af den økonomiske politik for Dansk Folkeparti, som tiltrådte den her aftale og var en del af den her aftale. Så jeg er kommet ind i Folketinget, efter at aftalen er indgået, og er sådan set med til at rydde lidt op i de torne og tidsler, som der var i den aftale,

som en indflydelsesrig politiker som hr. Hans Kristian Skibby selv var med til at indgå. Det vil jeg bare bede Venstres ordfører om at bekræfte.

Kl. 14:06

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:06

Jan E. Jørgensen (V):

Tak til hr. Anders Kronborg, for det er jo korrekt. Det var også derfor, jeg kom til at lave forvekslingen, for hr. Hans Kristian Skibby jo tidligere har været medlem af Dansk Folkeparti. Men vi kan jo lade tvivlen komme hr. Hans Kristian Skibby til gode. Det kan jo være, det var hele baggrunden for, at man stiftede Danmarksdemokraterne, at man var utilfreds med den her aftale. Det kan jeg ikke afvise.

Kl. 14:07

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Jan E. Jørgensen fra Venstre. Så byder jeg velkommen til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Man kan i hvert fald sige, at der er mange rønnebær, der er sure her i Folketinget, og det er der måske egentlig ikke så meget nyt i. Hr. Anders Kronborg fra Socialdemokraterne har i hvert fald også et pænt stort sylteglas med sure rønnebær placeret foran sig på bordet lige her i øjeblikket, for jeg har aldrig nogen sinde haft noget med vores skattelovgivning at gøre i forhold til ejendomsskatter her i Folketinget – aldrig nogen sinde. Jeg var erhvervsordfører. Og det her ligger altså ikke under erhvervsministeren; det gjorde det ikke dengang, og det gør det heller ikke nu. Det ligger sjovt nok hos en skatteminister, og sådan må det være. Så med det in mente synes jeg, at vi skal prøve at gå videre med det, det drejer sig om. Det er sådan set en lov, som der bliver behandlet, og ikke fortidens synder, arv og gæld i forhold til det.

For det er jo rigtigt, at det er godt, at skatteministeren tager initiativ til, at vi får de her tidsler luget ud, i forhold til at man, som der også står beskrevet, nu får et retskrav på at kunne anvende en ad hoc-indhentet ejendomsvurdering i forbindelse med bo- og gave-afgiftsberegninger i familiehandler. Det er jo også en sidegevinst ved den lov, som vi behandler her.

Så er der jo Gitta Ravn fra Odense, som også hr. Jan E. Jørgensen var inde på, og som vi jo i hvert fald for mit vedkommende har holdt ikke mindre end to samråd med ministre om. Det var så en tidligere skatteminister, men det ændrer jo ikke på, at det er nogle besynderlige sager, vi har været vidne til, i forhold til at man har kunnet se, at folk, der har været interesseret i at købe fast ejendom i Danmark, er havnet med ikke bare deres naboers regning, men også med deres egenboers regninger. Og hvis ikke de betalte dem, kom Gældsstyrelsen efter dem. Så langt var vi jo, og det endte faktisk med, at fru Gitta Ravn måtte gå ned på strøget i Odense og tigge på gaden om at få nogle penge ind i ren protest imod de mærkelige, besynderlige afgiftsregler, som der var i Danmark i forhold til betaling af ejendomsskatter og grundskyld.

Så er der jo også den anden del af det, og det er jo så den med Hanne Grøn. Hun blev ikke nævnt af de andre ordførere, men er det her en lex Gitta Ravn, så er det i hvert fald også en lex Hanne Grøn, i forhold til at man jo lige pludselig oplevede med 11 års tilbagevirkende kraft, at der var 3 år, man ikke kunne få sine egne penge retur for, hvor man definitivt havde betalt for meget i ejendomsskat. Men fordi it-systemerne bonede ud med et 0 i 3 ud af

11 år, tror jeg det var, så fik man 0 kr. tilbage af sine egne penge. Det var jo også en ret besynderlig fremfærd her over for borgere i Danmark, der har formastet sig til at investere i fast ejendom.

Så vi har mange, som forhåbentlig får det rigtig godt med, at vi får de her tidsler luget ud, og det hilser vi i Danmarksdemokraterne også velkommen. Men jeg ændrer ikke min tilgang til, at jeg sådan set mener, at der skal være en garanti for, at hvis der er danske boligejere eller grundejere, der også fremadrettet ender med at arve tidligere ejeres regninger for en periode, hvor de overhovedet ikke har ejet den pågældende ejendom eller den pågældende grund, så skal de nulstilles krone for krone i det, der hedder håndholdte lønninger. Alt andet ville altså være aldeles urimeligt. Man kan ikke med nogen dansk lov i hånden pålægge danske skatteborgere at betale for andre folks regninger. Sådan burde det i hvert fald være.

Det er det, der lidt er skismaet, og jeg er også lidt utryg ved, at der indtil nu har været to ordførere fra regeringspartierne, som ikke har villet give den garanti, at man naturligvis ikke skal kunne arve andre folks regninger. Sådan burde det være, og sådan skal det være.

Det ændrer ikke på, at punkterne i lovforslaget her tager hånd om rigtig mange gode ting. De løser rigtig mange udfordringer for en lang række af boligejere og grundejere, og det hilser vi i Danmarksdemokraterne selvfølgelig velkommen. Vi kan også støtte lovforslaget.

Kl. 14:11

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er et enkelt ønske om en kort bemærkning. Hr. Jan E. Jørgensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:11

Jan E. Jørgensen (V):

(Lydudfald).

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:12

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg ved nu ikke, hvordan det skulle gøre, at jeg skylder hr. Jan E. Jørgensen en flødeskumskage. Altså, jeg synes, at de kager, som hr. Jan E. Jørgensen vil spise, skal han selv finde nogen der vil donere, hvis ikke han selv har råd til at betale dem ud af sin løn. Det skal jeg jo ikke blande mig i. Men det ændrer altså ikke på, at vi er valgt ind her i Folketinget, og Danmarksdemokraterne er blevet valgt af de danske borgere, og det har vi det sådan set ganske fint med.

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):

Hr. Jan E. Jørgensen for den anden korte bemærkning.

Kl. 14:12

Jan E. Jørgensen (V):

(Lydudfald).

Kl. 14:12

Formanden (Søren Gade):

Jeg beder hr. Anders Kronborg komme herop, for højttalersystemet virker ikke.

Kl. 14:13

Anders Kronborg (S):

Det er lidt interessant, for så kan jeg kigge skatteministeren i øjnene, mens jeg spørger ordføreren på talerstolen. (*Munterhed*). Der ligger noget rigtigt i det spørgsmål, som hr. Jan E. Jørgensen stiller, for det er jo nemt at sidde og skose partier, der tager et ansvar for det.

Selv om hr. Hans Kristian Skibby var erhvervsordfører for Dansk Folkeparti, da aftalen blev lavet med et nuværende medlem af Danmarksdemokraterne, dengang medlem af Dansk Folkeparti, ved vi jo godt, hvordan lovgivningsarbejdet fungerer. Det fungerer jo sådan, at alle lovforslag er igennem gruppemøderne. Så jeg vil bare høre, om vi skal forstå det sådan, at når sager kommer fra andre udvalg, andre ministerier, end dér, hvor hr. Hans Kristian Skibby er ordfører, læser hr. Hans Kristian Skibby slet ikke bilagene eller papirerne, så lader han bare andre om det. Sådan kender jeg ikke hr. Hans Kristian Skibby. Så jeg vil bare høre, om det forholder sig sådan i dag, at man slet ikke læser andre sager?

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:14

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg vil nok sige, at jeg synes, at vi kommer lidt langt omkring, i forhold til at det her faktisk er en lovbehandling vedrørende skatte-lovgivning, som ikke har så meget med det, som ordføreren er inde på, at gøre, nemlig hvad der foregik i andre partier for flere år siden. Det er jo en aftale, der, så vidt jeg husker, er tilbage fra 2016 eller deromkring. Det synes jeg måske man skulle lade fare i stedet for at blive lidt obsternasig som regeringsstøtte her i Folketinget.

Spørgeren har jo eksempelvis selv været ude og excellere i, at vi bare kan sende ulvene til Sjælland. Har ordføreren ikke selv fulgt med i Socialdemokraternes gruppemøder, hvor man har debatteret ulveproblematikker i Danmark, siden man render rundt med sådan et envejshysteri? Det kunne da være interessant at vide, hvordan det fungerer i Socialdemokraternes gruppe – ikke i 2016, men i 2025.

Kl. 14:14

Formanden (Søren Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:14

Anders Kronborg (S):

Så har jeg bare et principielt spørgsmål i forhold til arv og gæld. Der vil naturligvis ved så stort et lovkompleks her være tidsler undervejs, hvad der har været fuldstændig åbenhed om, men det, der sådan set var hovedbudskabet i min ordførtale, var, at så går forligskredsen fuldstændig ansvarligt ind og kigger på det. Vi har en ansvarlig minister, der prøver at løse nogle af de her udfordringer, og der hørte jeg bare ordføreren ligesom fuldstændig fralægge sig ansvaret i forhold til arv og gæld. Og der synes jeg bare, at der er sådan en god skik herinde, at når vi laver aftaler, ved vi godt, at der kan ske fejl, men vi prøver at rette fejlene i fællesskab. Og den med ulvene lader vi lige stå et øjeblik, til vi skal snakke med miljøordførerne. Jeg kan bare sige som en kort kommentar, at de selvfølgelig skal reguleres og de skal skydes.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):
Ordføreren.

Kl. 14:15

Hans Kristian Skibby (DD):

Nu håber jeg så, at det var ulvene, at skatteordføreren talte om og ikke ens politiske modspillere her i Folketinget. Det, som ordføreren excellerer i lige i øjeblikket, er lidt ovre i tivoligenren. Jeg ved godt, at ordføreren har en stor forkærlighed for ikke bare tivoli, men så sandelig også for cirkus.

Kl. 14:15

Formanden (Søren Gade):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Jeg byder nu velkommen til hr. Karsten Filso fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:16

(Ordfører)

Karsten Filso (SF):

Tak for det. Det her lovforslag vil ikke fylde statskassen, da provenuet er ret begrænset. Men ændringen i bl.a. vurderingsbestemmelserne vil være en hjælp for mange, der står over for ejerskifte. Samtidig vil det rette op på den åbenlyse urimelighed, vi har set i flere situationer, hvor én boligejer ud af flere har hæftet for alle naboernes grundskyld foruden sin egen. Det har været ret absurd. Fremover bliver det ganske fornuftigt ejendomsudviklingen. Der opkræves grundskyld i opførelsesåret og i de efterfølgende år, indtil beskatningen er faldet på plads hos de rette nye ejere.

Jeg vil vende tilbage til vurderingsreglerne. Når man med lovforslaget får et retskrav på – altså til brug for bo- og gaveafgift ved familieoverdragelse – at anvende en vurdering efter reglerne i vurderingslovens § 11, så er det naturligvis vigtigt, at denne værdiansættelse afspejler den reelle værdi af ejendommen. Som tidligere vurderingsformand i 7 år i en vestjysk vurderingskreds ved Told & Skat, som det hed dengang, kender jeg det pres, der nogle gange kommer fra en ejer af en ejendom, for at få en høj eller i det her tilfælde nok nærmere en lav vurdering. Jeg har ingen grund til at betvivle lodigheden af de fremtidige vurderinger, men det er alligevel et forhold, vi i SF vil holde et vågent øje med. En vurdering ved et ejerskifte skal gøres korrekt og afspejle de reelle værdier i en fast ejendom, så man har et korrekt grundlag for beregning af bo- og gaveafgift.

SF finder det logisk, at lovforslaget fremsættes, så man bl.a. ved ejendomshandler nu indfører permanente regler, der lægges til grund for bo- og afgiftsberegning. SF støtter forslaget, men vi kommer formentlig med nogle spørgsmål i den videre proces. Jeg skal hilse fra Enhedslisten og sige, at de ønsker svar på nogle spørgsmål under udvalgsbehandlingen, og så tager de herefter stilling.

Kl. 14:18

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til hr. Karsten Filso fra Socialistisk Folkeparti, og jeg byder nu velkommen til fru Sandra Elisabeth Skalborg fra Liberal Alliance.

Kl. 14:18

(Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalborg (LA):

Tak for ordet. Jeg er her i dag som vikar for vores skatteordfører, som desværre ikke havde mulighed for at være til stede her i Folketingssalen i dag. Liberal Alliance er med i det store forlig om ejendomsskat. Det er ikke, fordi vi er glade for alle elementer eller den praktiske udmøntning, som har vist sig at være relativt problematisk. Men samlet set er det dog godt med Liberal Alliance i aftalekredsen, så vi bl.a. kan være med til at forsvare retssikkerheden.

Lovforslaget her har bl.a. til formål at indføre permanente alternativer til anvendelsen af løbende ejendomsværdier i skattelovgivningen. Derudover har det til formål at indføre retskrav på ad hoc indhentede ejendomsvurderinger ved afgiftsberegning af bo og gaver. Det er fine justeringer, som vi i Liberal Alliance naturligvis kan bakke op omkring. Tak.

Kl. 14:19

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Sandra Elisabeth Skalgvig fra Liberal Alliance. Jeg byder nu velkommen til hr. Mohammad Rona fra Moderaterne.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak, formand. Tak for ordet, og tak for debatten. Jeg tror ikke lige, jeg kommer ind på de forskellige elementer i lovforslaget. Det synes jeg mine ordførerkollegaer fra de forskellige partier sådan set har gjort meget fint. Det er selvfølgelig også et forslag, som vi bakker op om. Jeg vil også sige, at jeg synes, det er rigtig godt at se, at vi har en skatteminister, der hurtigt tager skeen i den anden hånd, når der skal rettes fejl, og der bliver rettet en del fejl her i forhold til forslaget her, især bl.a. omkring udstykning, som vi også kender til i forhold til den sag, der var. Så det er sådan set rigtig godt. Og jeg synes, det er rigtig godt at følge den her proces, også i forhold til de nye ejendomsvurderinger, for som mine kollegaer også har sagt i dag, er det jo ikke gået gnidningsfrit. Så vil jeg også sige til hr. Hans Kristian Skibby, at ja, jeg vil også gerne være med til at kigge på, om der er andre elementer i det her, som skal rettes, lidt ligesom mine to ordførerkollegaer fra S og V også har sagt. Men alt i alt er det et godt forslag, som vi støtter.

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er foreløbig en enkelt kort bemærkning. Hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:21

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg går ud fra, at det er her, jeg skal stille mig. Det her meget dyre anlæg, vi har købt her i Folketinget, fungerer jo faktisk overhovedet ikke. Men det er så en anden sag.

Det er sådan set rigtigt. Hr. Mohammad Rona kan næsten regne ud, hvad jeg vil spørge om. For jeg er meget interesseret i, at man har vægret sig gevaldigt ved at levere håndholdte løsninger fra den her regerings side og også fra skatteministerens side. Derfor er mit spørgsmål, ligesom det var til andre ordførere: Selv hvis vi nu kommer i mål med de her rettelser osv. og det viser sig, at der er nogle danske boligejere eller grundejere, som kommer til at havne med at arve tidligere ejers eller afdøde ejers regninger fra en tidligere ejertid, vil Moderaterne så garantere, at de får deres egne penge retur?

Kl. 14:21

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:21

Mohammad Rona (M):

Jeg synes, at det er svært at sige, at jeg vil garantere, at folk får deres penge tilbage. Jeg vil i hvert fald garantere, at jeg vil gøre, hvad jeg kan, for at vi får rettet op på nogle af de her ting, lidt ligesom vi har fået rettet op på en masse andre ting, som bl.a. også står i lovforslaget. Det vil jeg gerne garantere at jeg vil hjælpe med. Det vil jeg. Men at garantere sådan direkte og decideret love folk, at de får deres penge tilbage, tror jeg bliver svært.

Kl. 14:22

Formanden (Søren Gade):

Spørgeren.

Hans Kristian Skibby (DD):

Så vil jeg spørge ordføreren, om ikke ordføreren synes, at det er en kende underligt, at vi har et Folketing, hvor man tilsyneladende synes, at det er okay, at man med loven i hånden kan tvinge nogen til at betale andre personers personlige gæld. Jeg er udmærket klar over, at vi betaler solidarisk med skat og arbejdsmarkedsbidrag, og at vi har pensionsordninger og alt muligt andet. Men det her jo vitterlig noget andet. Det her er noget, hvor folk bliver lignet til at betale nogle afgifter og nogle skatter for en grund, de ejer, eller på en ejendom, de ejer. Der må det vel være sådan, at man ikke kan modtage eller arve andre personers private gæld. For det er jo altså efter min bedste vurdering meget, meget imod almindelige grundlæggende retsprincipper i et retssamfund.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Ordføreren.

Kl. 14:23

Mohammad Rona (M):

Den del er jeg sådan set enig i. Jeg holder fast i det første, jeg sagde. Det, jeg også sagde under talen, er, at hvis der er nogle ting, der skal rettes i det her, er vi da klar til at drøfte det, hundrede procent.

Kl. 14:23

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren og tak til hr. Mohammad Rona. Den næste, jeg vil byde velkommen til, er fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:23

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det, formand. Jeg er her også i dag som vikar for Frederik Bloch Münster. Det her lovforslag kommer i hvert fald til at ændre flere ting til det bedre, og det er jo godt. Vi får lappet nogle huller i ejendomsbeskatningssystemet, som aldrig skulle være opstået, og som vi nu håndterer. Hvis man har betalt for meget i boligskat, kan man, hvis lovforslaget vedtages, få de penge tilbage, som man i sin tid har betalt for meget, og det er jo godt. De sager, der har været beskrevet i medierne, vidner om en dyb urimelighed, og det mangler bare, at der bliver rettet op på det.

Ydermere pålægges skattepligten af en udstykket byggegrund i første omgang den, der udstykker grunden. Det er en god ændring, da vi ikke ønsker at se flere sager som den om den stakkels kvinde i Odense, der skulle hæfte for hele nabolaget. Det er jo helt grotesk. Sager som den slider på vores tillid til systemet og i forlængelse heraf vores folkestyre, og det kan ingen jo leve med. Det er også derfor, at vi ser frem til, at der bliver rettet op på det.

Derudover kan vi bakke op om forslagens øvrige elementer, der alt andet lige forbedrer tingenes tilstand, og derfor bakker Det Konservative Folkeparti op om dette lovforslag. Tak.

Kl. 14:24

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Jeg byder nu velkommen til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Tak, formand. Man kan jo prøve at forestille sig, at man har købt en grund og pludselig bliver mødt med et krav om at betale skat for ikke bare sin egen grund, men også sine 13 naboers. Det holder naturligvis ikke, at det skal være sådan. Ikke desto mindre var det det, der mødte Gitte Ravn fra Odense, som stod meget alene tilbage. Men nu får vi løst den situation, og det er jeg rigtig glad for. For man skal ikke stå med en grundskyldsregning, som ikke er ens egen, og man skal ikke overtage regninger fra andre, når det er helt urimeligt. Det er det, der ligger til grund for, at man kan have tillid til vores skattesystem, og den tillid skal vi opretholde. Det er et af de elementer, vi får løst med det her lovforslag, og både det og de øvrige elementer i lovforslaget bakker vi i Radikale Venstre op om. Tak, formand.

Kl. 14:26

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til fru Samira Nawa fra Radikale Venstre, og jeg byder nu velkommen til fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 14:26

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Jeg kommer til at gøre det forholdsvis kort. I Alternativet har vi endnu ikke taget stilling til hele det samlede lovforslag, og det skyldes, at vi har brug for mere tid til at sætte os ordentligt ind i lovforslaget og de konsekvenser, det kan få. Men på lige fod med de andre ordførere her i salen mener vi også, at der er en række positive elementer i lovforslaget, herunder at vi jo løser nogle af de mange udfordringer, der har været med implementeringen af ejendomsskatereformen.

Vi mener, at lovforslaget kan være med til at gøre det mere gennemsigtigt, når ejendomshandler og ejerskifter foretages. Det finder vi positivt. Men lovforslaget er også mere komplekst end bare det, og derfor har vi brug for at bruge den nødvendige tid til at dykke ned i lovforslaget og ikke mindst høringssvarene. Så Alternativet kommer til at tage endelig stilling til lovforslaget i løbet af udvalgsbehandlingen.

Kl. 14:27

Formanden (Søren Gade):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Vi siger tak til fru Christina Olumeko fra Alternativet. Det afsluttede ordførerrækken, og derfor byder jeg nu velkommen til skatteministeren.

Kl. 14:27

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak, formand. Jeg vil gerne indlede med at takke for modtagelsen af lovforslaget. Det er et lovforslag, der består af mange forskellige elementer. Nogle af dem skal løse konkrete udfordringer opstået i løbet af det første år med den nye ejendomsskatte lov, og andre skal være med til at komme et skridt nærmere en fuld implementering af det nye ejendomsvurderingssystem, som giver boligejere mere retvisende og retfærdige vurderinger af deres boliger.

Som flere ordførere har været inde på, opstod der i det tidlige forår sidste år en lille håndfuld sager, hvor en boligejer havde købt et hus på en grund, der var blevet udstykket fra en større byggegrund, og fordi der var en tidsforskydning mellem vurdering og beskatning, blev de berørte boligejere opkrævet grundskyld af et areal svarende til den samlede byggegrund – eller, som det blev udlagt i medierne, af deres naboers grunde.

Selv om det er almindelig praksis i disse tilfælde, at man aftaler at fordele grundskylden blandt samtlige boligejere, var det ikke det, der skete i foråret, og det uheldige resultat var, at den enkelte boligejer blev efterladt med den samlede opkrævning. Det er naturligvis helt urimeligt over for boligejerne, som flere ordførere også har været inde på, og det er vigtigt, at vi gør, hvad vi kan, for at noget tilsvarende ikke sker igen.

Derfor vil lovforslaget flytte skattepligten fra boligkøberen til den, der udstykker, i op til 2 år efter udstykningen. Skattepligten vil derfor typisk komme til at ligge hos en ejendomsudvikler, bygherre eller lignende. Der er to fordele ved denne ændring. Det ene er, at vi flytter risikoen fra boligkøberen til den professionelle aktør. Den anden er, at vi giver den professionelle aktør et incitament til at sikre, at der kontraktuelt sker en fordeling af grundskylden blandt alle boligkøberne i disse udstykningssituationer. Det skal sikre, at vi ikke ser en gentagelse af de urimelige sager, vi oplevede i foråret 2024.

En anden del af lovforslaget handler om at indføre en ordning vedrørende eftergivelse og tilbagebetaling af grundskyld i perioden 2021-2023. Ordningen skal ses i lyset af efterreguleringen af grundskylden for disse år, som sker hos den til enhver tid værende ejer. Det har betydet, at mange boligkøbere i en kontrakt har sikret sig imod, at de skal betale en eventuelt efterregulering af grundskylden for en periode, hvor den tidligere ejer boede i ejendommen. I stedet skal efterreguleringen betales af den tidligere ejer. Men vi har især i efteråret set tilfælde, hvor den tidligere ejer er afgået ved døden, og det har betydet, at den nuværende boligejer i henhold til sin kontrakt ikke har kunnet videregende en forholdsmæssig del af efterreguleringen. Det er ikke rimeligt, og med lovforslaget foreslås det derfor, at man i disse tilfælde skal kunne ansøge skatteforvaltningen om enten at få eftergivet eller tilbagebetalt grundskylden.

Så kan man stille det spørgsmål, om lovforslaget skulle have været bredere på det her punkt og f.eks. også omfatte situationer, hvor sælger ikke er afgået ved døden, men hvor parterne af den ene eller den anden grund ikke har fået aftalt en fordeling af grundskylden. Svaret er, at jeg grundlæggende er af den opfattelse, at man skal være varsom med at dispensere bredere fra de helt almindelige aftaleretlige principper, hvor det som udgangspunkt er salgsaftalen, der gælder.

Det er sådan, at et mellemværende om grundskyld typisk håndteres mellem køber og sælger i salgsaftalen på samme måde, som man aftaler håndteringen af mellemværender om varme eller vand. Jeg har derudover fået oplyst af Vurderingsstyrelsen, at over 80 pct. af efterreguleringerne fra 2021 til 2023 på nuværende tidspunkt er gennemført. Omkring halvdelen af de ejendomme, der er blev efterreguleret, har skullet betale i gennemsnit omkring 900 kr. for hvert af de 3 år. Resten af ejendommene har enten ikke skullet betale noget eller har i gennemsnit fået knap 1.500 kr. tilbage for hvert af de 3 år. Jeg har dog valgt at invitere forligskredspartierne til et møde, hvor vi i fællesskab kan få en faktuel gennemgang og drøfte den videre proces.

En tredje del af lovforslaget handler om at justere tilbagebetalingsordningen for ejendomsskat for perioden 2011-2020. I slutningen af 2024 så vi tilfælde, hvor nogle boligejere ved en fejl havde fået udtaget et eller flere indkomstår fra tilbagebetalingsordningen. Det betød, at selv om man eksempelvis havde fået et kompensations-tillæg for 2012, 2014, 2015 og 2016, så var 2013 udtaget. Det er en fejl, som Vurderingsstyrelsen på nuværende tidspunkt ikke har hjemmel til at rette. Det giver vi dem med dette lovforslag.

En fjerde del af lovforslaget er, at det indeholder permanente alternativer for landbrugsejendomme, skovejendomme og erhvervs-ejendomme, som ikke længere løbende får ansat en offentlig ejendomsværdi som led i deres ejendomsvurdering. Den løbende offentlige vurdering af ejendomsværdien for disse ejendomme blev afskaf-

fet i to tempi. Det skete i henholdsvis 2018 og 2021. Baggrunden for afskaffelsen var for det første, at ejendomsværdien i mange tilfælde ikke blev brugt til den løbende ejendomsbeskatning, og for det andet, at man ønskede at forenkle vurderingsprocesserne.

Kl. 14:32

Ejendomsværdien bliver dog fortsat brugt til forskellige andre beskatningsformål i skattelovgivningen. Eksempelvis anvender man ejendomsværdien til at finde ud af, hvilken del af en ejendom der kan indgå i en virksomhedsordning, og hvad der er privat bolig. For disse regler er vurderingsfordelingerne fra det gamle vurderingssystem p.t. videreført og bliver anvendt i dag. Dette er naturligvis ikke holdbart på sigt, og det har hele tiden været en midlertidig ordning, der skulle erstattes af permanente alternativer, og de indføres altså nu med dette lovforslag. Som eksempel bruger man i dag fordelingen af ejendomsværdien, når der er behov for at finde ud af, hvor stor en del af en ejendom der benyttes til boligformål, og hvor stor en del der benyttes til andre formål. I lovforslaget foreslås det, at man fremover i stedet anvender fordelingen af etagerarealet.

Med de ord vil jeg gerne takke for de bemærkninger, der har været, og jeg ser frem til den videre behandling af lovforslaget.

Kl. 14:33

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren. Der er en kort bemærkning til hr. Hans Kristian Skibby, Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:33

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak, fru formand. Jeg vil egentlig gerne spørge skatteministeren lidt ind til det, for nu har jeg prøvet at spørge de tre skatteordførere fra regeringspartierne om, hvordan retsstillingen er for folk, der ejer fast ejendom, en grund eller en bygning, her i Danmark, og som måske kan se frem til at ende med at modtage andre folks regninger, regninger på en ejendom for en periode, hvor de slet ikke var ejere af den pågældende ejendom. Jeg har spurgt, om vi kan få en garanti for, at man, hvis der kommer den slags tilfælde fremadrettet, så vil give de folk et tilbud om en håndholdt løsning, så de får en garanti for, at man naturligvis ikke med dansk lovgivning i hånden kan pådutte nogen at betale andre borgeres private regninger, og det samme vil jeg gerne spørge skatteministeren om.

Kl. 14:34

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 14:34

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak for spørgsmålet, som jeg jo også besvarede i min tale. Men typisk er det jo sådan, at mellemværender af forskellig art håndteres i de købsaftaler, man laver, altså de aftaler, man laver mellem køber og sælger af en bolig. Det gør man, når det gælder vand, varme og elektricitet og forskellige andre ting, og det har man også mulighed for at gøre i forhold til grundskyld. Det er der heldigvis rigtig mange der har gjort, og derfor er der rigtig mange, der ikke har et problem her. Der var så den her særlige problematik i et tilfælde, hvor sælger døde, og derfor kunne det af gode grunde være vanskeligt at løse det, og det er derfor, vi så lægger op til at løse det med det her lovforslag. Det er jeg glad for, for det mener jeg er det mest retfærdige.

Til gengæld vil jeg være mere varsom med at lave en helt bred regel, for der skal vi have klarhed over, hvad det er for et omfang, vi taler om, hvad det er for nogle proportioner, der er, i forhold til hvor mange årsværk, der skulle bruges på det, og hvad provenuet ville være osv. – ikke mindst i lyset af, at det er mit indtryk, at de fleste faktisk har løst det i købsaftalen.

Kl. 14:35

Anden næstformand (Karina Adsbøl):
Spørgeren.

Kl. 14:35

Hans Kristian Skibby (DD):

Det kan skatteministeren jo have ret i. Købsaftaler er jo noget, der er ret nyt. Hvis man køber en ejendom i 2025, laver man en slutopgørelse om deling af de udgifter, der har været i løbet af det år. Men hvad nu, hvis det er i forhold til en 2020-vurdering, som man så får i 2025, og der så ligger nogle regninger fra 2021 eller 2022 eller 2023 eller 2024, hvor man ikke har ejet den pågældende ejendom? Det er jo meget svært at få det indpasset i en slutopgørelse hos en advokat eller hos en ejendomsmægler. Anerkender ministeren ikke, at man er nødt til at give en garanti til dem, der ejer de pågældende ejendomme, om, at de naturligvis er fritaget for at betale andre folks regninger?

Kl. 14:36

Anden næstformand (Karina Adsbøl):
Ministeren.

Kl. 14:36

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Jeg mener sådan set som udgangspunkt, at købsaftaler er et godt instrument. Nu er det jo grundskyld, vi taler om i den her sammenhæng, og der er det så min opfattelse, at vi, som jeg også nævnte i min tale, har brug for et bedre overblik over problemets omfang, og hvilke administrative og økonomiske konsekvenser det er forbundet med, hvis man skal lave løsninger ud over det, vi løser med det her lovforslag. Det er derfor, at jeg har inviteret forligspartierne til et møde, når vi er klar med det, hvor vi får større klarhed over det her.

Kl. 14:36

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Jeg ser ikke, at der er andre, der ønsker ordet for en kort bemærkning.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om ændring af ligningsloven, boafgiftsloven og forskellige andre love. (Udmøntning af skatteinitiativerne i regeringens landdistriktsudspil og regeringens udspil om familier i alle regnbuens farver m.v.).

Af skatteministeren (Rasmus Stoklund).
(Fremsættelse 26.03.2025).

Kl. 14:37

Forhandling

Anden næstformand (Karina Adsbøl):
(Talen er under udarbejdelse)

Mødet er udsat. (Kl. 14:37).

Kl. 14:50

Kl. 14:53

Forhandling**Anden næstformand (Karina Adsøl):**

Vi genoptager mødet. Jeg håber, at der er kommet styr på teknikken.

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er allerede klar.

Det er hr. Anders Kronborg fra Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 14:50

(Ordfører)

Anders Kronborg (S):

Tak for det. Det er jo altid spændende at behandle de her lovforslag vedrørende skat, hvor der er enormt mange spændende elementer i. Lad mig prøve at fremhæve nogle af de elementer, som jeg i hvert fald har dykket ned i, som jeg synes er både vigtige og spændende, og som der jo er mange mødre og fædre til herinde i Folketinget.

For det første drejer det sig om indførelse af et befodringsfradrag til su-motagere med bopæl i yderområderne. Det anser Socialdemokratiet for et meget vigtigt skridt, for det, vi jo ønsker, er at skabe øgede incitamenter til, at unge mennesker bliver boende i vores landdistrikter. Det ved vi i øvrigt rigtig mange unge mennesker gerne vil. De holder af deres hjemegn, de er med til at udvikle og vedligeholde hjemegnen med et stærkt engagement i foreningsliv og i det lokale i det hele taget. Derfor er det også vigtigt, at vi påskønner, og at vi belønner folk, der bor i vores landdistrikter. Det er en ekstra håndsækning, som vi også er glade for har fået så bred og massiv opbakning herinde i Folketinget, og derfor anser vi heller ikke det her som en udfordring, når vi skal til selve lovbehandlingen i Skatteudvalget.

Så er der også et andet element, som også er enormt spændende, og det er lavere beskattning af arv og gaver for såkaldte sociale forældre, som også er genetiske forældre. Det handler i virkeligheden om, at vi med det her lovforslag også sikrer, at vi får styrket følelsen af, at familier i alle regnbuens farver, lidt populært sagt, føler sig anerkendt.

Så er der også i det her lovforslag nogle elementer, som stammer fra kulturordførerne. For eksempel skal vi have en skattefritagelse i forhold til uddeling af mangfoldighedspuljen. Det er aftalen omkring et ungeløft, hvor det samlet set er 40 mio. kr. over en 4-årig periode, og det handler bl.a. om stipendier til højskoleophold. Der ved vi jo, at højskoleophold er noget, der i faktisk mere end 100 år har styrket både indlæringen, dannelsen og også givet sådan lidt ekstra kolorit og fornyelse i forbindelse med at uddanne sig som menneske. Jeg er ikke tvivl om, det kan gavne enormt mange, og derfor vil det selvfølgelig også være en stor hammer i hovedet, hvis man så også skulle beskattes af det. Så det er meget fornuftigt set med socialdemokratiske briller.

Så har vi også i forbindelse med kulturordførererkredsen lavet aftalen omkring kulturpas, som skal styrke de unges muligheder for at benytte sig af kulturtilbud, og også her ønsker vi at lave en skattefritagelse, så man ikke bliver dunket, om man så må sige, oven i hovedet med en store skattehammer.

Alt i alt er det nogle rigtig fine elementer. Nogle er ikke blevet til, det må vi være ærlige at sige, i skatteordførererkredsen, men det skal udmøntes hos os, og det glæder vi os selvfølgelig til at hjælpe til med, så de brede flertal, der er omkring de enkelte aftaler herinde i Tinget, bliver godt behandlet i forhold til det skattemæssige også. Jeg har ikke yderligere at tilføje, ud over at Socialdemokratiet, som det foreløbig ligger, kan støtte lovforslaget i sin helhed.

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken, og nu er det hr. Preben Bang Henriksen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:54

(Ordfører)

Preben Bang Henriksen (V):

Tak for det. Min kollega sagde, at det altid er en spændende dag, når man har sådan et forslag her, der vedrører skat. Jeg vil sige, at det nok kommer lidt an på, hvor meget spænding man ellers har i tilværelsen. Men så vidt forstår jeg godt min kollega, nemlig at det i hvert fald er mange elementer, der er blandet sammen her, og det er måske også lige lidt vel rigeligt. Men nok om det.

Det drejer sig, som det blev nævnt, om befodringsfradraget, det drejer sig om genetiske forældre, det drejer sig om skattefri højskoletilbud, uddelinger fra mangfoldighedspuljen, som det hedder, og det drejer sig om kulturpas til unge mennesker, som skattefrit kan komme ind at se lidt mere kultur. Det er de elementer, der er heri.

Jeg kunne godt underholde om alle fire elementer, men jeg vil koncentrere mig om et enkelt, nemlig det element, der hedder, at det nu bliver billigere for studerende i landdistrikter at pendle til deres uddannelsessted. De får altså samme fradrag, som lønmodtagere får, kørselsfradrag, og det synes jeg er en ganske glimrende idé, fordi lovforslaget sikrer, at studerende i yderområderne har mulighed for at tage uddannelse og i den forbindelse kunne blive i deres lokalsamfund. I hvert fald har de økonomisk set et lidt bedre incitament til at blive der, for for mange studerende i yderområderne er det altså ikke bare en cykeltur på 20 minutter. Det er dyrt, tidskrævende og besværligt, for nu at sige det rent ud, at komme fra hjemmet og så til det pågældende uddannelsessted. Vi vil i væsentlig grad gerne have, at de pågældende bliver boende i de yderområder, hvor de bor, og derfor er det en ganske glimrende idé at støtte på den her måde.

Men som sagt er det, hvad jeg vil knytte af kommentarer til det hele. De tre øvrige elementer, genetiske forældre, skattefri højskoletilbud og kulturpas, har min kollega fra Socialdemokratiet gennemgået, og det skal jeg ikke trætte nogen med at gentage, for jeg kan tilslutte mig, hvad der blev sagt. Tak.

Kl. 14:56

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Hans Kristian Skibby fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 14:56

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DD):

Tak. Med hensyn til det lovforslag, som skatteministeren her har fremsat, så indeholder det jo, som andre ordførere har været inde på, lidt forskellige initiativer, og noget af det udmønter også noget, der ligger politiske aftaler om med andre partier end dem, der sidder i regeringen. Det er dog ikke som sådan aftaler, hvor Danmarksdemokraterne er med, men naturligvis har vi jo en indstilling til de forskellige punkter alligevel.

Det bærer i det her lovforslag og det, der fylder mest, også økonomisk, er de omkring de 50 mio. kr., der jo er blevet afsat til at forbedre befodringsfradraget for modtagere af statens uddannelsesstøtte, som bor i de danske landdistrikter. Det er faktisk sund fornuft, og det ligger også fint i tråd med de politiske forslag, der er kommet fra os i Danmarksdemokraterne. Vi så gerne, at det var en mere offensiv tilgang, og vi har også i vores udspil jo afsat flere midler til det.

Omvendt vil vi også have lov til at sige, at det er fint, at man trods alt kommer i gang med de her forbedringer, i forhold til dem, der er unge og studerende og bosat i vores yderkommuner og på vores små øer, altså at vi nu får sat skub i en fordel, i forhold til at de jo så måske kan vælge at blive boende de steder, hvor de kommer fra, i en større del af deres uddannelsesperiode. Så den del af lovforslaget hilser vi sådan set velkommen.

Så er der to steder, hvor vi har nogle afklarende spørgsmål, og det kommer i forbindelse med udvalgsbehandlingen. Det er jo bl.a. forhold til det her med lavere beskatning af arv og gaver for sociale forældre, der også er de her genetiske forældre, hvor der trods alt ikke ligger en nævneværdig provenumæssig konsekvens, i forhold til det der bliver skitseret, men alligevel har vi nogle spørgsmål, som vi selvfølgelig lige skal have styr på i forhold til det.

Ligeledes er der jo også et element i det her lovforslag om skattefritagelse for uddelinger fra de her mangfoldighedsstipendier. Bl.a. er det jo sådan, at i forhold til de her højskoleophold skønnes det i 2025-2028 at medføre et beskedent mindreprovenu efter tilbageløb og adfærd. Men det ændrer ikke på, at vi naturligvis skal kigge på, om det er den rigtige måde at tildele skattemæssige fradrag på. Det er som sagt ikke en aftale, vi er en del af, men omvendt er vi i hvert fald indstillet på at gennemgå tingene, også rent lovgivningsmæssigt.

Det hvor vandene skilles, og det er måske også derfor, jeg egentlig ikke forstår, hvorfor man har valgt at lægge det sammen, er jo det her med kulturpasset, som vi jo i hvert fald ikke kan støtte i Danmarksdemokraterne.

Der er jo vedtaget, at der fra kulturpuljen i 2025 og 2026 kommer en skattefritagelse for kulturpas, og man vurderer, at det vil koste i størrelsesordenen 5 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd.

Jeg anerkender, at det ikke er verdens største udgift i forhold til de finanslove og politiske aftaler, der indgås her på Christiansborg, men det ændrer ikke på, at vi har en stor bekymring, i forhold til hvorfor det overhovedet skulle være mere befordrende for den enkelte unge under 30, som er uden for job eller uddannelse, at få en skattefri oplevelsescheck på 2.000 kr. til at gå på museum, i teater eller andre steder for. Det har vi svært ved at se der skulle være den helt store pædagogiske og socialfaglige begrundelse for, altså at man skal have den del ind. Der var det måske mere relevant, at man kiggede på arbejdsmarkedet og de uddannelsesrettede initiativer, fremfor hvad de går og laver i deres fritid.

Jeg synes også, det er værd at nævne, at det jo er godt 40.000 unge mennesker, som bliver tilgodeset, hvis det bliver vedtaget. Ud af dem er der 20 pct., nemlig 7.888 personer, som faktisk er dømt kriminelle, som man åbenbart fra regeringens side synes skal belønnes med en skattefrihed i forhold til det her. Der er faktisk 31 af dem, der er dømt for manddrab, og der er ikke mindre end 355 voldtægtsforbrydere på den her liste også. Det synes vi faktisk i Danmarksdemokraterne er en besynderlig prioritering af skattefinansier og af borgernes penge her i Kongeriget Danmark. Derfor er vi ikke med i den aftale.

Jeg vil selvfølgelig sætte min lid til, at skatteministeren ønsker så bred en tilslutning til det her lovforslag som overhovedet muligt, og at vi naturligvis får det pillet ud som et selvstændigt beslutningspunkt i hvert fald, således at vi kan støtte de initiativer, som vi synes er både rimelige, saglige, forsvarlige og fornuftige.

Det er også muligt, at vi går ind og støtter nogle af de andre elementer. Vi har sådan set ikke synderlig meget imod, at man også laver initiativer omkring regnbuefamilier osv. Det er andre steder, hvor vi jo også rent politisk har støttet det, fordi vi netop tager udgangspunkt i barnets tarv, og derfor er det nogle steder rigtig sund fornuft at støtte op om de initiativer. Derfor kan vi på nuværende tidspunkt ikke stemme for det samlede lovforslag.

Kl. 15:02

Anden næstformand (Karina Adsøl):
Hr. Anders Kronborg.

Kl. 15:02

Anders Kronborg (S):

Det er fair nok, at man kan være uenig i forskellige politiske prioriteringer. Men jeg synes et eller andet sted, at ordføreren glemmer et meget vigtigt element i forhold til kulturpasset. Jeg er helt med på, at det også gælder teatre og musser, men det er også vigtigt at understrege at det også gælder vores foreningsliv.

Vi ved jo, at noget af det, der virkelig kan få de unge i gang med uddannelser, give dem selvtilid og få venskaber og styrke deres dannelse, jo er at blive en aktiv ressourcerkabende del af et stærkt fællesskab. Det er også dyrt at være i vores foreningsliv, og vi ved jo også, at nogle af de unge mennesker i alderen fra 16 til 24, som står uden for arbejdsmarkedet, ikke har haft det lige let. De har ikke haft forældre, der lige har købt de nyeste fodboldstøvler og stået og været fodboldtrænere i den lokale fodboldklub. Så det her er et ekstra skub til de unge mennesker, og jeg kan simpelt hen ikke forstå, at Danmarksdemokraterne ikke vil være med til det som et forsøg.

For vi skal huske, at kulturpasset ikke er permanent; det er et forsøg, der skal evalueres. Så jeg kunne bare godt tænke mig at bede ordføreren om at begrunde, hvorfor vi ikke vil hjælpe de unge mennesker ind i foreningslivet, der jo bl.a. med til at styrke byerne i Jylland.

Kl. 15:03

Anden næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 15:03

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg ved ikke, hvorfor det skulle være møntet specielt på byer i Jylland; jeg ved ikke, hvor ordføreren får de fjollede tanker fra. Hvis det virkelig er noget, hr. Anders Kronborg kerer sig om, så kan man da undre sig over, at netop Socialdemokratiet sørgede for, at der kom moms på danseskoler og fitness og zumba og alle mulige andre gode sunde idrætsinitiativer her i Danmark. Nu kommer man så bagefter og vil præmiere nogle, der er dømt for voldtægt og for drab. Jeg synes, det er en besynderlig blanding af tingene.

Jeg er helt med på, at idræt er sundt, og vi er også nogle, mig selv inklusive, der godt kunne trænge til at få noget mere af det. Det ændrer bare ikke på, at det er et spørgsmål om, om det skal foregå ved noget fælles solidarisk skattehalløjsa, hvor man giver et fradrag, eller om det skal foregå ved, at folk selv betaler for det. Og det er der, vi ikke kan se, at kulturpasset har den store nævneværdige effekt.

Kl. 15:04

Anden næstformand (Karina Adsøl):
Anders Kronborg.

Kl. 15:04

Anders Kronborg (S):

Jeg synes helt ærligt, at det er upassende at sige til de mere end 40.000 unge mennesker mellem 16 og 24 år, som er uden job og uddannelse, at de er mordere og kriminelle og andre ting. Langt de fleste af dem her har haft det enormt svært, og vi har et ansvar for som samfund at hjælpe dem godt videre og sikre, at de kommer i uddannelse og bliver en del af et stærkt fællesskab. Så jeg vil godt bede ordføreren om at forholde sig til det element i stedet for bare at snakke udenom. Det synes jeg det er alt for alvorligt til.

Anden næstformand (Karina Adsøl):
Ordføreren.

Kl. 15:05

ret inde på, indeholder det her lovforslag rigtig mange forskellige elementer, både skatteinitiativer fra et regeringsudspil om beskatning af gaver og arv, men også kulturpas til unge og befordringsfradrag for su-modtagere i udkantskommunerne. Der er gode elementer i lovforslaget, men desværre er det ikke nok til at opveje de dårlige elementer, som vi ser det i Liberal Alliance, og vi kan af den årsag ikke støtte forslaget. Tak.

Kl. 15:08

Hans Kristian Skibby (DD):

Jeg anerkender, at det er alvorligt. Men jeg anerkender så sandelig også, at de her 2.000 kr., der bliver gjort skattefrit, ikke flytter de her unge mennesker. Hvis ordføreren virkelig kan dokumentere over for mig, at de her unge mennesker kommer ud af ledighed og går i uddannelse eller på arbejde eller får en læreplads på grund af 2.000 kr., så er ordføreren velkommen. Men jeg har altså ikke den store fidus til det.

Så må jeg også lige minde om, at det altså er 20 pct. af dem her, der er dømt for kriminalitet. Det synes jeg ikke er helt uvæsentligt. Jeg er udmærket klar over, at 80 pct. er mere end 20 pct., men det er næsten 8.000 af dem, der er dømt for kriminalitet, og jeg kan ikke forstå, hvorfor man så skal præmiere folk med en skattefri kulturcheck.

Kl. 15:05

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Nu er det så hr. Mohammad Rona fra Moderaterne. Værsgo.

Kl. 15:09

(Ordfører)

Mohammad Rona (M):

Tak for det, formand. Jeg vil sige, at det her er et rigtig godt lovforslag, og mange af elementerne er jo sådan set også blevet gennemgået af mine ordførerkolleger. Derfor vil jeg også bare kort fremhæve et par stykker af dem.

Kl. 15:05

Først og fremmest synes vi, at befordringsfradraget til de studerende i yderområderne er en rigtig god ting. Det gælder også styrkelsen af unges adgang til fællesskaber og kultur, og det gælder i forhold til ligestillingen af forskellige forældreformer, fordi familier i dag ser meget forskellige ud. Så alt i alt er det et rigtig godt lovforslag.

Så vil jeg også gerne sige, at vi i Moderaterne godt kunne tænke os, at vi på et tidspunkt kommer til at snakke om arveafgiften for nevøer og niecer. Det handler om, at barnløse familier sådan set også skal sidestilles med helt almindelige familier. Det kunne vi godt tænke os blev næste skridt i det her.

Men alt i alt er det et rigtig godt lovforslag, som vi selvfølgelig bakker op om. Tak.

Kl. 15:10

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og nu er det hr. Karsten Filso, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:06

(Ordfører)

Karsten Filso (SF):

Tak for det, formand. Socialdemokratiets ordfører sagde under L 177, som vi lige har førstebehandlet, at det var en blandet landhandel. Det mener jeg i den grad også at L 178 er. SF bakker op om lovforslaget, kan jeg sige indledningsvis, og jeg vil knytte et par kommentarer til to af elementerne, selv om andre elementer sådan set også havde fortjent kommentarer.

SF hilser med stor tilfredshed, at der indføres befordringsfradrag for studerende bosat i yderkommuner og på småøer. Det er en seriøs udfordring at beholde unge i yderdistrikterne. Det her forslag giver bedre muligheder for studerende, som er nødt til at transportere sig til en uddannelsesinstitution, og alle forhold, der trækker i den her retning, kan vi kun hilse velkommen. Nu mangler der bare bedre kollektive transportmuligheder, men det spørgsmål er jo ikke til debat i dag.

Det andet, jeg vil fremhæve, er indførelsen af et gratis kulturpas eller mere præcist skattefrihed for kulturpasset. Det kommer jo til at gælde næsten 45.000 unge, der hverken er i job eller under uddannelse. Kulturen og fritidstilbud i det hele taget løfter os og hjælper os til at se veje og retninger, vi måske ikke ser i det daglige, og det kan den her gruppe af unge formentlig have gavn og glæde af, så man kan ruste sig til at træffe nogle valg, som man får gavn af fremadrettet. Som sagt bakker vi op om lovforslaget. Enhedslisten har bedt mig sige, at de også bakker op om L 178. Tak.

Kl. 15:07

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken. Nu er det fru Sandra Elisabeth Skalvig, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 15:08

(Ordfører)

Sandra Elisabeth Skalvig (LA):

Tak for det. Jeg er igen vikar for vores skatteordfører, som desværre ikke har mulighed for at være til stede i dag. Jeg vil gøre det sådan relativt kort. Som mange af de andre ordførere også har væ-

Anden næstformand (Karina Adsøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så går vi til fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:10

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Det her lovforslag er jo noget af et bunkebryllup, må man sige. Jeg har nok aldrig oplevet så mange forskellige ting i et lovforslag. Jeg har forståelse for, at man ønsker at lovbehandle flere sager på en gang, men det gør altså også, at jeg bliver nødt til at bede om at få lovforslaget delt op.

Lad mig lige gå igennem den konservative holdning til de centrale elementer. Vi er selvfølgelig for, at flere nære relationer anerkendes som dette, nemlig nær familie. At tætte biologiske relationer har skullet betale en høj arveafgift, er en grundlæggende uretfærdighed, som vi nu gør op med. Vi så selvfølgelig gerne, at afgiften helt blev afskaffet, men vi glæder os over, at denne ændring bevæger os i den rigtige retning.

Vi er selvfølgelig også for, at puljemidlerne, der uddeles til unge, der tager på højskole, skal være skattefri. Det er en god idé, selv om vi også gerne så, at man gav puljen et andet navn.

Vi er positive over for at give befordringsfradraget til unge studerende i udkantskommunerne, da vi forstår, at de qua den utilstrækkelige offentlige transport i visse områder ikke kan opnå samme fordele og bekvemmeligheder, som unge i større lokalsamfund opnår gennem et ungdomskort.

Men så kommer vi til kulturpasset. Kulturpasset er på mange måder en sympatisk idé, men det kommer ikke til at få den ønske-

de effekt, hvis man virkelig vil hjælpe de socialt udsatte unge. Vi mener, regeringen bruger alt for mange penge på et kulturpas, som ikke kommer til at virke efter hensigten. Det, der virker, er at arbejde målrettet med de unge menneske sammen med de aktører, som i forvejen har godt fat i dem. Så vi vil som minimum gerne have splittet forslaget op, så dette element udskilles, og det imødeser vi gerne at ministeren også gør. Og hvis det sker, vil vi naturligvis støtte lovforslaget. På nuværende tidspunkt kan vi ikke. Tak for ordet.

Kl. 15:12

Anden næstformand (Karina Adsbøl):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Jeg hørte, at der var en hilsen fra Enhedslisten. Der er ikke nogen fra Dansk Folkeparti. Så går vi til fru Samira Nawa, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 15:12

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak. Det er blevet nævnt, at det her lovforslag er at betragte som et bungebryllup, og det er sådan set rigtigt, men det er et af de bedre, vil jeg sige, fordi det indeholder en række elementer, som vi i Radikale Venstre godt kan se os selv i.

Som det er blevet fremhævet af andre ordførere før mig, så handler et af elementerne bl.a. om befodringsfradraget for studerende i yderkommuner. Det drejer sig om skattefritagelse af mangfoldighedsstipendiet, så flere unge får mulighed for at få et højskoleophold. Det er noget, der udspringer af angeløftet, som var en del af aftalen om en ny kontanthjælpsreform. Det er noget, der bl.a. skal bidrage til, at vi hjælper de her 43.000 unge, der i dag står uden job og uden uddannelse. Vi er i Radikale Venstre rigtig glade for, at flere får mulighed for at få et højskoleophold.

Så er der den del, der handler om skattefritagelse for kulturpasset. Der er det næppe nogen hemmelighed, at vi i Radikale Venstre er begejstrede for kultur og også for fleres mulighed for at opleve kultur.

Endelig er der den del, der handler om at ligestille sociale genetiske forældre med retlige forældre, når det kommer til arv og gaver mellem barn og forælder. Det er et ligestillingsspørgsmål, som jo grundlæggende handler om at anerkende, at familier i dag kommer i alle regnbuens farver og ikke er, som da lovene første gang blev designet med far, mor og børn. De kan være sammensat på mange forskellige måder. Der er sociale forældre, retlige forældre, genetiske forældre og medforældre, og alt sammen skal anerkendes i lovgivningen. Det glæder mig, at vi gør det med dette lovforslag.

Så Radikale Venstre støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:14

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Jeg siger velkommen til den næste i ordførrækken, fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 15:15

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Det er som tidligere sagt lidt en blandet landhandel i det lovforslag, vi behandler her i dag, så jeg vil tage lovændringerne enkeltvis. For det første foreslår regeringen at indføre befodringsfradrag for studerende i yderkommuner og på småøer, der modtager su. Det kan vi i Alternativet støtte. Samtidig mener vi, at det vigtigste for at styrke mobiliteten i yderområderne er at investere i samkørsel og cyklisme, herunder et supercykelstinet, og også vores kollektive transport. Så det håber vi jo at se fra transportministeren i

et andet lovforslag; det er så ikke skatteministerens ansvar lige i den her sammenhæng.

Den anden del af lovforslaget udmønter et forslag fra regeringens flerforældrefamilieudspil fra 2024. I dag har vi lavet skat på arv og gaver til den nærmeste familie, og ministeren foreslår, at sociale forældre også kan omfattes af reglerne for den nærmeste familie. Det bakker vi meget varmt op om i Alternativet. Det er godt og vigtigt, at sociale forældre anerkendes i bo- og gaveafgiftsreglerne. Familier kommer i mange former i dag, og det er på tide, at vores lovgivning opdateres til den virkelighed. Men frem for at regeringen laver en masse krumspring i mange forskellige love for at anerkende sociale forældre hist og her, ville det altså være en del nemmere, hvis regeringen bare anerkendte flere juridiske forældre. Så den opfordring vil jeg igen gentage fra talerstolen i dag.

Så vil jeg springe lidt videre ned i den del af lovforslaget. Med lovforslaget, som det ligger lige nu, vil man indføre genetisk forældreskab i de danske bo- og gaveafgiftsregler. Det er ikke noget, vi har haft tidligere. Normalvis bruger man det, der hedder pater est-reglen, hvor man altså antager, at ægtemanden til moderen er genetisk beslægtet med og faren til barnet. Det er en antagelse; det er ikke noget, man tester for. Det vil altså sige, at vi nu får en forskel: Sociale forældre skal bevise, at de er genetisk beslægtede, men det skal juridiske forældre ikke. Det synes jeg grundlæggende er lovsjusk. Jeg synes, det skal hænge sammen på tværs. Jeg kan også være i tvivl om den definition af genetisk forældreskab, som Skatteministeriet lægger op til, altså om den er nem at implementere. Jeg håber også, at ministeren vil komme op på talerstolen og forklare mig, hvordan sociale forældre skal dokumentere det. Er det deres ansvar, eller vil der blive lavet en form for register, hvor man kan se, hvem der er genetisk beslægtet? Som definitionen er lige nu, tror jeg, det bliver tungt for de forældre selv at skulle bevise det.

Den tredje del af lovforslaget gør midlerne fra mangfoldighedspuljen skattefri. Det er jo fantastisk, og det støtter vi selvfølgelig i Alternativet.

Endelig foreslås det at gennemføre et forsøg med et kulturpas for de næsten 45.000 unge, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse. Værdien af det her kulturpas skal være skattefri for modtagerne. Det er vi også vilde med i Alternativet. Kulturpas er en gammel mærkesag for os, og selvfølgelig bakker vi op om, at kulturpasset skal være skattefrit for modtagerne.

Samlet set kan Alternativet støtte lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:18

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Så er vi nået igennem ordførrækken, og det betyder, at den næste, der får ordet, er skatteministeren.

Kl. 15:18

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Tak. Jeg vil gerne starte med at takke for modtagelsen af lovforslaget og også sige, at nu har både Konservative og Danmarksdemokraterne udtrykt ønske om, at vi laver en opdeling af lovforslaget, så man ikke behøver at stemme for den del, der handler om kulturpas, og det er i orden med mig. Så vi laver en opdeling, og så glæder jeg mig over, at partierne stadig væk bakker op om de andre dele af lovforslaget. Jeg glæder mig selvfølgelig også over, at der så er en række andre partier, der bakker op om det samlede lovforslag og dermed også om den del, der skilles ud særskilt.

Vi følger med lovforslaget op på skatteinitiativerne i to regeringsudspil. Det ene drejer sig om regeringens landdistriktsudspil. Det andet er regeringens udspil om familier i alle regnbuens farver. Samtidig udmønter lovforslaget også en del af »Aftale om Angeløftet« og en del af regeringsgrundlaget fra december 2022. Endelig

indeholder lovforslaget også rettelser af fejl i satserne m.v. for køretøjs periodiske afgifter.

Jeg vil gerne uddybe de enkelte dele. Indførelse af et befordringsfradrag til su-modtagere med bopæl i yderområder er et element i regeringens landdistriktsudspil og handler om at skabe et Danmark i bedre geografisk balance, hvor det er muligt at leve og bo og uddanne sig hele landet. Det er i det lys, regeringen nu fremsætter et lovforslag, der skal gøre det muligt for studerende i yderområder at få et befordringsfradrag, når de transporterer sig til og fra studiet.

I dag er det sådan, at mange unge, der bor i landets yderkommuner, allerhelst vil blive boende, når de skal uddanne sig, og bo tæt på familie, venner og deres rødder, men besværet med at tage tog eller bus til uddannelsesstedet i en større by og de udgifter, det indebærer, kan trække i en anden retning. Det er årsagen til, at regeringen foreslår at give studerende i yderområder et befordringsfradrag. Beløbet afhænger af, hvor langt man har til sit studie, og hvor ofte man kører frem og tilbage. Fradraget vil gøre det lidt nemmere for mange unge at blive boende, og vi mener, det er vigtigt for sammenhængskraften i Danmark, at vi her giver en større fleksibilitet.

En anden del af lovforslaget handler om udspillet om familier i alle regnbuens farver. Vi tager et skridt i retning af at give flere familier mulighed for lavere beskatning af arv og gaver for såkaldt sociale forældre, som også er genetiske forældre. Det kan måske lyde lidt abstrakt, så jeg vil give et konkret eksempel på, hvad forslaget går ud. Man kan forestille sig et kvindeligt par, som anvender sæd fra en mand til kunstig befrugtning – det, der også kaldes assisteret reproduktion. Regeringen foreslår, at hvis dette kvindelige par skriftligt aftaler med manden, at morens partner skal være medmor, så vil manden blive anset som en del af barnets nærmeste familie, når det gælder reglerne om bo- og gaveafgift. Konkret betyder det, at barnet kan arve ham og modtage gaver, hvis han vælger, at barnet skal arve eller have gaver, til samme beskatning som arv og gaver for barnets juridiske forældre.

Idéen med forslaget er at anerkende de familier, hvor mænd, der har leveret sæd, er tiltænkt en rolle i barnets liv. Det er naturligvis stadig muligt at danne en familie, f.eks. gennem brug af en ukendt sæddonor, som ikke omfattes af disse regler.

Jeg vil nu gå videre til et andet element i lovforslaget, og det handler om unges mulighed for at komme på højskole. I næsten 200 år har højskolerne spillet en vigtig rolle for unges uddannelse her i landet, og desværre appellerer højskoler ikke til alle unge. Unge uden uddannelse eller beskæftigelse finder kun sjældent vej til højskolen. Det skyldes bl.a., at højskoleophold ikke er billigt, og hvis den unge får et stipendium på 17.100 kr., den skattefri grænse i 2025, så rækker det ikke til et højskoleophold.

Derfor er der i »Aftale om Ungeløftet« samlet set sat 40 mio. kr. af over en 4-årig periode til at forhøje Mangfoldighedspuljen under Kulturministeriet. Puljen anvendes bl.a. til stipendier til højskoleophold. Det er hensigten bag aftalen, at det stipendie, som den unge under 30 år får fra Mangfoldighedspuljen til at betale for et højskoleophold, skal være skattefrit, og det sikrer vi med dette lovforslag.

Det er ikke kun med »Aftale om Ungeløftet«, at vi hjælper unge uden uddannelse eller beskæftigelse med at begå sig i livet. Ambitionen om at hjælpe de sårbare blandt de unge gennemsyrrer hele regeringsgrundlaget. Det er også baggrunden for, at regeringen vil gennemføre et forsøg med kulturpas til de næsten 45.000 unge, der hverken er i uddannelse eller beskæftigelse. Kulturpasset er et digitalt betalingskort på 1.000 kr. om året, som den unge kan bruge på at købe sig adgang til aktiviteter inden for kulturområdet, i foreninger og idrætssklubber. Vi mener, at kulturpasset vil kunne være med til at styrke den unges mulighed for at begå sig senere i livet, få en uddannelse og en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet og skabe en række gode oplevelser for en gruppe af unge, der ellers ikke benytter sig så meget af disse tilbud.

Kl. 15:23

For at sikre, at den unge får den fulde værdi af kulturpasset, foreslår vi, at han eller hun ikke beskattes af værdien af kulturpasset, og med lovforslaget sikrer vi, at kulturpasset, der uddeles i 2025 og 2026, er skattefrit. Forsøget med kulturpas løber over 2 år.

Lovforslaget, vi behandler her, indeholder som nævnt også nogle initiativer på køretøjsområdet. Et flertal i Folketinget vedtog i efteråret lov nr. 1489 af 10. december 2024, der gennemfører dele af aftale om »Deludmøntning af Grøn Fond«. Med dette lovforslag foreslås en række rettelser af satserne i den lov, der blev vedtaget i efteråret. Behovet for justeringer af fejl i satserne har vist sig efter lovens vedtagelse. Med justeringerne vil satserne flugte med det aftalte i aftale om »Deludmøntning af Grøn Fond«.

Jeg vil gerne takke for de bemærkninger, der har været, og så ser jeg frem til den videre behandling af lovforslaget her i Folketinget.

Kl. 15:24

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er en enkelt kort bemærkning fra fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 15:24

Christina Olumeko (ALT):

Tak til ministeren for talen. Som jeg også bebudede i min tale, vil jeg jo gerne spørge ind til det her med genetisk slægtskab, som er et nyt begreb, vi får introduceret i vores bo- og gaveafgiftslovgivning, som lovforslaget ligger lige nu. Som det er i dag, skal juridiske forældre ikke bevise, at de er genetisk beslægtede; det antager vi. Men det skal sociale forældre, hvis en lavere arvebeskatning skal gøre sig gældende. Mener ministeren, at det er rimeligt, at nogle forældre bliver antaget at være genetisk beslægtede, men andre skal bevise det og bliver pålagt en dokumentationsbyrde?

Kl. 15:25

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 15:25

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Det, jeg mener er rimeligt, er, at vi jo her skaber en situation, som gør, at hvis der er et kvindeligt par, som får et barn ved hjælp af en mandlig sæddonor, som gerne vil have en eller anden form for relation til barnet, så har vedkommende mulighed for at lade barnet være arving på lige vilkår med familier, hvor man har stedbørn eller adoptivbørn eller på anden måde har børn i en familie, som man er knyttet til og har et meget tæt familiært forhold til. Og det er sådan set det afgørende for mig i den her sammenhæng.

Kl. 15:26

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:26

Christina Olumeko (ALT):

Der er ikke nogen tvivl om, at Alternativet er enig med ministeren i, at det er godt, at sociale forældre får den her rettighed, og det er noget, vi bakker op om hele vejen igennem. Men jeg synes ikke, ministeren besvarede mit spørgsmål. Vi står jo i en situation nu, hvor der bliver indført et nyt begreb i bo- og gaveafgiftslovgivningen. Jeg er ikke bekendt med, at man andre steder i dansk lovgivning beskæftiger sig med genetisk forældreskab. Så forestiller ministeren sig, at juridiske forældre fremover også skal bevise, at de er genetisk beslægtede, eller er det kun sociale forældre?

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ministeren.

Skatteministeren (Rasmus Stoklund):

Det er sådan, som jeg har fremlagt det her, og som det fremgår i lovforslaget. Det er det, vi lægger op til med det her lovforslag. Det er sådan, vi forestiller os at modellen skal være. Hvis der er yderligere spørgsmål omkring definition, også noget, der går uden for mit eget ressortområde, så må vi vende tilbage skriftligt, eventuelt med bidrag fra andre ministerier.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi siger tak.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om udbygning af rute 9 ved Nørreballe og etablering af tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus.

Af transportministeren (Thomas Danielsen).

(Fremsættelse 26.03.2025).

Forhandling

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Thomas Jensen fra Socialdemokratiet.

(Ordfører)

Thomas Jensen (S):

Tak, formand. Vi indgik den politiske aftale om »Infrastrukturplan 2035« for at binde Danmark bedre sammen, så man bedre kan bo, arbejde og etablere virksomheder i alle dele af Danmark. De steder, hvor der allerede bor og arbejder mange mennesker, og hvor der derfor er trængsel på vejene, investerer vi i vejudvidelser for at komme trængslen og dermed hverdagens tidsspilde til livs. De konkrete projekter, som vi i dag giver mulighed for med det her lovforslag, er anlæggelse af en omfartsvej uden om Nørreballe på rute 9 på Lolland, og så er det etableringen af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus.

Anlægget af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus har været et helt berettiget ønske fra Aarhus Kommune i mange år. Lastbiltransport til og fra Aarhus Havn, som er Danmarks største containerhavn, betyder støj og støv for mange lokale borgere, og derfor skal vejen ned under jorden, så borgerne kan bo centralt i Aarhus by uden at blive udsat for gener. Og med tunnellen skabes der en direkte forbindelse via en gennemgående statsvej fra Aarhus Syd Motorvejen ned til havnen. Som en positiv effekt af tunnellen vil der blive skabt et nyt byrum oven på tunnellen, dels fordi mængden af

trafik falder og vejen kan indsnævres til to baner, dels fordi den tunge trafik vil blive henvist til at køre under jorden i tunnellen. Det vil betyde, at støjniveauet for naboerne vil falde og barrierevirkningen af Marselis Boulevard i bybilledet vil få det til at mindskes.

Planen var jo oprindeligt, at den jord, der skal graves op fra under den nuværende Marselis Boulevard, skulle bruges til at realisere havneudvidelsen af Aarhus Havn. Den udvidelse er som bekendt gået i stå. Derfor er det glædeligt, at støjplagede borgere i Stavtrup nu kan se frem til, at jorden i stedet skal blive anvendt til at anlægge noget støjafskærmning ved Aarhus Syd Motorvejen. Støjafskærmningen vil bl.a. bestå af en støjvold, som etableres med overskudsjord fra anlægget af Marselistunnellen. Samlet set vil der i alt være 1.700 færre boliger, der er støjbelastet over 58 dB, når alle anlæg er færdige. Anlægsarbejderne forventes at gå i gang i 2028 og forventes at stå færdig, så man kan køre i tunnellen i 2035.

Dernæst handler det om rute 9 på Lolland. En udbygning af rute 9 med en omfartsvej nord om Nørreballe på Lolland skal give bedre fremkommelighed og trafikssikkerhed. Omfartsvejen skal forbedre forholdene for trafikken på rute 9 og vil samtidig aflaste Nørreballe for gennemkørende trafik og støj. Det er nemlig vanskeligt at afskærme den eksisterende vej, da boligerne langs rute 9 ligger ud til vejen og har direkte adgang til landevejen. Den nye omfartsvej nord om Nørreballe vil blive tosporet. Det er en motortrafikvej, og der vil være en hastighed på 90 km/t. Og en ny omfartsvej vil aflaste Nørreballe for støj, da antallet af stærkt støjbelastede boliger vil blive halveret fra 48 til 23 boliger, men der vil dog være nogle enkelte boliger langs omfartsvejen, som vil få mere støj, men samlet set er det en god støjreduktion. For de boliger, der får lidt mere støj, er det vigtigt, at lovforslaget indeholder et forslag om etablering af en ordning, hvor der kan ydes tilskud til facadeisolering af helårsboliger, som er særlig støjramte efter anlægget af omfartsvejen. Det er forventningen, at omfartsvejen kan åbne for trafik i 2029.

Så har vi et par ændringer med i to tidligere vedtagne anlægslove. Der er nemlig stor efterspørgsel efter råstoffer i Danmark i de her år, og det er jo sådan, at regionerne står for at behandle de her ansøgninger, og de får rigtig mange ansøgninger. Det er faktisk sådan, at der er så mange ansøgninger, at ventetiden på sagsbehandling faktisk også er kommet op på 2 år. Vi har to anlægsprojekter, nemlig Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygningen af rute 15 mellem Ringkøbing og Herning, der kræver et stort forbrug af råstoffer. De har et behov for, at de kan hente råstofferne tæt på, men der er bare det problem, at hvis Vejdirektoratet skal vente 2 år på at få de her godkendelser, bliver de her projekter også væsentlig forsinket og fordyret. Det er nemlig det, der sker, hvis man skal hente råstofferne langt væk fra.

Derfor vender vi med det her lovforslag tilbage til en gammel tradition, fra da man anlagde jernbaner i gamle dage. Her anvendte man grus og sand fra lokalområderne, så det ikke skulle transporteres så langt. Det er det, man kalder sidetag, og som altså er en mere projektspecifik råstofindvinding. Derfor foreslås det med det her lovforslag, at tilladelseskrauet i råstofloven, § 7, bliver fraveget, og forslaget vil så medføre, at Vejdirektoratet ikke vil skulle indhente en tilladelse fra regionen i det omfang, at de ønsker at etablere et såkaldt sidetag ved de her anlægsprojekter. Det ville være med til at reducere CO₂-udledningen i anlægsfasen, fordi råstofferne ikke skal fragtes så langt.

Alt i alt er det en vigtig lov, der kan betyde bedre fremkommelighed, fjerne trængsel og skabe bedre forbindelse mellem vores landsdele. Det er alt sammen tiltag, som Socialdemokratiet kan støtte.

Kl. 15:32

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for ordførtalen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak og byder velkommen til den næste ordfører i rækken, fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det, formand. Da Venstres transportordfører desværre er optaget andetsteds, har jeg lovet at formidle Venstres holdning til det her lovforslag.

Formålet med lovforslaget er at udmønte dele af den politiske aftale om »Infrastrukturplan 2035«, og lovforslaget bemyndiger transportministeren til at udbygge rute 9 ved Nørreballe og etablere en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus. Lovforslaget bemyndiger endvidere transportministeren til at anlægge og omlægge diverse lokale veje og stier i forbindelse med de førortale projekter. Desuden bemyndiges Transportministeriet til i forbindelse med anlægget af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus at anlægge støjafskærmning ved Stavtrup ved Aarhus Syd Motorvejen. Støjafskærmning vil bl.a. bestå af en støjvold, som etableres med overskudsjord fra anlægget af tunnelen. Venstre glæder sig over infrastruktur, der binder landet bedre sammen. Projektet ved Nørreballe aflaster byen for gennemkørende trafik og støj og har været efterspurgt i lang tid.

Tunnelen under Marselis Boulevard etableres for bl.a. at betjene Aarhus Havn, Danmarks største containerhavn, og der skabes en mere direkte forbindelse via gennemgående statsvej fra Aarhus Syd Motorvejen til havnen, og det er der brug for. Allerede i dag kører mange biler og lastbiler nemlig til og fra Aarhus Havn, og det er på den måde, at den udvikling forventes at fortsætte. Så vi skylder også Aarhus og naboerne at handle på denne udvikling. Venstre støtter forslaget.

Kl. 15:34

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for talen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 15:34

(Ordfører)

Kenneth Fredslund Petersen (DD):

Tak, formand. L 176 er et lovforslag, der bemyndiger transportministeren til at udbygge rute 9 ved Nørreballe og etablere en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus. Formålet er at forbedre fremkommeligheden og trafikikkerheden samt reducere støj- og miljøgener. Projektet omfatter omlægning af lokale veje og stier, og lovforslaget indeholder bestemmelser om miljøvurderinger og fravigelser af visse lovkrav – og det er jo med henvisning til Kalundborg og Kolding, at man skal lave sidetag. Det er en rigtig god idé. Der er finansiering fra Aarhus Kommune og Aarhus Havn, og der er en støjisoleringsordning for boliger.

I forhold til rute 9 ser vi med glæde en ny omfartsvej, der kan forbedre fremkommeligheden og trafikikkerheden. Og der er trafikafvikling ved Nørreballe på Lolland ved at lede trafikken uden om byen og derved aflaste byen for støj og gennemkørende trafik. Infrastrukturprojekter som disse er afgørende for et Danmark i balance. Gode vejforbindelser er ryggraden i at sikre balance i hele landet.

En Marselistunnel styrker Produktionsdanmark, fordi det bliver nemmere for transportbranchen at transportere varer ad motorvejen via havnen og via søvejen ud i hele verden. Vi taler om Danmarks største containerhavn, hvorfra der ligeledes tilgår enorme mængder af gods ind i landet.

Jeg har været lidt igennem nogle høringssvar og har været i dialog med nogle af erhvervsorganisationerne. Aarhus Havn og en række erhvervsorganisationer, herunder Dansk Erhverv, Dansk Industri og Danske Havne, har afgivet høringssvar. Generelt udtrykkes der af samtlige opbakning til projektet i sin helhed, som jeg har nævnt grundlæggende har til formål at sikre en effektiv og sikker transport fra motorvejsnettet til Aarhus Havn og vice versa.

Der er dog under høringen fremsat væsentlige bekymringer fra samtlige organisationers side vedrørende krydsudformningen på havnen, som medfører en række uhensigtsmæssige venstresving for trafikken fra havnen til tunnelen, og som kort sagt ikke sikrer optimale forhold for godstransporten til og fra havnen, hvilket ellers er det grundlæggende formål med hele projektet. Transportministeriet blev derfor opfordret til, at der i lovforslaget blev indarbejdet bemærkninger om, at der skal sikres en hensigtsmæssig og fremtidssikret trafikafvikling for den tunge transport efter drøftelser og nærmere aftale med Aarhus Havn og Aarhus Kommune. Transportministeriet har ikke imødekommet denne opfordring. Aarhus Havn har desuden udarbejdet et alternativt forslag til en krydsudformning, som Transportministeriet og Vejdirektoratet heller ikke har imødekommet.

Så jeg har et par spørgsmål: Vil ministeren anerkende bekymringen fra Aarhus Havn om, at krydsudformningen ved den østlige tilslutning til tunnelen ikke er hensigtsmæssig for godstrafikken fra havnen mod tunnelen? Vil ministeren tilkendegive, at krydsudformningen ved den østlige tilslutning til tunnelen bør drøftes og aftales nærmere mellem Vejdirektoratet, Aarhus Havn og Aarhus Kommune? Er ministeren enig i, at projektets primære formål er at sikre en effektiv trafikafvikling til og fra havnen i Aarhus, som det jo fremgår af den bagvedliggende politiske »Aftale om Infrastrukturplan 2035«?

Derudover ser vi faktisk meget positivt på forslaget.

Kl. 15:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Mads Olsen fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 15:38

(Ordfører)

Mads Olsen (SF):

Tak for ordet. I dag behandler vi lovforslag L 176, som er en del af udmøntningen af »Infrastrukturplan 2035«. Det omfatter bl.a. udbygning af rute 9 ved Nørreballe og etablering af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus.

SF er med i infrastrukturplanen, fordi vi samlet set mener, at det er et vigtigt skridt mod en mere bæredygtig og sammenhængende infrastruktur, men vi ser også muligheder for forbedringer i dette konkrete forslag, som andre ordførere har været inde på. Men ja, det er jo en lidt blandet landhandel med mange forskellige ting, der kommer ind under samme lovforslag med alt fra råstoffer til udbygningen af ruter nede ved Lolland og så noget udvikling oppe ved Aarhus igen. Så det er en lidt blandet landhandel, men sådan er det jo nogle gange.

I forhold til udbygningen af rute 9 kommer det til at sikre færre støjbelastede boliger i lokalområdet, samt at der kommer en ny cykelsti, der forbinder Sørup med Nørreballe. Det synes jeg bestemt er positivt, da vi ved, hvor alvorligt et problem støjforurening er, og da det at skabe bedre mobilitet for cyklister jo er en vigtig SF-mærkesag, og med støjforurening er der jo her tale om, at man mere end halverer antallet af stærkt støjbelastede boliger fra 48 til 23.

Det gør en forskel ude lokalt, og det er grundlæggende godt, og så er det også vigtigt at fremtidssikre området til, når Femernforbindelsen engang åbner. Det er vi grundlæggende glade for, altså at vi binder Danmark tættere sammen. I forhold til tunnelen under

Marselis Boulevard er det jo også en del af infrastrukturplanen for 2021, og som loyale forligspartnere kommer vi selvfølgelig til at stemme for. Tak for ordet.

Kl. 15:43

Kl. 15:39

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for talen. Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak. Den næste ordfører i rækken er hr. Ole Birk Olesen fra Liberal Alliance.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Ole Birk Olesen (LA):

Tak. Der er tale om et lovforslag med flere gode elementer. Lad mig fremhæve to: tunnellen under Marselis Boulevard i Aarhus og omfartsvejen omkring Nørreballe på Lolland. Der er tale om to projekter, som begge tjener to formål, både at sørge for, at dem, der skal til og fra bestemte steder, kan komme hurtigere og nemmere til og fra de steder, men også at sikre, at dem, der bor langs en i dag trafikeret vej, får mindre trafik og kan leve deres liv mindre generet af trafik. Det er derfor to gode projekter, og vi støtter selvfølgelig lovforslaget. Vi er jo også med i aftalen om at gennemføre dem.

Kl. 15:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Vi byder velkommen til den næste ordfører i rækken, hr. Peter Have fra Moderaterne.

Kl. 15:41

(Ordfører)

Peter Have (M):

Tak, formand. Det her lovforslag handler om en række emner – noget, der er godt for vores miljø, og noget, der er godt for vores infrastruktur, som er aftalt i »Infrastrukturplan 2035«. Først behandler vi udbygningen af rute 9 ved Nørreballe på Lolland. Vi skal nedlægge dele af Vestre Landevej, som er statsvej, og ligeledes anlægges og omlægges vi kommunale veje og stier i forbindelse med projektet. Vi har noteret os en vis modstand mod projektet i høringssvarene, men hertil skal siges, at den valgte linje, som blev politisk besluttet, skal ses, i lyset af at den valgte linjeføring også var ønsket af et flertal i kommunen. Når projektet er færdigt, ser vi ind i, at andelen af stærkt støjbelastede boliger bliver mere end halveret, og det er godt, specielt når vi ved, hvad støj gør ved vores helbred.

Dernæst behandler vi anlæggelsen af en 2 km lang tunnel under Marselis Boulevard. Det er godt for erhvervslivet, der får bedre adgang til Danmarks største containerhavn. Det betyder, at vi får pakket trafikken ned under jorden og dermed fjernet støj fra 18.000 køretøjer, hvoraf de 3.000 er lastbiler eller vogntog. Det er dæleme meget støj, vi her får fjernet, og det er til glæde for borgerne, der er naboer til boulevarden. I tillæg skaber vi et nyt byrum oven på tunnellen. Al den jord, vi så graver op, skulle være brugt til havneudvidelsen. Det projekt er så lige lagt lidt i skuffen, og derfor er det jo glædeligt, at vi kan bruge al den jord fra Aarhustunnellen til at lave en støjvold nord for Aarhus ved Stavtrup. Her bliver der ligeledes borgere, der får glæde af mindre støj.

Til sidst foreslås tilsidesættelsen af § 7 i råstofloven for to projekter. Det drejer sig om udbygningen af rute 15 fra Ringkøbing til Herning og tredje etape af Kalundborgmotorvejen. Det betyder, at vi kan lave sidetag af råstoffer, altså grave lidt dybere og grave i nærheden af projekterne for at anvende de råstoffer, der er lokalt, til brug for anlægelsesfasen. Det reducerer udledningen af CO₂, fordi vi ikke skal hente råstofferne, som vi her kan finde lokalt, andre steder, som ofte er ret langt væk.

Med alt det her sagt kan Moderaterne støtte lovforslaget.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste i ordførerrækken er fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 15:43

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Jeg er her også i dag, fordi vores transportordfører desværre ikke kunne være her. Lovforslaget udmønter dele af den store infrastrukturaftale, som blev indgået i 2021, og som strækker sig frem til 2035. Formålet med infrastrukturaftalen er både at sikre bedre sammenhæng på tværs af landet, at skabe bedre mobilitet og mindre kødannelse, at gøre vækspotentialet større og dermed landet rigere samt at understøtte en grønnere fremtid.

Aftalen indebærer, at der samlet set investeres i alt 161 mia. kr., hvoraf de 64 mia. kr. går til veje, ca. 86 mia. kr. til jernbaner og ca. 11 mia. kr. til en række puljer og øvrige initiativer. Med det her lovforslag bemyndiger vi transportministeren til at udbygge rute 9 ved Nørreballe på Lolland. Formålet med at forbedre trafiksikkerheden og fremkommeligheden opnås ved at lede trafikken uden om byen og dermed aflaste Nørreballe for gennemkørende trafik, og trafikken i Nørreballe by vil blive markant reduceret, og det er godt for beboerne. Den nye omfartsvej bliver 5 km lang og anlagt som en tosporet motortrafikvej.

Lovforslaget bemyndiger også transportministeren til at etablere en tunnel under Marselis Boulevard. Formålet her er at skabe direkte forbindelse mellem motorvejen og Aarhus Havn, som er Danmarks største containerhavn. Det vil være godt for Aarhus at få en stor del af den tunge trafik væk fra Marselis Boulevard og ned under jorden. Samtidig vil det reducere støj- og miljøgener. Der er god lokal opbakning til projektet fra byrådet og fra havnen. I borgerhøringen var der indsigelser mod, at det ikke blev en boret tunnel, og det har vi forståelse for. Endvidere indebærer det anlæggelse af en støjvold og etablering af en støjskærm ved Aarhus Syd og motorvejen i Stavtrup. Først og fremmest er det en effektiv måde at komme af med en stor del af jorden, 60 pct. af udgravningen fra tunnellen. For Det Konservative Folkeparti er støjbekæmpelse vigtigt, for det er også velfærd at kunne sidde ude i baghaven på en forårsdag uden at skulle bruge hørevern.

Sluttelig indeholder lovforslaget en række ændringer at tidligere vedtagne love om anlæg af Kalundborgmotorvejens tredje etape og udbygning af rute 15, som løber mellem Ringkøbing og Herning. Således vil et tilladelseskrav i råstoflovens § 7 fraviges, så Vejdirektoratet ikke skal indhente tilladelse fra regionen, i det omfang de ønsker at etablere en specifik råstofudvinding. Det bakker vi også op om.

Så samlet set er der opbakning fra Det Konservative Folkeparti. Det var en lang tale fra min gode kollega Mai Mercado. Tak for ordet.

Kl. 15:45

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for den tale. Der er ingen korte bemærkninger, så jeg byder velkommen til den næste ordfører i rækken, fru Leila Stockmarr fra Enhedslisten.

Kl. 15:46

(Ordfører)

Leila Stockmarr (EL):

Tak for det. Jeg vil starte med at sige, at Enhedslisten ikke kan bakke op om det her forslag. Vi mener ikke at forslaget fokuserer nok på at værne om miljøet og sikre retfærdige vilkår for de borgere, der

bliver berørt af anlægsprojekterne. Vi mener heller ikke, at forslaget fastholder en vigtig demokratisk rettighed som klageadgang. Vi mener samlet set, at lovforslaget underordner miljømæssige og sociale hensyn i forhold til hensynet til drift alene. Og vi noterer os også, at det er i tråd med en række høringssvar, der peger på, at det er problematisk, at man fraviger miljølovgivningen. Der er også bekymringer i høringssvarene omkring forventede støjgener fra anlægsarbejdet. Der er også forventede ekspropriationer af ejendomme i forbindelse med projekterne, særlig ved Nørreballe. Og så er der det her med begrænset klageadgang og måske også en begrænsning af den reelle indflydelse for høringsparterne.

Så på den baggrund kan Enhedslisten ikke bakke op om forslaget.

Kl. 15:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste i ordførerrækken er hr. Nick Zimmermann for Dansk Folkeparti.

Kl. 15:47

(Ordfører)

Nick Zimmermann (DF):

Tak for det. Det er klart, at som valgt i Østjylland er det selvfølgelig rigtig dejligt at stå her og kunne støtte op om L 176, særlig den del, der handler om etableringen af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus. For enhver, der kender området – og det gør jeg jo – ved, hvor presset det her område har været. Altså, Marselis Boulevard har jo i alt for mange år været en trafikalt belastet akse lige midt i bydelen. Det er en flaskehals, og det er en støjlage, og det har det været i rigtig mange år. Det tror jeg at de fleste af os, der er beboere der og bevæger os rundt i området, vil nikke genkendende til.

Med det her forslag tager vi et skridt i den rigtige retning. Vi løser sådan set både en trafikal udfordring, og så skaber vi også noget mere tryk og et bedre bymiljø for aarhusianerne. Så det her er et projekt, hvor sund fornuft og hensynet til mennesker går hånd i hånd. Det er vi rigtig glade for, og så er vi selvfølgelig også glade for, at lovforslaget tager højde for de støjgener, der eventuelt måtte være. Det er vigtigt, at vi ikke glemmer dem, der bor lige ved siden af anlægsarbejdet, helt klart. Tak.

Kl. 15:48

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren for talen. Der er ingen korte bemærkninger. Vi byder velkommen til den næste ordfører i rækken. Det er fru Christina Olumeko fra Alternativet.

Kl. 15:48

(Ordfører)

Christina Olumeko (ALT):

Tak for ordet. Jeg vil bare forholde mig til den del af lovforslaget, der omhandler bygningen af en tunnel under Marselis Boulevard i Aarhus. I Alternativet deler vi bekymringerne fra Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus. I en tid med akut klimakrise mener vi, at det er uansvarligt at igangsætte et så stort anlægsprojekt til flere milliarder, der vil gøre det endnu sværere for Danmark og Aarhus at nå sine klimamål. Hvis projektet alligevel gennemføres, hvilket et flertal i Folketinget jo ønsker, så bør vi i det mindste sikre, at den frigjorte plads over jorden bruges til at skabe en grøn og rekreativ korridor gennem byens sydlige del. Det vil vi opfordre til. Ellers vil Alternativet stemme imod forslaget. Tak for ordet.

Kl. 15:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Ole Birk Olesen, Liberal Alliance.

Kl. 15:49

Ole Birk Olesen (LA):

Det er bare, fordi hver gang man gerne vil forbedre trafikinfrastrukturen i Danmark, især når det handler om veje, så hører man fra Alternativet, at det skal man ikke gøre, fordi der er en eller anden CO₂-udledning ved anlægget. Og det synes jeg er lidt underligt, for jeg har aldrig hørt Alternativet argumentere imod, at vi skal lave nye supersygehuse eller nye skoler eller nye børnehaver, fordi der også ved det anlæg er udledning af CO₂ i forbindelse med byggeriet og produktionen af byggematerialer. Hvorfor er det kun trafikinvesteringer, som skal stoppes på grund af klimakrisen, og ikke alle mulige andre nybyggerier i Danmark?

Kl. 15:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:50

Christina Olumeko (ALT):

Tak til spørgeren for et godt spørgsmål. Som spørgeren rigtignok siger, er der CO₂-udledninger forbundet med alle anlægsprojekter i Danmark. Der er anlægsprojekter, som Alternativet støtter, også på trafikområdet, eksempelvis flere af de jernbaneprojekter, som et flertal i Folketinget sammen med Alternativet har besluttet. Så når vi i Alternativet er imod mange store vejudvidelser som eksempelvis den her tunnel, vi behandler i dag, så er det, fordi vi ikke mener, det giver meget tilbage til samfundet. Det kommer til at medføre flere CO₂-udledninger på sigt. Det, vi ved om vejudvidelser, er, at det skaber mere trafik og dermed mere CO₂ på længere sigt. Det gør jernbaneprojekter ikke.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 15:51

Ole Birk Olesen (LA):

Det, vi også ved, er, at de biler, der kører på vejene, i stigende, stigende omfang hjælper os med at komme af med strøm om natten fra de vindmøller, som producerer det, og giver dermed en investeringscase for det at lave vedvarende energi i form af vindmøller. Når så bilerne kører, udleder de ikke noget CO₂. Så er det ikke en lidt gammeldags forestilling, at bare fordi biler kører rundt på vejene, så sker der en kæmpe CO₂-udledning? Bilerne hjælper faktisk med at gøre investeringscasen for vedvarende energi-projekter bedre.

Kl. 15:51

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 15:51

Christina Olumeko (ALT):

Den opfattelse deler jeg faktisk ikke med spørgeren. Spørgeren har ret i, at vi går imod biler og lastbiler, der kører på strøm, over de næste par årtier. Til gengæld ved vi også fra eksempelvis CONCITO, at privatbilisme er den mest energiineffektive måde at komme rundt på. Det vil sige, at skal vi investere i vores transportsektor, er det klogest at investere i transportmidler, hvor vi transporterer os sammen, og det er altså eksempelvis jernbaneprojekter, busser og andet. Det er derfor, Alternativet ikke støtter de her store vejudvidelser.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er vi nået igennem ordførrækken, og det betyder, at den næste, der får ordet, er transportministeren.

Kl. 15:52

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Tak for det, formand. Jeg har også glædet mig til i dag, for det er en god dag, hvor vi nu førstebehandler lovforslaget om anlæg af først og fremmest Marselis Boulevard-tunnellen, som er en tunnel til Danmarks største containerhavn, en havn, hvor infrastrukturen selvfølgelig er helt afgørende, både til og fra. Her laver vi altså et projekt, hvor man nu skaber mindre trængsel, man skaber mindre støj, alt det, som man er optaget af. Ja, projektet har været igennem lidt forskellige udfordringer undervejs. F.eks. har vi nu fået en mindre fordyrelse af projektet, fordi vi ikke kunne komme af med jorden, som vi havde regnet med i første omgang, på grund af at havneprojektet er sat på pause, og vi har også gentænkt projektet, sådan at vi ikke laver hele tunnelen på en gang, men egentlig laver en parallel etablering, som gør, at trafikafviklingen også kommer til at fungere på den eksisterende vej i anlægsfasen, hvilket vi synes er alle pengene værd og af vigtig betydning, så man får tingene til at hænge sammen. Det betyder, at man altså laver det ene spor og får det dækket til og lavet vej oven på og laver så det andet spor på langs. Det er ret klogt, men selvfølgelig noget, der kommer til at koste lidt ekstra penge.

Overskudsjorden, som flere har sagt, bliver jo så kort til Stautrup lige uden for Aarhus, og det betyder en mindre fordyrelse, men er en utrolig klog måde at bruge jorden på, hvilket jo gør sig gældende både i kroner og øre og apropos debatten fra før også rent CO₂-mæssigt. For det er det, som vi jo naturligvis er meget optaget af, altså hvordan vi i den virkelige verden, ikke i en akademisk diskussion, men i den virkelige verden kan få reduceret CO₂-udledningerne fra de anlægsprojekter, vi laver. Det er det, som vi er optaget af. Og det gør vi bl.a. ved at lade være med at køre jorden for langt væk. Så der kommer en jordvold under de højspændingsledninger, der er, og så kommer der en reel støjskærm, hvilket kommer til at betyde meget for dem, der bor og er støjplagede i det område.

Parallelt med kommer der også en udbygning af rute 9 ved Nørreballe med en ny omfartsvej. Apropos støjgener er der selvfølgelig ikke så mange huse, at tale om her, men ikke desto mindre vil over halvdelen af de huse, der er stærkt plaget af støj, få reduceret støjen.

Det, som jeg så synes er fedt ved det her lovforslag, er – apropos det med, om vi taler om akademiske diskussioner om CO₂-reduktioner i form af beregningsmodeller osv., og hvor man skal tælle det med i klimaregnskaberne, eller om vi taler om reelle CO₂-reduktioner – at vi her laver virkelig store CO₂-reduktioner, når vi nu giver mulighed for at lave sidetag, altså lokal råstofudvinding ved projekterne både på Kalundborgmotorvejen og på rute 15.

For Kalundborgmotorvejens tredje etape var der oprindeligt egentlig sådan klimamæssigt budgetteret med, at 18 pct. af projektets CO₂-udledning kom på grund af råstofkørsel – 18 pct.! På rute 15 er det 16 pct. af CO₂-udledningen. Så det er altså markante reelle CO₂-udledninger, vi nu får opnået ved at tænke projektet klogere, og det skal vi gøre fra A til Z, i forhold til hvordan vi både kan bruge mindst muligt beton og andet til rørgennemføringer. Alt, hvad der kan bruges til at reducere CO₂-udledninger, skal vi bruge. Så det er bare noget af det, som jeg glæder mig over i klimaets tegn, i hvert fald når vi skal tale om reel forskel for klimaet.

Så blev der spurgt lidt ind til krydset nede ved havnen i Aarhus, og det er rigtigt, at der er et kryds, som skal løse flere forskellige

opgaver. Jeg er helt med på, at havnen har meget fokus på containerlastbiler, hvilket jo i bund og grund er meget naturligt, nu hvor det er Danmarks største containerhavn, men vi har også andre hensyn at tage, f.eks. de mange bilister, der kommer via Mols-Linien, og som altså ikke bare skal føres ind i den her tunnel. Derfor vil jeg bare sige, at Vejdirektoratet og Aarhus Kommune er enige om den krydsløsning, der er på bordet her.

Så er det klart, at der kan være andre interesser, og vi skal jo selvfølgelig finde de bedst mulige løsninger på komplekse spørgsmål. Det er bare aldrig så simpelt, at det kun handler om vejgodstransport. Der er altid flere hensyn at tage. Men når det så kommer til vejgodstransport, har vi jo allerede sikret, at dobbelttrailere kan køre helt ned på havnen. Så det skal vi ikke til at tænke en efterfølgende. Det er igen reelle CO₂-reduktioner: én lastbil kan trække to trailere. Det er det, der gør en konkret forskel i den virkelige verden, når vi taler om klima. Jeg tror, det var mine bemærkninger, og ellers vil jeg takke det høje Ting for den venlige behandling.

Kl. 15:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ministeren. Der er ikke nogen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Transportudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 161:

Forslag til folketingsbeslutning om at fremme legen på vejen.

Af Lotte Rod (RV) og Martin Lidegaard (RV).

(Fremsættelse 28.02.2025).

Kl. 15:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Jeg ved, at ordføreren for forslagsstillerne, fru Lotte Rod, gerne vil begrunde forslaget. Værsgo.

Kl. 15:58

Begrundelse

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Engang løb alle børn ud og legede, men i dag sidder mange børn i stedet for alene på værelset bag en skærm. Der er bred politisk opbakning på Christiansborg til, at vi skal gøre op med brugen af skærm, men vi skal altså også snakke noget mere om, hvad børn så skal lave.

Jeg vil gerne skrue op for mere natur og mere leg i børns liv, for børn er allergladest, når de leger, og det er gennem leg, at vi lærer de vigtigste ting i livet; vi lærer at indgå i fællesskaber, at forhandle, at tilpasse os og stå fast på egne grænser. Men i dag er børns leg mere overvåget og mindre risikofyldt, og de fleste børn leger med forældre ved hånden og faldunderlag under fødderne. Det går ud over børns selvstændighed, og det gør det samtidig også mere intenst at være forældre.

Legen kommer jo ikke bare sådan tilbage af sig selv. Det er ikke nok at tage skærmene væk. Vi skal have gode børnehaver, skoler og fritidshjem, men der er også noget, der handler om os – forældrene,

lokalsamfundet og de frivillige foreninger. Derfor kommer vi med det her forslag om at give de lokale ildsjæle i grundejerforeninger, i boligforeninger og i kommuner frihed til at lave børnezoner, hvor børn og forældre ved at man godt må være ude på vejen og cykle og sjippe, og frihed til at lukke en vej i weekenden til at lave fællesaktiviteter, f.eks. sammen med den lokale gymnastikforening eller spejdertroppen som sådan en slags minikultur. Jeg drømmer om villaveje, hvor børn løber ud og leger, og jeg drømmer om weekender med fællesskab og aktivitet i gaden, hvor unge og gamle kommer hinanden ved.

Kl. 16:00

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det.

Den næste i talerrækken, nu når forhandlingen er åbnet, er transportministeren.

Kl. 16:00

Forhandling

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Tak for det, formand, og tak til ordføreren for at fremsætte beslutningsforslag B 161. Med beslutningsforslaget ønsker man at pålægge regeringen at indkalde til forhandlinger inden udgangen af 2025 om at sætte legen på vejene fri. Indledningsvis vil jeg sige, at det planlægger jeg ikke at gøre. Men jeg anerkender sådan set det, der er i beslutningsforslaget, om, at vi har en problemstilling i forhold til børn og unge, som bruger for meget tid på skærmen, og som skal ud på cyklen eller ud og lege med en bold. Det kender jeg selv alt til som forælder. Nu er jeg jo ikke børne- og undervisningsminister, men også som transportminister finder jeg det selvfølgelig vigtigt, at vi får vores børn og unge ud at være aktive.

Men jeg er som sagt transportminister, og derfor er det bare for at skære det helt ud i pap, at først og fremmest er vores veje beregnet til at skulle afvikle trafik. Det er alt lige fra ture til arbejde, skole, udflugter osv., og det skal man kunne gøre trygt og sikkert. Derfor skal vi også sikre de rette balancer, når nu vi skal finde ud af, hvad vi kan bruge vejen til, men dens primære rolle i vores samfund er og må være trafikafvikling. Men jeg er naturligvis ikke blind for, at man også kan skelne mellem veje, og det er også det, ordføreren siger i sin indledende tale. Ordføreren siger, at hun drømmer om leg på villavejene, og det er en helt anden sag, når vi kommer ned på de veje med allerallermindst trafik. For selvfølgelig skal man kunne lege på villavejene, og som reglerne er i dag, er der mulighed for, at man kan lave såkaldte opholds- og legeområder.

Som der står i beslutningsforslaget, har jeg tidligere på året i min besvarelse af Transportudvalgets spørgsmål nr. 188 redegjort nærmere for reglerne. I min besvarelse oplyste jeg bl.a., at området ikke må være adskilt i kørebane og fortov. Og jeg kan forstå på bemærkningerne til beslutningsforslaget, at det særlig er det, vi kalder fortovsreglen, som i hvert fald er en konkret problemstilling for visse af de her villaveje. For at sige det, som det er, er det en regel, der er 50 år gammel, og skal jeg være ærlig, kan der godt være dele af den, hvor det kan være lidt svært lige at sige med fasthed i stemmen, at den er ufejlbarlig. Derfor, når jeg siger, at jeg ikke agter at indkalde til forhandlinger, betyder det ikke, at jeg ikke er åben for at se på, om der er tilpasninger af lovgivningen, som kan gøre det mere intelligent, bl.a. også i forhold til muligheden for at få opholds- og legeområder ude på de små villaveje, også selv om man har et fortov. Jeg vil derfor foreslå, at vi får undersøgt, om vi kan ændre reglerne, så et fortov på en villavej ikke i sig selv er til hinder for opholds- og legeområder, hvis det er det, som grundejerne gerne vil have, dog uden at gå på kompromis med færdselssikkerheden.

Lavpraktisk vil mit forslag være at bede Færdselssikkerhedskommis-sionen om at undersøge det spørgsmål.

Foruden spørgsmålet om opholds- og legezoner står der i beslutningsforslaget, at man ønsker at give større frihed til kommuner og borgere til at indføre afgrænsede bilfri zoner på weekenddage. Det er der faktisk hjemmel til i dag sådan under nærmere omstændigheder, og det vil være kommunerne, som skal træffe den afgørelse. For offentlige veje kræver det samtykke fra politiet, og for private fællesveje i byerne kræver det samtykke fra politiet og samtykke fra grundejerne.

Endelig står der i beslutningsforslaget, at der skal igangsættes en landsdækkende kampagne for at informere grundejerne og andelsforeningerne og almene boligforeninger om mulighederne. Reglerne hører under mit ressort, men det er primært kommunerne, som administrerer reglerne. Derfor er jeg også kommet frem til, at jeg synes, at den primære opgave i forhold til at forstå kommunikationen om dette, hvis man ønsker det lokalt, hvilket jo til enhver tid vil være en forudsætning, altså det er ikke noget, vi nationalt kan pålægge villavejene, bør være kommunernes opgave. Det er derfor min indstilling til det spørgsmål.

Opsummeret er jeg enig i, at vi kan kigge nærmere på fortovsreglen i forhold til opholds- og legezoner, men at forpligtede regeringen til at indkalde til forhandlinger kan jeg ikke bakke op om. Som udgangspunkt vil det også være sådan, at vi stemmer imod beslutningsforslaget i sin helhed. Men jeg vil samtidig være ærlig og sige, at der er ingen af jer i salen, som ikke vil kunne række ud til mig og spørge, om vi ikke kunne undersøge noget, og om reglerne nu også er, som de skal og bør være. Gør I det, undersøger jeg det naturligvis. Og jeg må indrømme, at f.eks. den her fortovsregel på de allermindste villaveje havde jeg faktisk ikke selv på nethinden. Så jeg er glad for det engagement, der bliver udvist også i det her spørgsmål. Kan vi gøre noget klogere og mere intelligent, så lad os se på det, også selv om det ikke lige er noget, der munder ud i egentlige politiske forhandlinger. Tak for ordet.

Kl. 16:06

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er en enkelt indtegnet for en kort bemærkning. Fru Lotte Rod fra Radikale Venstre.

Kl. 16:06

Lotte Rod (RV):

Tusind tak for talen og tak for imødekommelsen af at prøve at undersøge de her regler. Det synes jeg er en rigtig fin måde at gøre det på. Og derfor vil jeg også bare sige, at så synes jeg, vi skulle prøve at lande en fælles tekst, sådan at vi arbejder videre i det her spor sammen. Så tak for det.

Kl. 16:06

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ministeren.

Kl. 16:06

Transportministeren (Thomas Danielsen):

Mange tak for bemærkningen, fru Lotte Rod. Nu kommer der jo en udvalgsbehandling, og jeg bistår naturligvis med alle de informationer og bidrag, jeg kan komme med her. Og kommer man frem til en form for beretning, er det helt fint med mig. Jeg vil bare sørge for at levere det, som Folketinget ønsker at der bliver leveret.

Kl. 16:07

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Der er ikke flere indtegnet, så tak til ministeren. Den næste i talerrækken er fru Sara Emil Baaring fra Socialdemokratiet.

Kl. 16:07

Kl. 16:10

(Ordfører)

Sara Emil Baaring (S):

Tak for det. Mikrofonen skal som sædvanlig lige lidt ned. Men tak for ordet, og lad mig starte med at sige, at vi i Socialdemokratiet er helt enige i, at leg er vigtigt. Børn skal have frihed til at lege og bruge deres krop og fantasien og være sammen med andre børn, både i skolen og i fritiden. Og det er legen, som er vigtig for rigtig mange af de sociale kompetencer, som kan opstå i en leg. Det anerkender vi fuldt ud, men vi bakker ikke op om det her konkrete beslutningsforslag, og det gør vi ikke, fordi vi mener, at det her er en opgave, som løses bedst lokalt. Det er ikke Christiansborg, der skal detailstyre, hvordan grundejerforeninger, kommuner og boligforeninger skal indrette deres veje og fællesarealer.

De Radikales forslag indeholder nogle fine intentioner, men de går efter vores mening lige lidt for langt i forhold til at trække beslutningerne op på et statsligt niveau, hvor det i stedet bør ligge i kommunerne og civilsamfundet. Vi tror på, at den enkelte kommune i samarbejde med borgerne bedst ved, hvor og hvordan børn skal have plads til at lege. Vi er for leg, men vi er ikke for Christiansborgstyret leg. Og det er allerede i dag muligt at etablere legeområder og bilfri zoner, hvis det giver mening lokalt, og det er der nogle redskaber i værktøjskassen til. Og vi ser hellere, at vi støtter op om at bruge de eksisterende muligheder frem for at indføre landsdækkende regler og kampagner, som risikerer at trække unødige administrative krav og forventninger ned over kommunerne.

Vi anerkender behovet for at skabe gode rammer for leg og bevægelse, men vi synes, at det kræver en lokal løsning og ikke en topstyret kampagne fra Transportministeriet. Til gengæld vil jeg rigtig gerne kvittere De Radikale for at rejse den her vigtige debat. Hvordan skaber vi mere rum for leg i børns liv? Hvordan understøtter vi børns trivsel, også uden for skærmen? Det er vigtige spørgsmål, og det er en diskussion, som vi rigtig gerne deltager i, og det kan jeg høre transportministeren også gøre, men det skal ske med respekt for det kommunale selvstyre og med blik for, hvad der fungerer i praksis. Tak for ordet.

Kl. 16:09

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 16:09

Lotte Rod (RV):

Tak for talen. Jeg er jo helt enig i, at det handler om at give mere frihed lokalt. Det er også derfor, at forslaget konkret går på at fjerne nogle af de barrierer, der er, for at kunne gøre det. Derfor er jeg glad for, at ministeren også i dag tilkendegiver, at han gerne vil arbejde videre med det. Og derfor vil jeg bare foreslå Socialdemokraterne, at vi prøver at arbejde videre på en fælles tekst.

Kl. 16:10

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:10

Sara Emil Baaring (S):

Jeg tænker, at der skal være et rigtig grundigt udvalgsarbejde, og det ser vi frem til.

Kl. 16:10

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Socialdemokratiet. Den næste i talerrækken er fru Anni Matthiesen, Venstre.

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordet. Som både tidligere ordførere og for den sags skyld også ministeren har været inde omkring, behandler vi i dag et beslutningsforslag, som Radikale Venstre har fremsat – og tak for det. For forslaget rejser selvfølgelig en vigtig debat, som vi også i Venstre går meget op i. Der er brug for, at børn rent ud sagt har plads og tid, ikke mindst til også at kunne lege og bevæge sig. Og i Venstre deler vi helt klart ønsket om, at børn skal være mere aktive og for den sags skyld også bruge mindre tid foran skærmen. Leg og bevægelse er i det hele taget afgørende for børns udvikling, og det tror jeg at alle os, der er forældre, godt er klar over.

Men vi må også huske, at vejens funktion jo selvfølgelig først og fremmest er at sikre, at vi kan komme fra a til b i vores hverdag. Så vil jeg også sige, at jeg måske hører til en af dem, som er lidt heldig. Det kan jeg især mærke, jeg får understreget i dag. For jeg bor jo i en landsby, hvor der virkelig er plads til leg, og hvor man helt bevidst lokalt har bygget legepladser steder, hvor børnene frit kan lege, og hvor forældrene for den sags skyld også deltager aktivt. Midt i vores landsby er der bygget en kæmpe legeplads, hvor rigtig mange børn og også unge mennesker har mulighed for at være aktive. Jeg kan også sige, at vi bl.a. har valgt at skabe en naturcampingplads, hvor man frit kan booke sig ind, hvor der er bålhytter, og hvor man kan overnatte og bage snobrød, hvis det er det, man har lyst til. Så lokalt er der jo heldigvis, vil jeg også godt sige i min tale, mange steder, hvor man faktisk sammen med det frivillige foreningsliv skaber nogle gode rammer for børns leg.

Så kan jeg måske lidt drillende her mod slutningen sige, at der også kan være villaveje, hvor jeg måske ikke synes det ville være rimeligt at sige: Her kan man bare lege løs. Der kan være steder, hvor jeg tænker, at måske endda også forældrene selv ville fraråde, at børnene løb og legede om aftenen osv., fordi der måske er lidt for meget trafik.

Derfor kan jeg også til slut sige, at vi fra Venstres side afviser, at der skal laves en landsdækkende kampagne om leg på vejen, fordi vi mener, at det simpelt hen er lokalt, at man skal skabe de her ting, fordi det også kan være forskelligt fra by til by, fra landsby til landsby og for den sags skyld fra vej til vej.

Så vi kommer ikke til at støtte forslaget.

Kl. 16:13

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Jeg fornemmer et mønster. Fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 16:13

Lotte Rod (RV):

Tak for talen og for det store engagement i de levende lokalsamfund. Jeg er meget glad for, at vi kan finde hinanden på det her med at kigge på reglerne, men jeg vil gerne spørge ind til den del om kampagnen. For noget af det, som jeg er inspireret af, er jo de erfaringer, vi har gjort os med frihedsforsøgene i daginstitutioner og skoler, hvor det jo i virkeligheden viste sig, at det var ret få regler, man i virkeligheden havde brug for at være fri fra; det var selve ejerskabet og fornemmelsen af frihed, der satte en masse i gang.

Derfor har jeg kigget på, at vi jo laver kampagner for at få folk til at cykle. Det er stadig væk lokale kampagner, men det er jo noget, vi understøtter nationalt, og på samme måde kunne jeg godt drømme om at man lavede noget henvendt til grundejerforeninger, fordi det at få ejerskabet og diskussionen lokalt ville føre til en opblomstring.

Kl. 16:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:14

Kl. 16:18

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil sige, at jeg jo synes, det er fint nok, hvis der er nogen, der finder nogle penge steder til at lave nogle kampagner. Det kan jeg også sagtens se det fornuftige i, men jeg synes bare ikke, at det er noget, vi fra statens side simpelt hen skal øremærke penge i Transportministeriet til, at de nu skal ud at lave kampagner på det her område.

Jeg vil jo nærmere sige, at jeg måske synes, fru Lotte Rod så skulle kontakte Kommunernes Landsforening, hvis det er, at de kan inspirere kommunerne til at tage ved lære af hinanden. For der er jo kommuner, som faktisk også er i front på de her områder i forhold til også at lave nogle pladser og nogle steder, hvor der er gode muligheder for leg.

Kl. 16:14

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Venstre. Næste ordfører er fra Danmarksdemokraterne. Det er fru Karina Adsbøl.

Kl. 16:15

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Jeg måtte lige kigge en ekstra gang, da jeg læste det her forslag om, at vi skulle sende børnene ude på vejene og lege. Jeg tænker, at det da virker lidt skørt. Jeg er helt enig i, at leg er godt for børn, men jeg synes, at det signal, der bliver sendt, er ret forkert, når man snakker om veje, for veje er jo noget, bilerne kører på. Dermed ikke sagt, at man ikke på en rolig villavej – og det har jeg også selv gjort som barn – kan være ude på fortovet og lave et eller andet. Men jeg synes bare, at det virker lidt underligt, frem for at man så har grønne områder og andre steder, hvor børn trygt kan være. Jeg synes jo, man skal tænke på, at der også er noget, der hedder redningskøretøjer, der er noget, der hedder brandbiler, og der er også noget andet, som skal frem. Så kan man jo godt forestille sig, at hvis der skete et uheld med et af redningskøretøjerne, fordi børnene skulle lege ude på vejen.

Det her forslag handler jo om, at Radikale vil afbureaukratisere der, hvor national lovgivning begrænser legens vilkår lokalt. De vil lempe reglerne om det, så man kan muliggøre, at eksisterende villaveje kan markeres som legegader, ved at man maler vejen i en afvigende farve. Alle de ting synes jeg at der er mulighed for nogle steder i dag, hvor folk selv har sat skilte op, så man i hvert fald kan se, at man skal være opmærksom på, at der er børn, der leger der. Men jeg tænker bare lidt på, om det her forslag så også kommer i kølvandet af, at man efterhånden ikke kan sende børnene i skoven længere på grund af faren for ulve – det snakkede jeg også lige med en ordfører om – og de kommer også på villavejene nu, jamen altså. Og ikke nok med det, så skal børn ud og lege på vejene. Nej, jeg synes, det er rigtig godt med leg, og der er der også mange villahaver, man kan anvende til leg, og de grønne områder, men i udgangspunktet må det være sådan, at vejene skal man passe lidt på med. Jeg synes simpelt hen, det sender et uheldigt signal.

Jeg forstår, at ordføreren er rigtig glad for leg, og det er også rigtig godt, og det er jeg også – jeg er også glad for leg – men vejene er som udgangspunkt til bilerne. Så i Danmarksdemokraterne kan vi ikke støtte det her forslag, netop også i forhold til at man skal tænke på, at vores redningskøretøjer og ambulancer og brandbiler også skal kunne komme sikkert frem uden at risikere at køre legende børn over. Med disse ord siger vi nej tak til det her forslag.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen indtegnert til spørgsmål. Den næste i talerrækken er fra SF, fru Theresa Berg Andersen.

Kl. 16:18

(Ordfører)

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for ordet, formand. Kort sagt kan pædagogerne jo i dag sige, at legen er en helt grundlæggende del af et barns virke, og legen får alt for lidt opmærksomhed. Det er igennem leg, at børn udvikles, at de får deres fantasi, får sprog, får indlevet sociale kompetencer og finder ud af, hvordan man interagerer med hinanden. Så tusind tak til De Radikale for at sætte fokus på vigtigheden af leg i børns liv.

I SF er vi meget enige i, at natur og fri leg styrker børnenes trivsel. Derfor er det også oplagt, at vi tager ansvar og skaber de allerbedste rammer for legen. Legen på vejen er et godt sted at starte. Vejen kan godt være en legeplads, hvor venskaber med andre børn i kvarteret opstår. Det er her, vi tager de første tag på vores cykel. Det er her, jeg selv mindes at man tegnede kridtbaner op, og så startede legen derfra. I lokalsamfundene er det også legende børn i gaden, der skaber liv og sammenhold. Jeg anerkender også, at der kan være andre pladser, hvor det her er muligt.

Det er ærgerligt, at færre børn i dag benytter sig af det frirum, som en vej også kan repræsentere, og som den har gjort igennem tiden. Skærme og længere skoledage har rykket børnene væk fra fællesskabet, og man rykker sig ind bag hjemmets fire vægge. Den frie leg er erstattet af styring, og det uplanlagte får alt for lidt opmærksomhed i børns liv.

Derfor giver det også mening at give lokalsamfundene bedre muligheder for at understøtte legen i gadebilledet. Det er også i lokalsamfundet, at man kender børnene og de lokale trafikforhold bedst, så rigide statslige regler som f.eks. det her med, som minister understreger i dag, at et fortov ikke må adskille en legezone, giver absolut ingen mening. Det bør være en lokal vurdering, der virker i praksis, og derfor ser vi også positivt på at prøve bilfrie zoner af i weekenden. Jeg lytter mig også til, at ministeren i dag siger, at det faktisk er muligt.

Men jeg synes også, vi skal kigge ind i den her mulighed for at forenkle processer for midlertidige ændringer af brug af veje. Hvis ansøgningskravet fjernes for at oprette en midlertidig bilfri zone til lokale og mindre arrangementer, som ordføreren for forslaget her også siger, så er det selvfølgelig vigtigt, at vi opstiller tydelige retningslinjer. Jeg synes, vi skal diskutere de her detaljer, hvis forslaget her vedtages. Det skal vi diskutere sammen med kommunerne og politiet, og vi skal finde den løsning, der fungerer bedst i praksis.

Endelig bakker vi også op om en landsdækkende kampagne. Jeg kan høre, at ministeren er meget åben for at indgå et samarbejde i dag, og det er skønt, for jeg ved jo, at ministeren har magt, indflydelse og beføjelser til at skrive en lille hilsen ud til vores kommuner med en opfordring til leg.

Hvis vi vil have flere børn ud at lege, skal vi sørge for, at forældrene og lokalsamfundet ved, at de her muligheder også forefindes. Derfor skal vi være med til at skabe en stemning for at fremme leg ude. Med det her beslutningsforslag ser vi også en mulighed for at give kommunerne flere handlemuligheder og mere frihed i forhold til egne veje og i forhold til at styrke de redskaber, der gør, at børns færden også bliver sikker, når de er på vejen.

Til slut vil jeg rigtig gerne rose De Radikale for at fremsætte et udgiftsneutralt forslag. For i den her tid, hvor vi hele tiden prioriterer mellem velfærd, forsvarsudgifter og skattelettelser, der suger statens penge, viser vi med et forslag som det her, at vi faktisk kan rykke noget, der virkelig batter. Så tusind tak til De Radikale. Vi glæder os til at arbejde videre med forslaget.

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Der er tre, der har indtegnet sig for korte bemærkninger. Først i rækken er fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 16:22

kan man sige, i forhold til det økonomiske, ikke at finansiere forslag, men at henvise til Transportministeriets økonomiske ramme.

Kl. 16:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 16:25

Anni Matthiesen (V):

Jeg bad om ordet for lige at rette det, som ordføreren siger fra talerstolen, nemlig at det her forslag er udgiftsneutralt. Altså, der er jo skrevet ind, at man forventer, at den her landsdækkende kampagne skal finansieres inden for Transportministeriets eksisterende rammer. Så forslagsstillerne har anerkendt, at hvis man skal lave sådan en kampagne, kommer det til at koste penge. Er det ikke korrekt?

Kl. 16:23

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg anerkender da, at det koster at få en minister til at sende det her brev ud, men jeg mener faktisk ikke, at det koster så meget i implementeringen, når den her mail skal sendes ud som en opfordring til at oplyse om de regler, der ligger på området, så det her bliver muligt. Jeg mener bare, at vores minister skal gå fuldt ud efter det her.

Kl. 16:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 16:25

Theresa Berg Andersen (SF):

Det er korrekt, men jeg mener også, at det her kan laves udgiftsneutralt. Når jeg står her og appellerer til, at ministeren måske sender en hilsen ud til vores kommuner, så ved jeg, at når sådan noget som det her lander på et kommunebord – og bl.a. der, hvor jeg selv har været daginstitutionsleder – med sådan en opfordring, så griber kommunerne den, og det behøver da ikke koste dem mange basører at føre det her ud i livet. Så her er alle tiders mulighed for at sende noget ud, der ikke behøver koste bunkevis af penge.

Kl. 16:23

Karina Adsbøl (DD):

Jo, jo, men der er jo forskel på at sende en mail ud og orientere om de regler, der er i dag, og at lave en kampagne. For en kampagne skal jo finansieres, og den vil koste nogle penge. Så jeg tror bare, at det måske er der, ordføreren og jeg er lidt uenige.

Kl. 16:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 16:25

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 16:23

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg peger da gerne på finansieringen, hvis det skal være. Jeg kan godt høre, at jeg ikke skal stå under ministered her, men jeg kunne jo hurtigt pege på den milliard, vi trykkede på knappen til herinde i salen i går, en milliard, der røg ud til skattelettelser til den ene procent, der får allermost i forvejen. Så her kunne vi også godt finde småører, hvis det var. Men jeg står stadig væk ved, at jeg tror, det her kan gøres tæt på udgiftsneutralt.

Kl. 16:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:23

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 16:26

Theresa Berg Andersen (SF):

Jeg tør stadig væk godt at stå ved, at det her kan laves udgiftsneutralt. Der bliver ikke tale om bunkevis af penge, for jeg tror faktisk, at det her kan gøres udgiftsneutralt.

Kl. 16:24

Lotte Rod (RV):

Jeg vil bare sige tusind tak for en virkelig fin tale.

Kl. 16:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.

Kl. 16:24

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Har ordføreren en kommentar til det?

Kl. 16:26

Karina Adsbøl (DD):

Jamen det er faktisk lidt af det samme. Nu taler ordføreren jo ikke under ministeransvar, endnu i hvert fald, men netop i forhold til det udgiftsneutralt ved alle, der er valgt til Folketinget, i hvert fald, at det koster noget at køre en kampagne; det kan i hvert fald ikke gøres udgiftsneutralt. Så noget vil det jo koste. Så er det også nemt nok at fremsætte forslag, men så ikke anviser finansiering ud over at sige, at det må Transportministeriet betale inden for den eksisterende ramme.

Så det er simpelt hen bare lige for at høre, om ordføreren mener, at det er fuldstændig udgiftsneutralt, og om ordføreren går ind for,

Theresa Berg Andersen (SF):

Ja, jeg vil sige tusind tak til De Radikale for at fremme sætte et meget, meget fint forslag. Og som jeg sagde i min indledning, får legen alt for lidt opmærksomhed i forhold til den kæmpe betydning, legen har for børn og deres udvikling.

Kl. 16:26

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:26

Birgitte Bergman (KF):

Tak. Der er kærlighed i luften herinde, og det også forår – det er dejligt – så lad os endelig få den kærlighedsleg i gang. Men når jeg tager ordet, er det nu for noget helt andet. Jeg tror, vi er meget enige om, at leg er rigtig vigtigt, både for børn og i særdeleshed også for voksne, altså at man ikke glemmer sit indre legebarn, selv om man bliver voksen. Men nu er det kommunalt valgår, og det her er da virkelig en kommunal opgave. Skal vi virkelig have Christiansborg ind over det her felt, når der i virkeligheden er rige muligheder kommunalt? Nu har ordføreren selv været institutionsleder, og jeg også i kommunalpolitik, og er der noget, man går op i lokalt, så er det at skabe legepladser, rekreative områder og grønne områder osv. for alle typer af borgere, men i høj grad også for børn. Og børnefamilier er i høj kurs, også i Helsingør Kommune. Så skulle vi ikke lade kommunerne om det her?

Kl. 16:27

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 16:27

Theresa Berg Andersen (SF):

Jo, det mener jeg helt absolut vi skal, og det er derfor, vi skal hjælpe dem på vej. Altså, der findes så mange rigide regler, i forhold til at man vil lave en vejfest eller en lokal teltfest eller alverdens ting. Så her mener jeg da at vi har et kæmpe ansvar fra politisk side for at skabe de rigtige rammer. Det mener jeg faktisk også vi kan med det her forslag. Radikale peger så fint på, at vi skal oplyse om mulighederne for det her. Jeg synes også, at ministeren så retfærdigt i dag siger, at der faktisk er nogle muligheder i forhold til forskellige ting, som allerede forefindes. Så der er åbenbart ikke nok oplysning derude, og det synes jeg da at vi godt kunne hjælpe på vej ved at sige, at det her er en vej at gå for at skabe langt mere leg i dag, end der i forvejen er.

Kl. 16:28

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for SF. Den næste i talerrækken er fru Helena Artmann Andresen, Liberal Alliance.

Kl. 16:29

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Der er ingen tvivl om, at det er godt, hvis børnene kommer til at lege lidt mere end det, de gør i dag, og det må også gerne være udenfor. Vi skal have nedbragt skærmens rolle i børnenes liv, og vi skal kunne sætte noget attraktivt i stedet for. Mere leg med flere børn i blandede aldersgrupper uden voksenstyring og -opsyn er også en rigtig god ambition. Psykologen Jonathan Haidt, som skrev bogen »Den ængstelige generation« om behovet for at nedbringe sociale medier og smartphones i børnenes liv, har netop dette som den fjerde anbefaling.

Vi må omvendt sige, at vi ønsker, at flere har en barndom med leg udenfor, men så er det altså ikke vejloven, vi mener man skal have fat i som det første. Vi har det ofte lidt svært med de her forslag, som mere er hensigtserklæringer, end det er en egentlig løsning på problemet. Elementet om oplysningskampagnen kunne vi også godt have undværet. Generelt er vi i Liberal Alliance lidt trætte af omfanget af offentlige kampanjer, som mest af alt er spild af penge, som vi ser det, og vi ønsker en debat om, hvordan man kan begrænse den her slags mest muligt, også selv om vi deler holdningen om værdien af legen.

Omvendt har vi også en holdning i forhold til brugen af villavejene. Det drejer sig stadig om, at villaveje bliver omlagt til private fællesveje, så kommunerne kan tørre regningen for vedligehold af på beboerne. Efter vores opfattelse må det også være sådan, at dem, som betaler, også er dem, der bestemmer, og vi synes, at det er helt oplagt, at grundejerforeningen, som er pålagt opgaven med vedligehold af vejen, også skal være med til at bestemme, hvordan vejen bruges. Så vi synes egentlig, at det er fint, at private grundejere skal kunne indføre afgrænsede bilfri zoner eller indføre legeområder på vejen.

Til det, om kommunerne så skal kunne gøre helt det samme, vil jeg sige, at man sagtens kan forestille sig, at der kan finde tilsvarende fornuftige projekter på kommunale veje sted. Vi synes, at det skal være nemmere på de private fællesveje, fordi det er helt lokalt demokrati. Det er dem, der træffer beslutningerne, som også bærer byrden, som f.eks. at man ikke skal kunne køre i bestemte områder. På det kommunale område synes vi der er mange eksempler på, at kommunerne vil indføre restriktioner, som er uproportionale i forhold til det formål, de gerne skulle tjene, og vi synes, at der er indført mange hastighedssænkninger, som er et eksempel på det her.

Samlet set ser vi større fordele end ulemper, ved at kommunerne kan indføre legeområder m.m. og kigge på fortovsreglen. Så vi er egentlig åbne over for en mere fleksibel vejlov end den, vi har i dag, men vi er kritiske over for delen med kampagnen, og så tror vi heller ikke på, at leg bedst fremmes ved ændringer af vejloven. Men vi har nogle spørgsmål til under udvalgsbehandlingen, og det gælder også i forhold til nogle af de ting, som ministeren er kommet på bane med i dag. Tak for ordet.

Kl. 16:32

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Den næste i talerrækken er hr. Peter Have, Moderaterne.

Kl. 16:32

(Ordfører)

Peter Have (M):

Tak for det, formand. Mange tak til De Radikale for at have fremsat beslutningsforslaget. Jeg vil starte med at trække sådan 52 år tilbage i tiden til dengang, jeg var dreng. Det er ved at være et par dage siden. Når jeg ville ud og lege med Bent, måtte jeg ud af døren og over og banke på og spørge: Er Bent hjemme? Kan han lege og sådan noget? Og så gik vi ud og fandt nogle andre drenge ud på vejen, og så legede vi på boldbaner, og vi legede i engen, og vi legede også ude på parkeringspladsen foran blokken, hvor der stadig væk kom biler, der skulle parkere. Det var ikke rigtig noget problem på det tidspunkt, og jeg anser det heller ikke rigtig som et problem i dag.

Nu er jeg så flyttet ud fra Næstved – jeg boede i Næstved – og bor i Låsby mellem Aarhus og Silkeborg, og derovre foregår det lidt på en anden måde. Der er jo sådan, at Laura går ind på legefacebooksidens og siger:

Hej, jeg er nede på legepladsen nede for enden af Munkevej, hvis nogen vil lege. Så er jeg der, og så er jeg klar.

Hun har sikkert fået hjælp af sin mor til at gøre det. Det er den måde, og møder sine legekammerater på, når hun er ude på legepladsen.

Så er der alle de her lidt tekniske ting om kommunale veje. Der er det bare kommunerne og politiet, der skal tage den forretning og finde ud af, om der så, når der bliver ansøgt om det, kan laves de områder. Det samme er det også på private veje. Der er det bare kommunen og ejerne af vejen, der så kan lave de her om til legepladser og legeområder, som er vigtige.

Det, som vi også siger, er, at vi rigtig gerne vil se på, om en kantsten eller et fortov skal være en hindring for at lave en stillevej

eller et legeområde på en villavej, der enten er blind eller måske har meget lidt trafik. Det er skidt, at en fortovsregel kan stoppe mulighederne for at lave gode legerområder for børn. Det er en gammel regel, og den kan vi sagtens genbesøge.

Så er der den del om kampagnen. Den kan vi ikke støtte op om. Det er et kommunalt anliggende. Derfor tænker vi, at kommunerne skal gøre det. Med alt det her sagt kan vi ikke støtte forslaget, men vi ser simpelt hen frem til eventuelt at genbesøge den her fortovsregel for at få lempet de her muligheder for at øge mulighederne for at få børn ud at lege. Tak for ordet.

Kl. 16:34

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak til ordføreren for Moderaterne. Den næste i talerrækken er fru Birgitte Bergman fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:34

(Ordfører)

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Beslutningsforslaget fra Radikale Venstre handler om at fremme legen på vejen ved at give kommuner, grundejerforeninger og boligforeninger større frihed til at etablere såkaldte børnezoner og bilfri legegader, særlig på villaveje og særlig i weekenderne.

Jeg vil godt starte med at sige tak til Radikale Venstre for at sætte fokus på børnene igen. Det synes jeg er ganske fornuftigt. Der er ingen tvivl om, at der er mange gode elementer i beslutningsforslaget. Der foreslås bl.a. en lempelse af reglerne, så det bliver lettere at markere veje som legeveje som en landsdækkende kampagne for at informere om de muligheder, der er. Det er som sagt et sympatisk forslag med gode intentioner, og jeg er helt enig i, at leg er afgørende for vores børns trivsel og udvikling, fysisk, socialt og mentalt, og det gælder også for os voksne; vi må aldrig glemme det indre legebarn.

Jeg husker tydeligt min egen barndom – hvordan vi samledes på gaden efter aftensmaden. Der var rundbold, der var gemmeleg. Vi cyklede og lavede alt muligt. Der var masser af liv på vejen. Men det er efterhånden også en hel del år siden, selv om det ikke lige er til at se! Det var frit, og det var trygt, og vi var fulde af fantasi. Det lyder måske lidt Morten Korch-agtigt, når jeg står og siger det her på talerstolen, for vi skal også være ærlige i dag og sige, at børn jo heldigvis stadig væk leger meget i dag, specielt de 0-6-årige. Der er fuld gang i legen. Der bliver også leget i skolegårde, på boldbaner, i parker og på legepladser, og selv om legen har forandret sig, især for de lidt større børn, er den der stadig, bare i nye former. Altså, tiderne forandrer sig jo også. De store børn søger måske ikke leg i gaden, men hænger ud med venner og spiller bold, cykler rundt og samles omkring fælles interesser. Altså, legen udvikler sig, og det skal den også have lov til.

Men der er også noget, der har ændret sig markant, siden jeg var barn, og det er, at der er kommet langt flere biler til. Derfor kræver det også omtanke, når vi taler om at åbne vejene for leg igen. Her kan jeg komme med en lille anekdote fra, da jeg selv købte hus for efterhånden mange år siden. Der lavede vi bump på vejene, og det fik vi tilladelse til af kommunen, og så betalte kommunen for vedligeholdelse. Men det gjorde vi, fordi vi gerne ville have en sikker vej til vores børn. Og sådan kan man jo tage nogle initiativer selv og søge om det, og det fungerede faktisk ganske godt.

Jeg kan frygte med det her forslag, at det kan ende med, at mange gader, særlig i København, bliver gjort til legegader uden en klar handlingsplan, altså en handleplan på området. Og det mener jeg ikke er vejen frem. Tværtimod er det vigtigere end nogen sinde med god byplanlægning. Vi skal sikre, at der bliver tænkt i helheder og grønne områder, og sikre legepladser, og at rekreative zoner bliver prioriteret, samtidig med at vi respekterer, at byen også skal fungere for dem, der skal frem. For det her er jo primært et byproblem, sådan

som jeg ser det. I dag har kommunerne allerede mange muligheder for at fremme leg. De kan planlægge opholds- og legeområder, sikre grønne lommer og understøtte fællesskaber. Det handler om at bruge de eksisterende værktøjer klogt.

Jeg synes, der er lidt bump på vejen med det her forslag, og jeg må sige, at det her synes jeg mere er en kommunalpolitisk opgave, end det er en Christiansborgopgave. Så på nuværende tidspunkt kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget. Tak for ordet.

Kl. 16:38

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Fru Theresa Berg Andersen, SF.

Kl. 16:38

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, hvorfor legen er vigtig for børns udvikling.

Kl. 16:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:39

Birgitte Bergman (KF):

Årh, hvor lang tid har vi? Det er det jo, fordi det er der, hvor de udforsker sig selv, der, hvor de leger med deres fantasi, der, hvor de tester roller af, og der, hvor de bliver udfordret. Skulle de falde ned fra et sted, finder de ud af: Jeg slog mig lidt, men jeg kan godt rejse mig op igen, jeg bliver stærk. Og det er der, hvor de skaber fællesskaber. Så det synes jeg er vigtigt. Det synes jeg også at der er rig mulighed for allerede i dag, men der er ingen tvivl om, at vores ældre børn, altså når de kommer i skolealderen, og måske også tidligere, er for meget foran en skærm. Jeg tror bare ikke, at det her beslutningsforslag om, at man skal lege mere på vejen, er vejen frem.

Kl. 16:39

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Spørgeren.

Kl. 16:39

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Ordføreren sagde jo i starten af sin tale, at det her forslag skal give kommunerne større mulighed for at fremme legen. Så mener ordføreren ikke, at det her ligefrem fremmer legen ude i vores kommuner? Samtidig bliver der jo også sagt, at det er for dyrt med en kampagne. Jamen er det for dyrt at fremme børns leg med et oplysningsforslag som det her? Mener ordføreren ikke, at det – med de fine ord, som ordføreren brugte før – er en billig løsning i forhold til måske at hjælpe legen lidt på vej?

Kl. 16:40

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:40

Birgitte Bergman (KF):

Jeg synes ærlig talt ikke, at det skal være offentlige midler inde fra Christiansborg, der skal fremme legen. Først og fremmest er det et forældreansvar. Det er et kommunalt ansvar, hvordan vi indretter vores kommuner og daginstitutioner, og hvordan vi planlægger helt ned på legepladsniveau. Jeg ved, at i vores kommune i Helsingør går vi rigtig meget op i at etablere nogle legepladser. Det er jo også for at skabe nogle fællesskaber, hvor forældre også kan mødes, hvis børnene er for små til at være uden opsyn. Så jeg synes, at det er misforstået med den præmis, der bliver sat op.

Kl. 16:41

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Tak for det. Tak til ordføreren for Det Konservative Folkeparti. Jeg ser ikke ordførerne for Enhedslisten, Dansk Folkeparti eller Alternativet, så nu er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Lotte Rod, Radikale Venstre.

Kl. 16:41

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Tusind tak for en meget fin og opbyggelig debat. Jeg er vokset op i Aabenraa på sådan en stille villavej, hvor vi var en flok unger, som løb og legede på vejen. Vi tegnede med kridt, vi sjippede, vi stod på rulleskøjter, vi cyklede, og vi kravlede i træer. Jeg husker det, som om vi altid var derude på vejen, medmindre man lige var løbet hjem til nogen for at få noget at spise.

I dag er jeg så selv forælder, og der er ikke nogen børn at sende mine børn ud til. For på en generation er legen på vejen forsvundet rigtig mange steder. Det har ellers været sådan, at legekulturen jo gik i arv fra generation til generation, ved at de små børn kiggede på de store børn og dermed lærte, hvordan man gjorde. Men nu er de store børn væk, fordi de gik ind på værelset og kiggede på skærmen i stedet for, og det skal vi have gjort noget ved.

For vi ved fra forskningen, at børn i dag leger mere med deres forældre, end de leger med deres venner. Vi ved, at børn holder tidligere op med at lege. Vi ved, at især mange drenge faktisk ret sjældent er rigtig sammen med deres venner. Og vi ved også – nu var vi sammen med transportministeren – at der er sket et dramatisk fald i antallet af børn, som cykler i skole. Der er i dag lærere, som ikke kan cykle på tur med deres klasse, fordi der er for mange børn, som ikke er cykelsikre nok. Derfor mener jeg jo, at vi har en opgave med at prøve at gøre alt, hvad vi kan, for at få mere natur og mere leg i børns liv.

Så på den ene side vil jeg jo gerne have gode børnehaver, gode skoler og gode fritidshjem, men jeg tror på den anden side også, som jeg startede med at sige, at det er rigtig vigtigt, at vi også gør noget hos os forældre i lokalsamfundene og gør noget i forhold til vejen. For børn lærer noget af det vigtigste i legen, og derfor går det ikke, at børn i dag leger så meget mere overvåget og mindre risikofyldt. For når børn leger med forældre og har dem lige ved hånden og har faldunderlag under fødderne, går de glip af en masse selvstændighed.

Nu snakkede vi lidt for om det der med at være på legepladsen. Jeg tror, at alle forældre til børn har prøvet de der lørdag formiddage, hvor børn næsten ikke kan komme til, fordi der er så mange forældre. Der er bare en helt særlig frihed og helt særlig selvstændighed i selv at kunne løbe ud og lege, og der opstår et helt særligt fællesskab og ansvar, når de små børn lærer af de store børn. Et af de billeder, som sådan har brændt sig lidt fast i mit hjerte, stammer hjemme fra kulturnatten i Kolding, hvor gymnastikforeningen havde rullet de der røde måtter ud, og hvor senioridrættens lidt længere nede ad vejen var i gang med at spille dart; altså, det er det der fællesskab, der opstår, når man er sammen på den måde.

Jeg ved jo godt, at det ikke opstår, bare fordi vi ændrer en regel og gør det nemmere at sætte et skilt op, men jeg tror alligevel, at det betyder noget. For forældre er mere beskyttende i dag. Altså, kulturen har ændret sig. Derfor tror jeg, at det betyder noget, at vi hjælper til med at skabe en kultur, hvor det er normalt, at børn kan lege på villavejene, og hvor bilerne jo så er vant til at køre forsigtigt og vente på, at børnene lige trækker ind til siden.

Det er nemt og billigt i dag at købe skiltet – det kan man bare gøre på nettet – men til gengæld er det virkelig svært at finde ud af, hvordan man får lov, og som vi har været inde på ad nogle omgange nu, er det slet ikke muligt at få lov, hvis man har en kantsten. Der

er også flere af mine radikale kommunalpolitikere, som har haft fat i mig. De siger, at reglerne for, hvad der skal til for at spærre gader af for at lave aktiviteter i weekenden, er besværlige. Derfor tror jeg, at vi med egentlig ret små ændringer kan rykke ret meget.

Jeg synes derfor, at der er god grund til, at vi får kigget reglerne igennem, og lige så vigtigt, at vi igangsætter en form for kampagne for at fremme legen på vejen. Vi så det jo lidt med frihedsforsøgene i daginstitutioner og skoler. Det viste sig, at det i virkeligheden ikke var særlig mange regler, man havde brug for at blive sat fri for. Det vigtige var, at man fik friheden, og at man fik ejerskabet, og så var der alt muligt, der kunne lade sig gøre. På samme måde håber jeg jo, at vi sammen kan skabe en bevægelse, som giver lokalsamfundene frihed og ejerskab til at skabe liv, leg og fællesskab i gaden.

Kl. 16:46

Derfor vil jeg også gerne sige tusind tak til ministeren og til ordførerne for at være åbne for at kigge på de her regler. Jeg er glad for, at ministeren siger, at selvfølgelig skal man kunne lege på villavejene.

Så var regeringsordførerne ikke så meget for det der med at lave en egentlig kampagne. Måske kan vi finde en anden måde, hvorpå man kan række ud til grundejerforeningerne og boligforeningerne. Det kan være, at vi kan komme i tanke om noget, der var mere kreativt end det, jeg lige fandt på. Jeg var inspireret af, at vi laver cykelkampagner, og tænkte, at man på samme måde jo kunne lave legekampagner.

Så tusind tak for en virkelig fin debat. Også tak til ordførerne for SF og delvis Liberal Alliance for at bakke op. Jeg skulle også hilse fra Enhedslisten og Alternativet og sige, at de støtter det. Så vil jeg bare slutte af med at sige: Fri leg kræver fri vej. Børn må nogle gange godt være i vejen.

Kl. 16:47

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Nydeligt. Fru Anni Matthiesen, Venstre.

Kl. 16:47

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. Nu har vi også tidligere drøftet det med, om kampagnen er udgiftsneutral. Nu, hvor Radikale Venstre har fremsat et beslutningsforslag, går jeg selvfølgelig ud fra, at Radikale Venstre eller nogle af medarbejderne i Radikale Venstre måske selv har undersøgt, hvad det koster at lave sådan en kampagne. Så det er ligesom det ene spørgsmål.

Ordføreren siger egentlig også selv undervejs i talen, at nogle gange er den største opgave at få forældrene til at gå væk, så der er plads til børnene. Anerkender ordføreren ikke, at det også er forældrenes ansvar at slippe børnene, så de kan få lov til at få fri leg?

Kl. 16:48

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):

Ordføreren.

Kl. 16:48

Lotte Rod (RV):

Jo, det er jo en vigtig del af bevægelsen, at vi tør lade børn lege, uden at vi hele tiden skal overveje dem. Der tror jeg, at det betyder noget, at vi laver lege- og opholdsområder, sådan at man ved, at man faktisk gerne må lege her. Det kan måske også være det, der er med til at give et skub til forældrene, fordi de ved, at det er helt okay, at deres børn leger her.

Så er det klart, at der er spørgsmålet: Hvad koster det? Det afhænger jo af, hvordan man skruer det sammen. Det koster jo ikke noget at ændre reglen. Til gengæld koster det noget at lave en oplysningskampagne, som jeg godt kunne tænke mig var, ligesom når vi laver cykelkampagner. Hvis vi kan blive enige om det, er

det jo selvfølgelig noget, der skal finansieres. Jeg mener, at det er inden for, hvad man laver for forsøgs- og udviklingsmidler i et ministerium, men det er klart, at sådan noget jo altid vil være en diskussion mellem en regering og en ordførerkreds – om det er finanslovsstof, eller om det trods alt er et beløb, der er inden for, hvad der er normalt at gøre i et ministerium. Men det må vi jo tage, hvis vi kan få lov til at få forhandlingen.

Kl. 16:49

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 16:49

Anni Matthiesen (V):

Der, hvor jeg måske godt vil lidt hen, er, at vi jo reelt kan komme til at skulle lave kampagner for rigtig mange ting. Derfor skal vi også være bevidste om, om det er det, vi vil bruge vores skatte kroner på. Samtidig holder jeg egentlig også af den lokale frihed til at træffe de her beslutninger og for den sags skyld også involvere nogle af de forældre, som så også bagefter lige skal gå lidt væk, så der er plads til legen. Så kunne ordføreren ikke på en eller anden måde kommentere det? Altså, hvorfor er det staten, der skal blande sig i det her?

Kl. 16:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 16:50

Lotte Rod (RV):

Selvfølgelig skal det være lokalt. Jeg er inspireret af, at vi laver kampagner for at cykle, fordi det gør, at flere får lyst til at cykle. På samme måde kunne jeg godt tænke mig, at vi skaber mere opmærksomhed på legen på vejen, men måske kan vi finde en anden måde. Måske har ministeren adgang til at være i kontakt med grundejerforeninger eller boligselskaber på andre måder. Så jeg er åben for, at vi kan gøre det på mange forskellige måder. Jeg er enormt glad for, at vi i hvert fald har fået tilkendegivet i dag, at vi kan arbejde videre med det.

Kl. 16:50

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Birgitte Bergman, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 16:50

Birgitte Bergman (KF):

Tak for det. Jeg tager ordet, fordi jeg synes, at der er et eller andet skævt her – måske en lille smule naivt. Det er jo også fint nok et eller andet sted, men er det ønske, som ordføreren har med det her beslutningsforslag, det, der skal til? Altså, ordføreren nævner en masse elementer, i forhold til at børn sidder for meget foran skærmen, at de ikke leger nok, at de ikke har nok frihed, at der er for meget overbeskyttelse, og alle sådan nogle ting fra forældrenes side osv. Og det er jeg sådan set meget enig i. Men tror ordføreren på, at en ændring af vejloven er det, der skal til for at imødekomme de meget vigtige pointer, som ordføreren selv har fremstillet?

Kl. 16:51

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 16:51

Lotte Rod (RV):

Nej, jeg tror ikke på, at det ændrer det alene. Jeg tror, at vi skal kigge hele vejen rundt. Det er også derfor, jeg er så optaget af, at vi skal lave rigtig gode fritidshjem, hvor det er fedt at lege med sine

venner på tværs af alder om eftermiddagen. Men jeg tror også, at det betyder noget, at flere børn løber ud og leger lige der, hvor de bor.

Jeg tror, at det nogle steder vil gøre en forskel, at det bliver et lege- og opholdsområde, fordi det giver en tryghed i maven. Her må børn gerne lege og tegne med kridt og sjippe, og så skal man lige gå ind til siden, når der kommer en bil, og så kan man som forældre have den tryghed i maven ved at vide: Sådan er det her ved os, og derfor kan jeg godt sende mine børn ud at lege.

Kl. 16:52

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 16:52

Birgitte Bergman (KF):

Tak. Der, hvor jeg bor, og i de fleste kommuner er der jo de der skilte om, at man skal passe på legende børn, og at der er 30 km/t., så man tager hensyn. Jeg kan selv huske, at man så trak ind til siden, fordi der kom en bil osv.

Jeg synes bare, at tingene eksisterer i dag. Det, der lidt er i det, er, at det her i virkeligheden måske handler mere om, at vi har en generation af forældre – det var også det, jeg kunne læse mig til i baggrundsmaterialet – som er meget overbeskyttende og ikke tør slippe deres børn fri. Altså, da jeg var 10 år, cyklede jeg jo selv 5 km ned til Helsingør by – uden cykelstier, skulle jeg lige hilse at sige. Men det var sådan noget, man fik lov til dengang. Det tror jeg næsten ikke man får lov til i dag.

Nu blander jeg det måske lidt sammen, fordi vi også har snakket om det lokalt i Helsingør Kommune, men jeg ved, at der på kulturområdet skal være én indgang til at søge nogle tilladelser. Kunne det være en vej frem? For lige nu skal man søge hos både politiet og brandmyndigheder – eller måske ikke nødvendigvis det, men der er mange instanser, man skal søge hos. Er det sådan noget? Jeg skal bare lige blive klogere på, hvad det er, ordføreren i virkeligheden forestiller sig med det her.

Kl. 16:53

Lotte Rod (RV):

Præcis. Det er jo det, der ligger i at give en større frihed. Én ting er, at reglerne er simple, men det skal også være nemt at gå til. Så jeg synes, det er helt oplagt at kigge på, om man kan forenkle selve ansøgningen.

Jeg er helt enig med den konservative ordfører i, at det her er en kulturkamp. Det er et ønske om at sætte børn fri til at være på fri fod og kunne lege med hinanden uden at være overvåget af forældre hele tiden. Derfor er det ikke regler, der gør det alene, men jeg tror, at ved at have fokus på reglerne og ved at rydde op og fjerne de barrierer, der er, ved at et sted f.eks. ikke kan blive et lege- og opholdsområde, fordi der er et fortov, kan vi være med til at skubbe på kulturen.

Kl. 16:54

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Fru Sara Emil Baaring, Socialdemokratiet.

Kl. 16:54

Sara Emil Baaring (S):

Tak for det. Nu kender jeg ordføreren som værende enormt passioneret omkring hele det her med leg – og med rette. Derfor kan jeg godt blive nysgerrig på, om der mon er mere på vej om leg på flere områder, altså om vi skal ud i, at der er flere ministre, der kommer til at få sendt breve ud om forskellige tiltag inden for det her med leg. Så det vil jeg bare høre ordføreren om.

	Kl. 16:54		Kl. 16:57
Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Ordføreren.		Lotte Rod (RV): Jeg har fået henvendelser om det, der drejer sig om at kunne lukke veje af. Jeg har radikale kommunalpolitikere, som siger, at reglerne står i vejen, sådan som det er i dag. Det er derfra, inspirationen kommer.	
Lotte Rod (RV): Ja. Jeg har to beslutningsforslag mere på vej, og de er til børne- og undervisningsministeren.	Kl. 16:54	I forhold til den anden del om lege- og opholdsområderne vil jeg sige, at det er noget, jeg har dykket ned i. Der er forskere, der jo har kortlagt, hvordan børn leger i Danmark, og den kortlægning viser den enorme ændring, der er sket. Det er det her med, at børn stopper tidligere med at lege, at børn leger mere med deres forældre end deres venner, og at legen ude på vejen langt de fleste steder jo er forsvundet eller i hvert fald finder sted i meget mindre grad, end den plejede at gøre, fordi der er sket det her knæk, som betyder, at legeskulturen ikke længere bliver overleveret fra den ene generation til den anden.	
Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Spørgeren.	Kl. 16:55	Så har jeg jo prøvet at tænke: Hvad kan vi gøre for at fremme legeskulturen? Det er klart, at noget af det handler om at have gode børnehaver, gode skoler og gode fritidshjem, men der er jo også noget med, at vi kan skubbe på kulturen ved at kigge på reglerne for vejene.	
Sara Emil Baaring (S): Tak for det. Så skifter jeg lige spor en lille smule, for jeg synes ikke rigtig, at ordføreren var helt konkret. Hvis vi nu vælger den store model med den nationale kampagne, hvor stor en pengesæk skal der så findes ovre i det der transportministerium, som åbenbart har så mange penge liggende, at man bare lige kan hive 3-4 mio. kr. op af en skuffe? Kan ordføreren blive lidt mere klar, i forhold til hvor stort et beløb der skal findes ovre i det der ministerium, som man åbenbart bare kan finde penge i?	Kl. 16:55	Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Spørgeren.	Kl. 16:58
Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Ordføreren.	Kl. 16:55	Karina Adsbøl (DD): Jeg anerkender selvfølgelig, at vi skal have nogle gode tilbud og nogle gode rammer for børn og også nogle gode områder, hvor de kan lege. Men jeg synes bare, at når man fremsætter forslag i Folketingssalen, er det jo tit og ofte, fordi man netop har fået en række henvendelser om et eller andet, der er en problemstilling eller en udfordring med, og her lyder det da ikke til, at ordføreren har fået henvendelser fra grundejerforeninger og andre, der ligesom synes, at det her er det vigtigste; de tænker måske, at rammerne er gode nok, som de er i dag.	Kl. 16:58
Lotte Rod (RV): Det kommer jo an på, hvad vi kan blive enige om. Altså, det er jo alt mellem nul kroner, hvis vi kun laver reglerne om, og så mere, hvis man laver en egentlig kampagne. Måske kan vi finde en vej, ved at man kontakter grundejerforeninger og boligforeninger, som ikke rigtig koster noget, og måske kan vi lave den lidt større model, hvor det er, ligesom når vi har en cykelkampagne, altså at man så også havde en lege på veje-kampagne. Men det kommer jo an på, hvad vi kan blive enige med hinanden om.	Kl. 16:56	Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Ordføreren.	Kl. 16:58
Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Så er det fru Karina Adsbøl, Danmarksdemokraterne.	Kl. 16:56	Lotte Rod (RV): Nej, det er rigtigt. Det her er jo en bevægelse, som jeg godt kunne tænke mig at vi skabte i fællesskab, og hvor vi sætter grundejerforeninger og boligforeninger fri til at kunne fremme legen på vejen og kunne gøre noget andet. Det er jo et kreativt greb i forhold til at gøre ting på en anden måde. Der ville jeg jo ønske, at vi som Folketing også nogle gange tog de her lidt mere principielle debatter, fordi vi jo faktisk, som jeg sagde i min tale, med ret små ændringer, tror jeg, i virkeligheden kan skubbe ret meget på en kultur.	Kl. 16:59
Karina Adsbøl (DD): Tak for det. Jeg anerkender ordførerens store passion for leg. Nu er det også sådan, at man skal huske på, at det jo altså er forældrene, der også har et ansvar for deres små poder, herunder også for, at de kommer ud at lege. Når ordføreren fremsætter det her beslutningsforslag om, at vi skal have leg ud på vejene, altså der, hvor bilerne kører, og ordføreren siger, at det skal der mere af, så kunne jeg godt tænke mig at høre, hvor mange henvendelser ordføreren har fået om det her, siden ordføreren mener, at det er så stor en problemstilling og udfordring, at vi skal lovgive om det herinde. Ordføreren bliver ved med at snakke om, at ministeren kan række ud til grundejerforeninger, boligforeninger og kommuner, men har ordføreren ikke haft kontakt med grundejerforeninger, kommuner og andre, inden man fremsatte det her forslag?	Kl. 16:57	Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Fru Theresa Berg Andersen.	Kl. 16:59
Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask): Ordføreren.		Theresa Berg Andersen (SF): Tak for det, og tak til De Radikale for det her meget fine forslag. Jeg tror, at vi skal op i et større helikopterperspektiv, for mange undersøgelser viser jo faktisk, at børn, der leger mindre, trives dårligere. Der er rigtig mange undersøgelser, der viser det. Så jeg mener ikke, at det her kan gøres op i penge, for mistrivsel koster kassen, også på sigt.	

Jeg kan jo godt høre, at SF i dag er blevet angrebet for det her med, hvad det koster. Derfor kunne jeg jo godt tænke mig at spørge ordføreren for De Radikale: Mener man, at det her kan gøres tæt på udgiftsneutralt, eller koster det her kassen?

Kl. 17:00

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Lotte Rod (RV):

Det koster ikke noget, hvis man bare ændrer reglerne. Det kan også være, at vi kan gøre det gratis, hvis ministeren har en måde, hvorpå vi kan komme i direkte kontakt med boligforeninger og grundejerforeninger.

Så er det rigtigt, at hvis vi skal lave en kampagne, som er lige så fed som cykelkampagnen, som jeg elsker, og som rigtig mange mennesker kender, og som jeg tror inspirerer mange mennesker til at have lyst til at cykle, så koster det selvfølgelig nogle penge, og så må vi jo diskutere det med ministeren.

Kl. 17:00

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Spørgeren.

Kl. 17:00

Theresa Berg Andersen (SF):

Tak for det. Jeg kan jo godt høre, at der er blevet sagt herinde i salen i dag, at det ikke er vores, altså Christiansborgs, opgave at fremme legen, og det mener jeg helt absolut at det er. For vi ved, hvilken konsekvens det kan have, når man ikke fremmer legen. Derfor synes jeg, at det er en god investering, og vi vil rigtig gerne være med til at kigge på, om det kan gøres gratis, i hvert fald de her nemme muligheder; så kan vi gå den vej. Det vil vi glæde os til. Tak for det.

Kl. 17:01

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Ordføreren.

Kl. 17:01

Lotte Rod (RV):

Tusind tak for den tilkendegivelse. Så vil jeg bare igen understrege, at det her beslutningsforslag handler om at sætte fri og om at fjerne de regler, som gør det besværligt lokalt, sådan at man i kommuner, boligforeninger og grundejerforeninger får bedre mulighed for at skabe liv og leg i gaden.

Det er bare enormt dejligt som ordfører, at vi er så mange, der på den ene eller den anden måde vil være med til at fremme de her ting, og så må vi jo prøve at lande noget, som vi fra adskillige partier kan se os selv i.

Kl. 17:01

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 17:02

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Lars-Christian Brask):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 10. april 2025, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 17:02).